

VERKEERSOPVOEDING IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Definities - Uitdagingen - Partners - Praktijkvoorbeelden

Onder de coördinatie van Barbara DECUPERE,
Mobiliteitscel van de Vereniging van de Stad en de
Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

*Deze publicatie is de vrucht van een
samenwerking tussen het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest en de vzw
Vereniging van de Stad en de Ge-
meenten van het Brussels Hoofd-
stedelijk Gewest (VSGB)*

« De opvoeding van de kinderen en de tieners van vandaag mag zich niet beperken tot de overdracht van kennis. We moeten ook begrippen aanleren zoals samenleven, gezondheid, respect voor de natuur, want dat is noodzakelijk voor de toekomstige generaties. Verkeersopvoeding past in die nieuwe visie van de school ... » (Caroline De Cock)

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1. Context : de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid van het Brussels Gewest.....	5
1.2. Waarom een Katern van de Mobiliteitsgids over verkeersveiligheid?.....	6
2. De uitdagingen van de verkeersveiligheid	7
2.1. De aanpak van de verkeersopvoeding.....	7
2.1.1. Verkeersopvoeding in het leerplan van het Nederlandstalig onderwijs.....	7
2.1.2. Verkeersopvoeding in het leerplan van het Franstalig onderwijs.....	10
2.2. De actoren van de verkeersveiligheid.....	13
2.2.1. De instellingen die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid.....	13
2.2.2. De inrichtende machten.....	16
2.2.3. De verenigingen die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid.....	19
2.2.4. De politiezones.....	22
2.2.5. De schepenen en diensten voor onderwijs.....	24
2.2.6. De mobiliteitsambtenaren, gemeente per gemeente.....	28
2.2.7. Buitenschoolse opvang en preventiediensten, gemeente per gemeente.....	28
2.3. Bronnen voor financiering, bijstand en begeleiding van de projecten met het oog op de verbetering van de verkeersveiligheid.....	33
2.3.1. Brussels Hoofdstedelijk Gewest.....	33
2.3.2. Waals Gewest.....	34
2.3.3. Vlaams Gewest.....	35
2.3.4. Varia.....	37
2.4. Enquête i.v.m. verkeersopvoeding in scholen - de voornaamste resultaten.....	38
3. Goede praktijkvoorbeelden inzake verkeersopvoeding	41
3.1. Repertorium van goede praktijkvoorbeelden.....	41
4. Toekomst van de schoolvervoerplannen in het Brussels Gewest	75
5. Referentiewerken en nuttige websites	77
5.1. Referentiewerken.....	77
5.2. Belgische en buitenlandse websites.....	77
Dankwoord	78
Bijlagen	
Resultaten van de enquête in de scholen 2004	

Voorwoord

De kinderen van vandaag zijn de volwassenen van morgen ...

*Vraag eens aan een kind welk beeld hij van Brussel overhoudt? Auto's, me-
neer, veel auto's! Koning auto zal een stap terug moeten zetten om onze stad weer
leefbaar en verkeersveiliger te maken. De Brusselaar moet koning zijn in zijn stad.*

*We moeten de stad teruggeven aan haar bewoners. Verkeersveiligheid past vanzelf-
sprekend in dit plaatje. Meer verkeersveiligheid kun je stimuleren door een andere
stadsinrichting, het wegwerken van zwarte punten, aanleggen van veiligere wegen,
meer verkeerscontroles en een beter openbaar vervoer.*

*Maar er is meer. Ik zei al dat we het aantal zwarte verkeerspunten willen wegwer-
ken. Maar het grootste zwarte punt zit nog altijd tussen de oren van de chauffeur. En
net daar kan verkeers(veiligheids)educatie een verschil maken. Niet enkel bij het op-
voeden van kinderen (de volwassenen van morgen) maar ook door het (her)opvoeden
van volwassenen (de ouders van vandaag).*

*De schoolvervoersplannen, die ik wil veralgemenen in het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, zijn een goed voorbeeld. Zij kunnen immers slechts een succes zijn als zowel
leerlingen, ouders, leerkrachten en de overheid actief deelnemen aan de uitwerking
ervan.*

*Om alle initiatieven die er in het ons Gewest bestaan op het vlak van verkeers-
(veiligheids)educatie een duwtje in de rug te geven, heb ik aan de Vereniging van de
Brusselse Gemeenten gevraagd om dit 'Katern van de Mobiliteitsgids' uit te brengen.
U vindt er een overzicht van alle acties voor verkeersveiligheid die er bestaan. Het
zijn stuk voor stuk mooie voorbeelden en ideeën om over te nemen en uit te breiden
over heel Brussel. Ik hoop dat het aanstekelijk bij u werkt. Ik reken ook op u om van
Brussel een verkeersveiliger en leefbaardere stad te maken.*

Pascal SMET

**Minister van Mobiliteit, Openbare
Werken en Taxi's**

1. Inleiding

1.1. Context: de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In 2001 organiseerde de Belgische federale regering de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid en publiceerde de Europese Unie een witboek: « Het Europese vervoerbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen ¹ ». In dat document staan maatregelen die dezelfde doelstellingen beogen en verbinden de lidstaten zich ertoe het aantal doden op de wegen tegen 2010 te halveren.

Ook het Brussels Gewest heeft zijn portie verkeersongevallen. Om zijn steentje bij te dragen tot de algemene inspanningen, organiseerde het op 25 november 2003 zijn « Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest » (SGVV-BHG).

De doelstelling van het Brussels Gewest is dezelfde als die van de Europese en federale instanties, doch op grond van het concept « streefdoel 0 verkeersdoden » werd de volgende graduele benadering uitgedokterd:

- **vermindering met 33 % van het aantal doden en zwaargewonden tegen 2006,**
- **vermindering met 50 % van het aantal doden en zwaargewonden tegen 2010.**

De referentiegegevens van deze berekeningen zijn de gemiddelde gegevens van 1998, 1999 en 2000. In absolute cijfers is het de bedoeling dat er in 2006 niet meer dan 29 doden en 133 zwaargewonden vallen en in 2010 niet meer dan 22 doden en 100 zwaargewonden.

Volgens het Brussels Gewest moeten de zwakke weggebruikers de kern vormen van het beleid inzake verkeersveiligheid.

Op voornoemde bijeenkomst van 25 november 2003 hebben 3 groepen bestaande uit deskundigen afkomstig van het gewestelijk bestuur, de gemeenten, de politie en verschillende verenigingen, gewerkt aan de 3

grote thema's die het Gewest centraal plaatst bij zijn acties:

- controle-sanctie en technische preventie,
- infrastructuur en weginrichting,
- sensibilisering en educatie.

Om in te gaan op de aanbevelingen van het derde thema "Informatie, sensibilisering en vorming" hebben de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Gewest (VSGB) en het Bestuur Uitrustingen en Vervoer (BUV) in de loop van het jaar 2004 een vragenlijst opgesteld ter attentie van de Brusselse scholen van alle onderwijsnetten. De resultaten van die rondvraag werden eind november 2004 voorgesteld op 2 rondetafelvergaderingen met de voornaamste actoren inzake verkeersveiligheid: de ene voor de beleidsvoerders en de andere voor de terreinwerkers, zodat er een debat op

gang kwam.

In de conclusies van het debat werd aangestipt dat er lokale en eenmalige acties zijn, maar dat er geen follow-up is, geen permanente structuur, geen langetermijnvisie en onvoldoende communicatie tussen de betrokkenen.

Op basis van die vaststelling heeft het Gewest eind 2004 een cel Verkeersveiligheid opgericht waar 3 personen werken rond de 3 grote thema's van de Staten-Generaal.

Het doel van die cel voor het thema "sensibilisering en educatie" is duidelijk. Sinds begin 2005 zorgt de cel voor het beheer van de subsidies, de verspreiding van infor-

De 3 grote thema's die het Gewest centraal plaatst bij de acties rond verkeersveiligheid:

1. controle-sanctie en technische preventie,
2. infrastructuur en weginrichting,
3. sensibilisering en educatie.

1. Witboek voorgesteld door de Commissie op 12 september 2001 : « Het Europese vervoerbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen » [COM(2001) 370 definitief – niet gepubliceerd in het Europees Publicatieblad]. Het witboek kan geraadpleegd worden op <http://europa.eu.int>

matie, de ondersteuning en harmonisering van het werk van 6 lokale coördinatiecommissies, één per politiezone. Door per politiezone te werken beslaat men een groter grondgebied, waardoor in de loop van 2005 verschillende vergaderingen per commissie gehouden konden worden. Aangezien de politiezones instaan voor de verkeersveiligheid op het hele grondgebied van hun zone, krijgt men een totaalbeeld.

De commissies bestaan uit leden van de cel verkeersveiligheid van het Gewest, een vertegenwoordiger van het kabinet van Mobiliteit, een vertegenwoordiger van de Mobiliteitscel van de VSGB, vertegenwoordigers van de politiezone (preventiedienst), mobiliteitsadviseurs, personeel van de gemeentedienst Onderwijs, de dienst VPW en tot slot de dienst buitenschoolse kinderopvang.

De aanbevelingen en concrete maatregelen die in de conclusies aan bod kwamen, worden in verschillende artikels en documenten toegelicht. U kan ze raadplegen op www.vsgb.be (Mobiliteitscel, rubriek regelgeving) en op www.verkeersveiligheid.irisnet.be

De rol van de commissies is de inventaris opmaken van de bestaande acties, de initiatieven coördineren in overleg met alle betrokken partijen, om de dienstverlening te harmoniseren en tot slot de vragen om vorming te behandelen. De transversale vergaderingen zijn heel nuttig, aangezien wij op iedere vergadering konden vaststellen dat de diensten onvoldoende weten wat de andere ondernemen.

Dankzij deze structuur en werking krijgt het Gewest een globale kijk op de Brusselse situatie, kan doeltreffender en op lange termijn gewerkt worden, en kan men eenzelfde toegang tot informatie en hulpmiddelen bieden voor alle kinderen van ieder onderwijsnet of taal, met oog voor de eigenheden en oriëntaties van iedere commissie.

1.2. Waarom een Katern van de Mobiliteitsgids over verkeersveiligheid?

Om de informatie die de scholen ingevuld hadden in de vragenlijst van de enquête betreffende verkeersopvoeding te verspreiden en te werken rond het derde thema van de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid (sensibilisering en educatie), parallel met de lokale coördinatiecommissie, hebben wij een Katern volledig aan dit thema gewijd.

Uit de enquête bleek overigens ook dat een grote meerderheid van het onderwijzend personeel en ook de leerlingen een veralgemening van de activiteiten rond verkeersveiligheid vragen.

Deze Katern is een bundeling van goede praktijkvoorbeelden van scholen, verenigingen, politiezones en enkele gemeentediensten, die niet al te veel financiële of menselijke middelen vergen. Sommige fiches gaan ook over initiatieven die buiten Brussel op het getouw gezet werden.

In een eerste fase dachten wij enkel de activiteiten van bepaalde scholen op te nemen, maar de coördinatiecommissies hebben ons veel andere interessante activiteiten getoond die wij ook graag willen bekendmaken.

Daaruit bleek hoe belangrijk het is te werken met alle betrokken partijen. Transversale vergaderingen tussen diensten toonden de vele mogelijkheden van werken in synergie, om de resultaten te optimaliseren en bestendigen. Veel scholen waar geslaagde ervaringen blijven voortbestaan, hebben dat goed begrepen. De verschillende betrokken partijen moeten comple-

mentair zijn: ieder brengt zijn kijk op de zaken en zijn ervaring in.

Uiteraard is deze publicatie niet exhaustief. Ze geeft gewoon een overzicht van de mogelijkheden. Wij hebben ons beperkt tot bepaalde acties die interessant leken en de manier waarop zij verwezenlijkt werden.

Om zo veel mogelijk informatie uit de enquête te halen, werd er ook een gegevensbank samengesteld met activiteiten rond verkeersveiligheid. In de loop der maanden is die aangevuld met bijkomende inlichtingen, o.a. dankzij de lokale coördinatiecommissies. Die database dient als ondersteuning voor informatie aan scholen, verenigingen, politiezones en betrokken diensten.

De methodologische fiches hebben tot doel:

- goede praktijkvoorbeelden te beschrijven en te analyseren;
- die voorbeelden te verspreiden zodat er informatie wordt uitgewisseld en nieuwe initiatieven tot stand komen.

Er is een reportage gemaakt over verschillende activiteiten rond verkeersveiligheid van gemeenten en scholen, die gefinancierd werden in het kader van een projectoproep naar aanleiding van de Week van Vervoering 2005. Al die reportages zijn op een dvd samengebracht, wat perfect aansluit bij het doel van deze Katern, aangezien het een praktische illustratie is van de bestaande acties. De dvd kan aangevraagd worden bij de cel Verkeersveiligheid van het BUW (www.verkeersveiligheid.irisnet.be).

2. De uitdagingen van de verkeersopvoeding

2.1. De aanpak van de verkeersopvoeding

De voornaamste taak van de school is kennis doorgeven, maar de school draagt ook voor een groot deel bij tot het fundamentele bijbrengen van burgerzin.

Scholen leggen mede de basis om te evolueren, te groeien, autonoom te worden en van een kind een voorbeeldige en verantwoordelijke volwassene te maken in alle betekenissen van het woord.

In zijn groeien naar zelfstandigheid moet het kind ook een goede kennis van de veiligheid meekrijgen. Leren zich te beschermen is een van de basispijlers voor de mens. Daar moeten de ouders voor zorgen, maar ook de school, omdat zij een rol moeten spelen in het proces van bescherming, vermijden van gevaren, aanleren van goede reflexen. Lessen rond verkeersveiligheid zijn daar uiteraard een belangrijk aspect van.

Die dubbele rol hebben veel scholen reeds goed begrepen en zij hebben niet gewacht tot het verplicht werd die begrippen te behandelen om ze spontaan in hun programma op te nemen.

In wat volgt maken wij een stand van zaken op van het thema verkeersveiligheid als materie in de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van de Nederlandstalige en Franstalige onderwijsnetten.

2.1.1. Verkeersveiligheid in het leerplan van het Nederlandstalig onderwijs

1. Verkeers- en mobiliteitseducatie (VME) in het basisonderwijs

Ouders zijn vaak de eerste verkeersopvoeders. Zij beslissen op welke manier hun kinderen zich verplaatsen. Reeds vanaf hele jonge leeftijd nemen kinderen deel aan het verkeer. De weg van en naar school behoort tot één van hun frequentste verplaatsingen.

Het onderwijs heeft er alle belang bij **zo vroeg mogelijk te starten met VME**. Via educatie, sensibilisatie en informatie kan de school een belangrijke rol spelen in de verkeersopvoeding van de kinderen. Samen met de ouders en de kinderen kan ze permanent werken aan verkeersveiligheid en milieubewustzijn.

Van de klas naar de speelplaats tot op straat! ...

VME op school is meer dan een traditionele verkeersles. Ze staat voor een meer **praktijkgerichte aanpak**². Het verkeer wordt steeds complexer, drukker en sneller. Voor kinderen is deelnemen aan het verkeer vooral een zaak van fysieke veiligheid. En dat leer je niet op school maar op de openbare weg.

Verkeersopvoeding speelt zich dus af in de klas, op de speelplaats en op straat. Ze brengt kinderen niet alleen kennis bij, maar ook houdingen en vaardigheden betreffende zelfredzaamheid, levensbehoud en sociaal verantwoord gedrag.

*Verkeers- en mobiliteits-
educatie komt aan bod in de
eindtermen en de ontwikkelingsdoelen van de Vlaamse
Gemeenschap*

Naar een schoolvervoerplan

VME leer je niet van de ene dag op de andere. Stap- en fietsvaardigheden, gordeldracht, zich leren verplaatsen met het openbaar vervoer maken deel uit van **een continu leerproces**. Elk jaar opnieuw moet aan VME aanbod komen in de klas of op schoolniveau. Daarbij

worden niet alleen de school en de leerlingen betrokken. Ouders, de buurt, de politie en de gemeente zijn heel waardevolle partners. Om dit continue proces beter te begeleiden kan de school een schoolvervoerplan opstellen.

Op basis van gegevens over de verplaatsingswijze van de leerlingen en de leerkrachten, en de belangrijkste knelpunten in de schoolomgeving kan de school prioriteiten stellen en duidelijke doelstellingen formuleren.

In **een actieplan** kan ze aangeven wie welke initiatieven op korte of op middellange termijn kan nemen. De school kan bijvoorbeeld acties plannen op vlak van **infrastructuur** (heraanleg van de schoolomgeving) of de **vervoersorganisaties** (een fietspool opzetten). VME-acties worden ook opgenomen in het actieplan. Zo kan de school werken aan **sensibilisering** (via een schoolspaaractie, een parkeeractie naar foutparkeerdors), **educatie** (fietsvaardigheidstraining, een verkeerseducatieve route uitwerken) en **informatie**

2. "Met de klas de straat op. Handleiding voor verkeerseducatieve routes in de schoolomgeving." Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

(een bereikbaarheidsfiche opstellen, een informatieavond voor de ouders, bijscholing voor leerkrachten). In het actieplan worden ook acties opgenomen die reeds vorige jaren zijn georganiseerd. Dit is belangrijk voor de evaluatie. Op die manier kan de school geslaagde acties herkennen, erop verder bouwen en andere thema's aansnijden.

Daarenboven is het belangrijk **verschillende acties op elkaar af te stemmen**. Een voorbeeldje: infrastructuurle aanpassingen zoals een 'kiss & ride' zone gaan gepaard met een sensibiliseringsactie naar foutparkeerders. Een school waar heel wat ouders met de wagen komen is er een groot potentieel voor carpooling. Fietsvaardigheidstraining combineren met een infoavond 'met de fiets naar school' en de organisatie van een fietspooling.

De Vlaamse Gemeenschap: over ontwikkelingsdoelen en eindtermen

Leerkrachten moeten verkeers- en mobiliteitseducatie opnemen in hun

De eindtermen

- 6.12 De leerlingen kunnen gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.
- 6.13 De leerlingen beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route.
- 6.14 De leerlingen tonen zich in hun gedrag bereid rekening te houden met andere weggebruikers.
- 6.15 De leerlingen kennen de belangrijkste gevolgen van het groeiende autogebruik en kunnen de voor- en nadelen van mogelijke alternatieven vergelijken.
- 6.16 De leerlingen kunnen een eenvoudige route uitstippelen met het openbaar vervoer.

De drie ontwikkelingsdoelen verkeers- en mobiliteitseducatie voor het kleuteronderwijs zijn:

6.10 De kleuters herkennen in hun omgeving plaatsen waar ze veilig kunnen spelen en waar niet.

Vb. Op het speelplein of in het bos is het fijn en veilig, op straat niet.

6.11 De kleuters beseffen dat het verkeer risico's inhoudt.

Vb. De kleuters tonen in verkeerssituaties in de schoolomgeving dat ze attent zijn voor de eigen en andermans veiligheid (niet bruusk reageren, aansluiten bij de groep,...)

6.12 Kleuters kunnen onder begeleiding elementaire verkeersregels toepassen.

Vb. Stoppen bij verkeerslichten, veilig oversteken, aan de kant van het trottoir uitstappen en op het trottoir blijven³.

lessenpakket. Dat staat zo beschreven in de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Het is dus enorm belangrijk om onze kinderen te leren hoe ze zich veilig in het verkeer moeten bewegen. En dit van jongs af aan. Dat betekent dus: **vanaf de kleutertijd**.

De **ontwikkelingsdoelen** voor het kleuteronderwijs omschrijven basisvaardigheden en -kennis over verkeer en mobiliteit.

Verkeersopvoeding begint bij de allerkleinsten, maar moet met evenveel toewijding verder gezet worden **in het basisonderwijs**. In deze leeftijdsgroep is de verkeers- en mobiliteitseducatie aan **een dubbele inhaalbeweging** toe:

A) Van de klas de straat op

Leren te voet op weg gaan en leren fietsen is belangrijk! Ver-

keersopvoeding speelt zich af op de speelplaats en op straat. Ze brengt kinderen niet alleen kennis bij, maar ook houdingen en vaardigheden in verband met zelfredzaamheid, levensbehoud en sociaal verantwoord gedrag (agressie).

B) Naar een bewust gekozen mobiliteit

Kinderen zijn bijzonder gevoelig voor het aspect 'milieu' en naast verkeerseducatie is ook mobiliteitseducatie van prioritair belang. Voor welke vervoerswijze kies ik, kiezen mijn ouders, kiest de samenleving? Hoe komt dat? Wat zijn de gevolgen? Wat kunnen we eraan doen?

De eindtermen

Naast de ouders dragen ook leerkrachten bij tot de (verkeers) opvoeding van het kind. Leerkrachten moeten daarom verkeers- en mobiliteitseducatie opnemen in hun lessenpakket. De **eindtermen** zijn omschreven in de tabel hiernaast.

2. Verkeers- en mobiliteitseducatie (VME) in het secundair onderwijs

In het secundair onderwijs heeft verkeers- en mobiliteitseducatie niet dezelfde positie als in het basisonderwijs. Vele jongeren komen pas opnieuw in contact met verkeerseducatie als ze het theoretische rijbewijs willen halen voor de bromfiets of de auto.

Met de invoering van vakoverschrijdende eindtermen verkeer en mobiliteit in januari 2002 is een eerste stap gezet om de blinde vlek in de opleiding van verkeersdeelnemers weg te werken. En dat is nodig!

Want jongeren, ouder dan 12 jaar, worden **zeer actieve verkeersdeelnemers**. Ze moeten zich verder verplaatsen om naar school te

gaan en hebben een druk sociaal leven dat tal van verplaatsingen met zich meebrengt. Jongeren gebruiken ook nieuwe vervoermiddelen zoals bromfiets, het openbaar vervoer en uiteindelijk de auto.

« In het secundair onderwijs moet verkeersopvoeding uitgaan van de realiteit van de jongeren. Daarom is de verkeersveiligheid steeds meer verbonden met de ruimere mobiliteitscontext ».

Verkeerseducatie in het secundair onderwijs vertrekt best vanuit de leefwereld van de jongeren zelf. Daarom wordt het onderwerp verkeersveiligheid steeds gekoppeld aan de **ruimere mobiliteitscontext**. Welke uitdagingen brengt de stijgende mobiliteit met zich mee en welke oplossingen kunnen we voorstellen?

Overzicht

Onderwijsnetten	Onderwijs	Doelstellingen	VME
1) <i>Officieel onderwijs</i>	Kleuteronderwijs	Ontwikkelingsdoelen	6. <i>Wereldoriëntatie</i> : 6.10, 6.11 en 6.12
	Basisonderwijs	Eindtermen	6. <i>Wereldoriëntatie</i> 6.12, 6.13, 6.14, 6.15 en 6.16
	Buitengewoon onderwijs	Selectie ontwikkelingsdoelen, eindtermen voor individuele leerling of leerlingengroep	5. <i>Ruimte</i> 155 t/m 166 (Verkeer en Mobiliteit)
2) <i>Gesubsidieerd vrij onderwijs</i>	Secundair Onderwijs: ASO, TSO, KSO, BSO	Vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen	Vakoverschrijdende eindtermen
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschapsonderwijs • Gesubsidieerd officiële onderwijs (gemeentelijk, stedelijk en provinciale onderwijs) 			
<ul style="list-style-type: none"> • Confessionele scholen • Methodescholen 			

Meer informatie: www.ond.vlaanderen.be

2.1.2. Verkeersveiligheid in het leerplan van het Franstalig onderwijs

"Het thema verkeersveiligheid als dusdanig is niet opgenomen in de competentiesokkel van de Franse Gemeenschap. In alle disciplines die gedefinieerd zijn in de sokkel, zijn er echter verwijzingen naar een competentie die op verkeersveiligheid betrekking kan hebben."

(...) Artikel 73 uit het **decreet « Onderwijsmissies »** van 1997 stelt dat het mogelijk is om aan milieueducatie te doen binnen het schoolproject. Dit missiedecreet definieert de prioritaire missies van het onderwijs.

De **competentiesokkel van het Ministerie van de Franse Gemeenschap** (basisonderwijs en eerste graad van het middelbaar onderwijs) is een referentiesysteem aangenomen door het Parlement van de Franse Gemeenschap. Deze definieert de basiscompetenties voor alle onderwijsnetten, scholen en klassen en vormt een gemeenschappelijke basis die iedere inrichtende macht in acht dient te nemen bij de uitwerking van het leerplan.

Het thema verkeersveiligheid als dusdanig is niet opgenomen in de competentiesokkel van de Franse Gemeenschap. In alle disciplines gedefinieerd in de sokkel zijn er evenwel verwijzingen naar een competentie die op verkeersveiligheid toepasbaar is (verplaatsingsvaardigheden bij lichamelijke opvoeding, kaartlezen bij wereldoriëntatie, enz.).

Leerkrachten moeten het thema verkeersveiligheid dus niet behandelen in de kleuterschool, lagere en middelbare school, maar ze kunnen dit wel doen aan-

gezien het thema verkeersveiligheid raakpunten heeft met bijna alle disciplines.

De **leerplannen** definiëren de meest geschikte methoden om de competenties gedefinieerd in de sokkels te realiseren. De inrichtende machten moeten deze leerplannen uitwerken en het Ministerie van de Franse Gemeenschap dient ze goed te keuren. In de praktijk is er één leerplan per onderwijsnet.

De leerplannen van de 4 netten worden in deze tekst behandeld:

Onderwijs georganiseerd en gefinancierd door de Franse Gemeenschap:

- het onderwijs van de Franse Gemeenschap;
- het openbare gemeenteonderwijs (leerplan van de Raad voor het Gemeentelijke en Provinciale Onderwijs (CECP)).

Onderwijs georganiseerd door een inrichtende macht en gesubsidieerd door de Franse Gemeenschap:

- vrij confessioneel onderwijs (geïntegreerd leerplan aangepast aan de competentiesokkels – Algemeen Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (SeGEC));
- vrij niet-confessioneel onderwijs (Federatie van de Onafhankelijke Gesubsidieerde Vrije Inrichtingen (FELSI)). Het onderwijsproject van de FELSI bestaat uit inrichtingen van vrij niet-confessioneel gesubsidieerd onderwijs die zich engageren om simultaan en zonder hiërarchie de algemene doelstellingen van de verschillende onderwijsvormen in de Franse Gemeenschap na te streven.

WERELDORIËNTATIE

Uittreksels uit één van de leerplannen. De verschillende leerplannen overlappen elkaar grotendeels.

Onderwijs van de Franse Gemeenschap: competentiesokkels

Algemene principes: wereldoriëntatie en vorming door geschiedenis en geografie

De leerlingen worden zich bewust van de maatschappelijke en milieuproblemen. Deze disciplines beogen het opbouwen van ruimtelijke, temporele en sociale herkenningpunten en sensibiliseren leerlingen op het vlak van burgerzin.

De competenties beoogd in deze 2 disciplines nodigen leerlingen uit om de kritische geest te ontwikkelen.

VAARDIGHEDEN

1. Informatie opzoeken (een plan, kaart, grafiek lezen, een atlas gebruiken...)
2. Resultaten structureren en communiceren (een grafiek of een document uitwerken)
3. Actie en reactie (blijk geven van een kritische geest, engagementen aangaan, ...)
4. Tijdsaanduidingen gebruiken
5. Specifiek voor de geografische vorming:
 - a/** gebruiken van ruimtelijke herkenningpunten (in de eerste plaats vaste en nabijgelegen herkenningpunten zoals het huis en de school en vervolgens de ruimtelijke herkenningpunten op een kaart van België, Europa, ...),
 - b/** ruimtelijke voorstellingen gebruiken om zich te verplaatsen en te oriënteren (plan, kaarten)
 - c/** een plaats, ruimte lokaliseren (t.o.v. eigen ligging en herkenningpunten of windstreken)

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Op het niveau van de sokkels en de leerplannen biedt het vak lichamelijke opvoeding de mogelijkheid om het praktische gedeelte van fietsen en wandelen aan te leren en om de verkeersveiligheidsregels binnen het schoolkader te verwerven.

Onderwijs van de Franse Gemeenschap: competentie-sokkels	<p>Te ontwikkelen competenties in de 3 gebieden van lichamelijke opvoeding:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motorische en gedragsvaardigheden <ul style="list-style-type: none"> • verplaatsingsbewegingen beheersen • bewegingen coördineren • zich oriënteren in de ruimte • bewegingen aanpassen aan een actie 2. Fysieke conditie 3. Socio-motorische samenwerking <ul style="list-style-type: none"> • regels naleven in het belang van de groep • collectief handelen in een gemeenschappelijke realisatie
Officieel gemeenteonderwijs (programma van de CECP) Lichamelijke ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een lichaam dat in staat is om efficiënt grote motorische functies te vervullen: <ul style="list-style-type: none"> • Het lichaam oriënteren en zich verplaatsen om efficiënt te handelen (bv. wandelen, fietsen) • Zich efficiënt beschermen (bv. een durfparcours, een parcours met bewegende obstakels of fietscircuits organiseren) • Efficiënt tussenkomen om de materiële realiteit te vormen 2. Zich inwijden in de bewegingscultuur <ul style="list-style-type: none"> • Gewoonte opbouwen van levenslange lichamelijke en sportieve activiteit (bv. wandelen) • Actief verantwoordelijk zijn voor de eigen fysieke integriteit en het welzijn (bijv. verkeersveiligheidscircuits om risico's op de weg te voorkomen)
Vrij confessioneel onderwijs (geïntegreerd leerplan aangepast aan de Competentiesokkels - SeGEC)	<ol style="list-style-type: none"> 1/ Verwerven van perceptivo-motorische vaardigheden 2/ Ontwikkelen van een organisme in goede gezondheid 3/ Verwerven van veiligheidsgedrag <ul style="list-style-type: none"> • Ongevallenpreventie op school en bij vrijetijdsactiviteiten • Preventie en assistentie voor zwakkere of minder vaardige kinderen • Gedrag bij ongevallen • Reddings- en reanimatietechnieken 4/ Relationele attitudes en waarden <ul style="list-style-type: none"> • Vertrouwen: objectieve perceptie van de eigen mogelijkheden, behandelen van nieuwe situaties, correct inschatten van het risiconiveau, veiligheidsgedrag, zelfkennis, ... • Zelfdiscipline: in acht nemen van regels en instructies in het belang van de groep en in functie van het te behalen doel, potentiële risico's waarnemen, kalm werken, ... • Volharding: zelfoverwinning, inspanning leveren, actief nastreven van vooropgestelde doelen, ... • Respect: zelfrespect, respect voor anderen, voor het milieu en hiernaar handelen
Vrij niet-confessioneel onderwijs - FELSI	<p>Competentiesokkel van het onderwijs van de Franse Gemeenschap:</p> <p>Te ontwikkelen competenties in de 3 gebieden van lichamelijke opvoeding:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motorische en gedragsvaardigheden <ul style="list-style-type: none"> • verplaatsingsbewegingen beheersen • bewegingen coördineren • zich oriënteren in de ruimte • bewegingen aanpassen aan een actie 2. Fysieke conditie 3. Socio-motorische samenwerking <ul style="list-style-type: none"> • regels naleven in het belang van de groep • collectief handelen in een gemeenschappelijke realisatie

VERKEERSVEILIGHEID

Onderwijs van de Franse Gemeenschap: competentiesokkels	NEEN	Deze leerplannen benaderen verkeersveiligheid binnen het kader van het vak lichamelijke opvoeding.
Officieel gemeenteonderwijs (leerplan van de CECP)	NEEN	Bijv. de fiets (leren) gebruiken helpt om de doelstellingen inzake lichamelijke opvoeding te behalen (zoals het verwerven van veiligheidsgedrag en perceptief-motorische vaardigheden,...).
Vrij confessioneel onderwijs (geïntegreerd leerplan aangepast aan de competentiesokkels - SeGEC)	JA	De competentie opgenomen in dit leerplan is het thema « veiligheid in het verkeer en thuis » De doelstellingen voor verkeersveiligheid bevatten de volgende elementen: <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de verkeerswetgeving • Praktische toepassing en naleving van de verkeersregels
Vrij niet-confessioneel onderwijs - FELSI		Iedere school heeft zijn eigen specifieke leerplan, maar streeft toch de algemene doelstellingen na van de diverse onderwijsvormen in de Franse Gemeenschap.

TECHNOLOGISCHE OPVOEDING

Uittreksels uit één van de leerplannen. De verschillende leerplannen overlappen elkaar grotendeels.

Onderwijs van de Franse Gemeenschap: competentiesokkels	<p>Observeren: de elementen vinden die nodig zijn voor de beschrijving van het object en diens werking, de werking van het object weergeven met een tekening, alle nodige elementen vinden om een reëel probleem op te lossen, situaties schematiseren.</p> <p>Hypotheses uitbrengen</p> <p>Realiseren: de verschillende fasen voor de oplossing ordenen, de nodige instrumenten hanteren voor de uiteindelijke realisatie, de werkruimte zodanig organiseren dat de concrete uitwerking van de taak mogelijk wordt, ...</p> <p>Regulariseren: beoordelen van de verkregen resultaten.</p> <p>Structureren: de ontwikkeling mondeling en/of grafisch proberen te formaliseren.</p>
--	---

FRANS

Voor de leerplannen:	<p>De activiteiten inzake verkeersveiligheid vormen de gelegenheid om dit thema te gebruiken bij de ontwikkeling van een aantal competenties van kinderen in hun moedertaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spreken/luisteren: debatteren over de voordelen van de verschillende transportwijzen, personen bevragen, een onderzoek voeren, ... • lezen: persberichten, kaarten, veiligheidsinstructies, ... • schrijven: de instructies voor een schooluitstap, een document naar de politie voor een omkadering, verhalen vertellen, een samenvatting schrijven over een thema, ... • specifieke woordenschat aanleren over verkeersveiligheid, inrichting van de openbare weg, verkeersborden, ...
-----------------------------	--

2.2. De actoren van de verkeersveiligheid

2.2.1. De instellingen die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid

Cel van het
Gewest

Cel Verkeersveiligheid van het Brussels Gewest

CCN, Vooruitgangsstraat 80 / 1 – 1035 Brussel

Controle/sanctie : **Mevr. Patricia Courange**,
T: 02/204.20.08, pcourange@mrbc.irisnet.be

Sensibilisering/Educatie : **Mevr. Caroline De
Cock**, T: 02/204.20.17, cdecock@mrbc.irisnet.be

Infrastructuur : **Dhr. Jan Schollaert**
T: 02/204.20.07, jschollaert@mrbc.irisnet.be

www.verkeersveiligheid.irisnet.be

Kabinet van
de Minister

Kabinet van de Minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken

Botanic Building (14e verdieping)

Sint-Lazaruslaan 10

1210 Brussel

T: 02/517.12.12

F: 02/511.54.64

jvandamme@smet.irisnet.be

www.pascalsmet.be

Kabinet van
de Gouverneur

Kabinet van de Gouverneur van het Arrondissement Brussel-Hoofdstad

Mevr. Véronique Paulus de Châtelet

Hertogstraat 33

1000 Brussel

T: 02.507.99.11

**Wat zij ervan denken: "Hoe doet men
het best aan verkeersopvoeding?"**

Marie-Noëlle Collart (BIVV)

"De kijk op verkeersopvoeding is de voorbije jaren sterk geëvolueerd. De betekenis van de verkeersborden aanleren leek vroeger voldoende om kinderen en tieners te sensibiliseren voor de problemen van het onveilige verkeer. Nu stellen theoretici en heel wat instructeurs op het terrein vast dat die zuiver theoretische kennis niet volstaat. Het ideale is theoretische kennis (verkeersregels en tips voor een goede houding) te combineren met praktische oefeningen op beschermd terrein en op straat, en ook met gedrags-tips. Die laatste zullen bepalen of een jongere in het verkeer een gepast gedrag zal vertonen. Dat aanleren is een proces op lange termijn: een bezoek van een specialist aan een school is maar een begin. Verkeersopvoeding moet goed uitgestippeld en progressief opgebouwd zijn.

Verkeersopvoeding moet ook opgenomen worden in de algemenere problematiek van de gezondheidsopvoeding. Preventie van risicogedrag in het verkeer door tieners is immers verwant met de programma's voor preventie van verslavingen en seksueel overdraagbare aandoeningen. Tot slot moet verkeersopvoeding kaderen in een globale aanpak van de mobiliteit: leren rijden is ook de verschillende vervoermiddelen op een rationele manier leren gebruiken."

De Lijn

Centrale diensten /Afdeling Public relations

Tom Van de Vreken

Motstraat 20

2800 Mechelen

T: 015/44.09.19

F: 015/44.09.98

tom.vandevreken@delijn.be, www.delijn.be.

BIVV

Cel Verkeerseducatie - Departement Communicatie

Marie-Noëlle Collart, Ingrid Engels

Haachtsesteenweg 1405

1130 Brussel

T: 02/244.14.04, 02.244.15.43

F: 02/216.43.42

MarieNoelle.Collart@ibsr.be,

ingrid.engels@bivv.be

www.bivv.be.

MET

Centre de documentation - D.311**Brigitte Ernon & Delphine Rossumme**

Bld du Nord, 8 – 5000 Namur

T: 081/77.31.32 - 081/77.31.25

centre-doc-mobilite@met.wallonie.be<http://documentation.mobilite.wallonie.be>

MIVB

Commerciële dienst / communicatie:

Gulden Vlieslaan 15

1060 Brussel

Jean-Pierre Alvin, T: 02/515.20.50,alvinjp@stib.irisnet.be**Josiane Rose**, T: 02/515.32.85,F: 02/515.32.85, rosej@stib.irisnet.be,www.mivb.be

POD

Vast Secretariaat voor het preventie-beleid

Wetstraat 26 bus 19

1040 Brussel

T: 02/500.49.47

F: 02/500.49.87

info@vspp.fgov.be<http://vps.fgov.be>

TEC

TEC Brabant Wallon

Place Henri-Berger, 6

1300 Wavre

T: 010/23.53.11

F: 010/23.53.10

www.tecbw.comBron : http://mobilite.wallonie.be/mobilite_urbaine_liege.htm

VSV

Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Bruul 1

2800 Mechelen

T: 015/44.65.50

F: 015/44.65.59

info@verkeerskunde.bewww.verkeerskunde.be

SV

Vlaams Steunpunt Verkeersveiligheid

Universiteit Hasselt -Campus Diepenbeek

Agoralaan / Gebouw D

3590 Diepenbeek

T.: 011/26.87.05

Fax: 011/26.87.00

info@steunpuntverkeersveiligheid.be

**Wat zij ervan denken: "Ander publiek, aangepaste boodschap" -
Caroline De Cock – Gewestelijke Cel Verkeersveiligheid – Bestuur Uitrustingen
en Vervoerbeleid (BUV) – Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

"Wat verkeersopvoeding betreft, moeten we een onderscheid maken volgens het publiek waar men zich toe richt: tussen kleuters en tieners die reeds leren autorijden is er een wereld van verschil.

Voor het kind van 5 tot 12 jaar moet het in de eerste plaats gaan om een stap naar autonomie.

Het fenomeen van de "achterbankgeneratie" is voor te veel kinderen realiteit: om ze te beschermen voor de gevaren van het verkeer en de stad zijn de volwassenen steeds meer geneigd om ze van de straat te houden. Geleidelijk komen we zo tot een traditie van "taxi-ouders". Zo leren de tieners steeds later de stad kennen en stappen ze van de achterbank op gemotoriseerde tweewielers of in een auto zonder dat ze het verkeer echt concreet hebben leren kennen. Het is niet moeilijk de risico's van zo'n situatie in te schatten.

Maar de autonomie van het kind is primordiaal voor zijn evolutie en mag niet ten koste van de veiligheid gaan.

Het gaat er niet enkel om de verkeersborden te leren kennen of te leren fietsen. Via het aanleren van de verkeersregels, ongeacht de verplaatsingswijze, leert het kind geleidelijk zijn omgeving kennen en leert hij de plaats die hij er concreet moet innemen in functie van de situatie.

Verkeerseducatie moet het kind snelheden en afstanden beter leren inschatten, leren anticiperen, de ruimte en de oriëntatie beter leren vatten.

Parallel met die technische begrippen en de ontwikkeling van de autonomie zijn het waarden als respect voor zijn omgeving, burgerzin, samen leven en de beperkingen van dien die het voornaamste leerkader van de verkeersveiligheid vormen.

Wij willen uiteraard dat deze lessen de kinderen in staat stellen om zich veilig en zelfstandig te verplaatsen, maar de ambities reiken verder: chauffeurs, voetgangers, fietsers opleiden die ook denken aan de veiligheid van anderen. Niets illustreert beter de slogan "mijn vrijheid eindigt waar die van anderen begint" dan de verkeersregels.

Ik hou van het idee dat verkeersveiligheid in bepaalde scholen (maar nog te weinig) tegelijk behandeld wordt met andere thema's die streven naar een aangename en rechtvaardigere samenleving, zoals de rechten van het kind, de strijd tegen iedere vorm van discriminatie, vandalisme, ...

Voor tieners moet de verkeersopvoeding in dezelfde context van respect voor de anderen kaderen, maar men moet de nadruk leggen op een specifiek begrip: regels overtreden brengt levens in gevaar. En ieders leven is kostbaar.

Risico's nemen maakt deel uit van de puberteit. Op de leeftijd waar de zo gewenste autonomie eindelijk verworven is, voelen tieners zich sterk, onsterfelijk en worden gevaren miskend omdat ze zo veel mogelijk ervaringen willen opdoen.

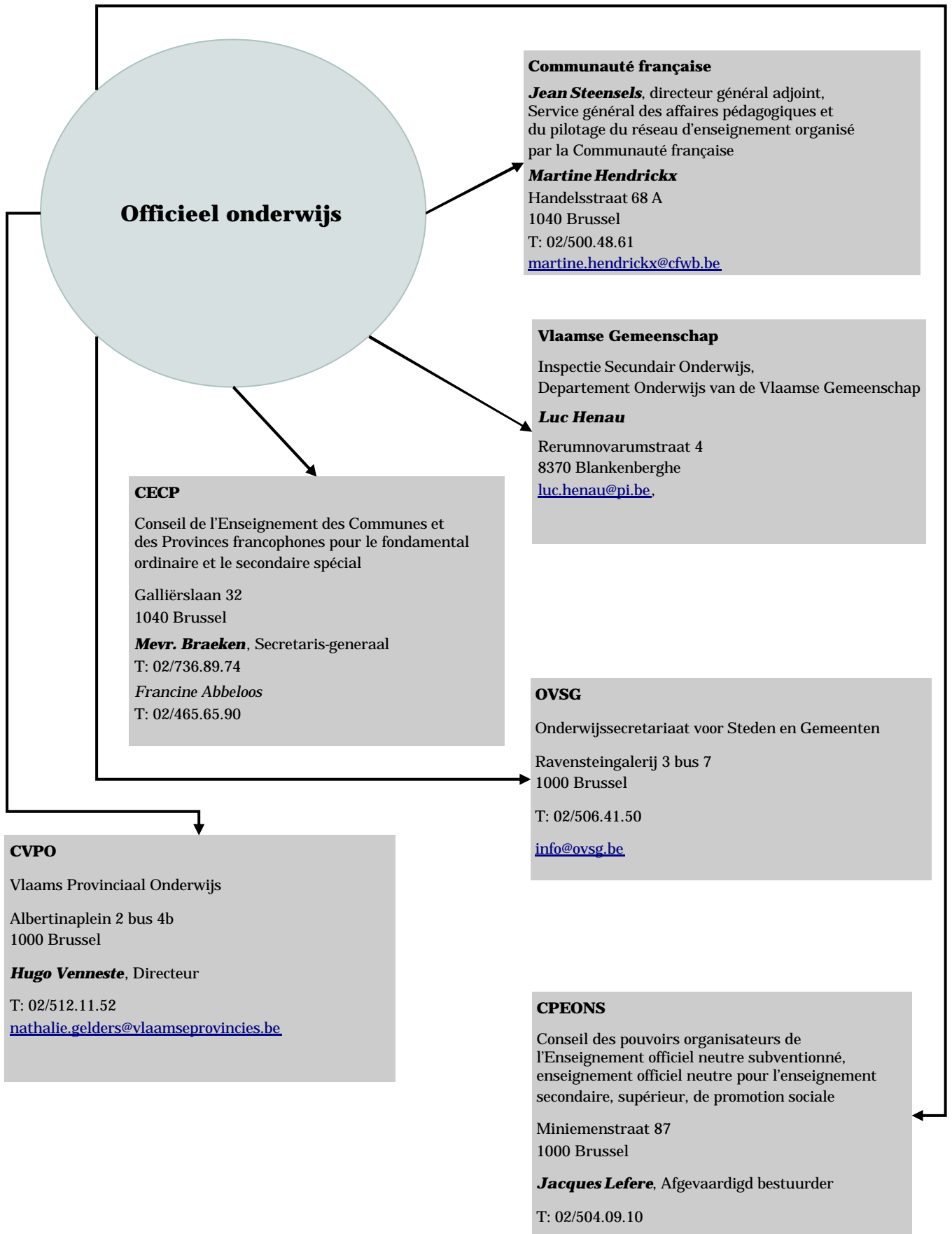
De rol van de verkeersopvoeding is dan de jongeren te overtuigen dat zij zich verantwoordelijk moeten gedragen in het verkeer (in het bijzonder de bestuurders van gemotoriseerde tweewielers).

De pedagogische aanpak is moeilijk, maar moet een essentiële boodschap bevatten: de straat is geen plaats voor individuele of collectieve uitdagingen, en een fout in die context kan dramatische gevolgen hebben.

Hoewel de taal anders moet zijn, moet het kader waarin het onderwerp behandeld wordt, ook rekening houden met de andere gevaren waaraan tieners blootgesteld zijn: drugs, geweld, alcohol, ...

De opvoeding van de kinderen en de tieners van vandaag mag zich niet beperken tot de overdracht van kennis. We moeten ook begrippen aanleren zoals samenleven, gezondheid, respect voor de natuur, want dat is noodzakelijk voor de toekomstige generaties. Verkeersopvoeding past in die nieuwe visie van de school".

2.2.2. De inrichtende machten

FELSI

Fédération des établissements libres
subventionnés indépendants

Brogniezstraat 42
1070 Brussel

Christiane Brewaeys

T: 02/527.37.92

Fax: 02/527.37.91

felsi@profor.be / www.felsi.be

FOPEM

Federatie van Onafhankelijke, Pluralistische,
Emancipatorische Methodescholen

Kartuizerlaan 20
9000 Gent

T: 09/233.94.90

info@vsko.vsko.be

VVKSO

Vlaams Verbond van Vlaams Secretariaat

Guimardstraat 1
1040 Brussel

T: 02/507.06.31

info@vsko.vsko.be

VSKO

Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs

Guimardstraat 1
1040 Brussel

T: 02/507.06.31

Vrij onderwijs**SeGEC**

Secrétariat de l'Enseignement Catholique

Mounierlaan 11
1200 Brussel

Jean-Pierre Degives

T: 02/289.63.59

jeanpierre.degives@segec.be

www.segec.be

Fedefoc

Fédération de l'enseignement fondamental catholique

Mounierlaan 11
1200 Brussel

Godefroid Cartuyvels

Federaties van ouders

FAPEO

Fédérations des Associations de Parents de l'Enseignement Officiel

Zelfbestuurstraat 22
1070 Brussel

Virginie Lurquin

T: 02/527.25.75

secretariat@fapeo.be

UFAPEC

Union des Fédérations des Associations de Parents de l'Enseignement Catholique

Belliardstraat 23a
1040 Brussel

Jean-Luc Van Kempeneer

Wat zij ervan denken: "Sensibilisering van de ouders" Nime Muret, kabinet van de Schepen van onderwijs, Elsene

"Het gebruik van de wagen om kinderen naar school te brengen is het voorbije decennium enorm toegenomen. Ouders vinden dat immers de veiligste verplaatsingswijze voor het kind, zowel wat de verkeersveiligheid als de veiligheid in het algemeen betreft.

Maar die gewoonte veroorzaakt verkeersproblemen in de buurt van scholen en brengt gevaarlijk gedrag teweeg, zoals het uitstappen langs de linkerdeur, parkeren op snelheidsremmers, stilstaan in dubbele file en noem maar op.

Het subjectieve onveiligheidsgevoel dat daaruit voortvloeit, leidt tot het zoeken naar oplossingen die verder gaan dan maatregelen ter verbetering van de infrastructuur.

Kinderen die met de wagen tot aan de schoolpoort gebracht worden, komen in een relatie van afhankelijkheid terecht, wat zich uit in een totaal gebrek aan ervaring in de aanpak van hun eigen verplaatsingen. Zij moeten nochtans leren leven en bewegen op straat (oversteken, anderen laten voorgaan, inzicht krijgen in het verkeer en de wegmarkeringen).

Naast dat verwerven van autonomie vermindert de regelmatige fysieke activiteit van het stappen of fietsen naar school het risico op zwaarlijvigheid, stress en concentratieproblemen. Het wordt ook sterk aangemoedigd door de Wereldgezondheidsorganisatie.

Daarom lijkt de opstelling van **schoolvervoerplannen** ons noodzakelijk: dat is een bundel maatregelen om ouders, leerkrachten, schooldirecties te **sensibiliseren** en de toegang tot alle verplaatsingswijzen (in het bijzonder de zachte) te verbeteren voor iedereen die naar school gaat.

Zo verbetert men de veiligheid in de schoolomgeving.

De opstelling van zo'n plan brengt alle partners rond de tafel die zich bezighouden met de verschillende aspecten van de mobiliteit: gemeenten, politie, maatschappijen voor openbaar vervoer, ... Het maakt duidelijk dat men de verplaatsingsgewoontes wil doen evolueren naar het gebruik van duurzame vervoerswijzen. Het vormt een globale aanpak van de mobiliteitsproblemen, stelt de school in staat acties met verschillende partners op touw te zetten en versterkt het pedagogisch project door na te denken over de veiligheids- en milieuproblemen."

Bron : Gemeente Elsene

2.2.3. De verenigingen die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid

Vereniging	Adres	Tel. / fax	E-mail / Website	Doelgroep
Pro Velo (vzw)	Londenstraat 15 1050 Brussel	T: 02/502.73.55	info@provelo.org www.provelo.org	8 - 18 jaar
Gracq	Londenstraat 15 1050 Brussel	T: 02/502.61.30	sarah.claeys@gracq.org mdc.bruxelles@gracq.org	
Maison des Cyclistes de Bruxelles	Zie Gracq			
Fietserbond	Londenstraat 15 1050 Brussel	T: 02/502.68.51 fax 02/502.76.83	brussel@fietserbond.be www.fietserbond.be/brussel	
COREN (vzw)	Van Elewyckstraat 35 1050 Brussel	T: 02/640 53 23	www.coren.be info@coren.be	vanaf 6 jaar
APPER	Rue J.Vercheval, 40 4040 Herstal	T: 04/264.25.37	www.apper.be .	basisonderwijs
PEVR	Tervurenlaan 268a 1150 Brussel	T: 02/780.29.42 fax 02/780.29.06	www.pevr.be francis.herbert@allenoverly.com	
Ligue des familles, Vélo-Ecole	Sociale zetel: Troon- str. 127 - 1050 Brussel	T: 02/507.72.11 fax 02/507.72.00	velo-ecole@liguedesfamilles.be www.liguedesfamilles.be	vanaf 6 jaar
Réseau IDée	Koningsstraat 266 1210 Brussel	T: 02/286.95.70 fax 02/286.95.79	www.reseau-idee.be info@reseau-idee.be	opvoeders
Nme-Link Brussel	Koningsstraat 171/3 1210 Brussel	T.: 02/209.16.30 fax: 02/209.16.31	jeroen@nme-link.be www.mobilie.be	
Biloba	Hertogendal 21 1160 Brussel	T: 02/675.24.31 fax: 02/223.65.22	info@biloba.be www.biloba.be	18 - 99 jaar
Creccide	Rue de Stierlinsart, 45 5070 Fosses-la-Ville	T: 071/71.47.61 fax :071/71.47.62	creccide@skynet.be , www.creccide.org	5 - 12 jaar
Taxistop	Wolvengracht 28/1 1000 Brussel	T: 02/227.93.04 fax :02/223.22.32	dad@taxistop.be , info@taxistop.be , www.taxistop.be	
Fedemot	Visé voie, 600 4041 Vottem	T: 04/227.26.82	fedemot@hotmail.com www.fedemot.be .	15 - 18 jaar
Responsible Young Drivers	Barricadenplein 9 1000 Brussel	T: 02/513.39.94 fax: 02/502.43.50	info@ryd.be www.ryd.be .	vanaf 16 jaar
GAMAH	10 rue Piret-Pauchet 5000 Namur	T: 081/24 19 37 fax 081/24 19 50	axelle.fuks@gamah.be www.gamah.be	vanaf 4 jaar
SEBACTION	Maria Hemelvaartst 15 1200 St-L-Woluwe	T: 02/762 74 84	astrid@sebaction.be www.sebaction.be	
Besace STL	Napelsstraat 34 1050 Brussel	T: 02/511.29.49	stl.besace@skynet.be	
IAPPE	Bld Fr. Dewandre, 5/1 6000 Charleroi	T: 071/32.32.31	michel.bagerius@stopi.net www.iappe.org www.stopi.net	4 - 12 jaar
Les Ateliers de la rue Voot	Vootstraat 91 1200 Bruxelles	T: 02/762.48.93 fax: 02/779.01.05	velo.voot@easynet.be www.avelo.org , www.voot.be	iedereen
Brukselbinnenstebuiten	Hopstraat 47 1000 Brussel	T: 02/218.38.78	bruksel@skynet.be www.brukselbinnenstebuiten.be	vanaf 15 jaar

Vereniging	Adres	Tel. / fax	E-mail / Website	Doelgroep
Stichting Vlaamse Schoolsport	Steenweg op Jette 229 1080 Brussel	T: 02/423.01.16 fax: 02/423.01.28	inge.opdebeeck@schoolsport.be , www.schoolsport.be	
Centrum Informatieve Spelen	Naamsesteenweg 130 3001 Leuven	T: 016/22.25.17	joke@spelinfo.be	iedereen
Empreintes	Rue Godefroid, 44 5000 Namur	T: 081/22.96.28 fax: 081/22.96.31	thibaut@empreintesasbl.be www.empreintesasbl.be	10-12- & 16-18-jarigen
Langzaam Verkeer	J.P. Minckelersstr. 43A 3000 Leuven	T: 016/31.77.05 fax: 016/29.02.10	tim.asperges@langzaamverkeer.be	basisonderwijs, secundair en hoger onderwijs
Mobiel 21 (vzw)	Vital Decosterstraat 67 3000 Leuven	T: 016/23.94.65 fax: 016/29.02.10	gert.zuallaert@mobiel21.be www.mobiel21.be ,	basisonderwijs, secundair en hoger onderwijs
MOS Milieuzorg op school,	Koningsstraat 171/3 1210 Brussel	GSM: 0473/73.67.30 fax: 02/209.16.31	paul.renders@vgc.be www.milieuzorgopschool.be	
NOMO	Dikkebeuklaan 20/29 1090 Brussel	T: 02/478.83.79	http://home.tiscali.be/nomo	7 - 15 jaar
FIAB	Stijn Streuvelsstraat 29 1933 Sterrebeek	T: 02/646.65.97 fax: 02/646.65.97	fiab@brutele.be www.fiab.be ,	
Pedibus (vzw)	Rue du grand champ, 4 5380 ZI Noville-lez-Bois	T: 081/83.02.35 fax: 081/83.02.36	contact@plain-pied.org www.gamah.be/pedibus.htm ,	
FBAA	Metrologielaan 8 1130 Brussel	T: 02/245.35.70 fax: 02/245.20.50	louis.elay@fbaa.be www.fbaa.be ,	
IEB	Zuidlaan 165 1000 Brussel	T: 02/223.01.01 fax: 02/223.12.96	info@ieb.be , www.ieb.be	
Gutib	Medaetsstraat 43 1150 Brussel	T: 02/771.92.68		
ADEPS	Sint-Denijsstr. 134-136 1190 Brussel	T: 02/344.06.03 fax: 02/345.67.95	adeps.bp.bxl@cfwb.be www.adeps.be	
Bloso		T.: 02/209.45.83	luc.van_nuffel@bloso.be	

Bron : school Aurore

Wat zij ervan denken: "Het sleutelwoord bij verkeersopvoeding is coherentie" - Francis Herbert (vzw OVK, Ouders van Verongelukte Kinderen)

"Er is een enorme contradictie tussen wat men leert op school, in verenigingen, in politiezones en de dagelijkse handelingen van de ouders! De leerkracht heeft een belangrijke plaats in de geest van de kinderen. Ook de ouders dienen als voorbeeld. Het is schandalig als zij de regels niet naleven. Hoe kan een kind er dan wijs uit geraken?"

Een treffend voorbeeld is de manier waarop de instructies voor het opstijgen van een vliegtuig beluisterd worden: volwassenen luisteren niet en zijn met andere zaken bezig, terwijl kinderen heel aandachtig luisteren.

Die houding kunnen we transponeren op de manier waarop volwassenen zich gedragen in het verkeer.

Het initiatief "**kiss & ride**" is interessant om te veralgemenen.

Het is een rijstrook voor de schoolpoort waar auto's even kunnen stilstaan om hun kinderen af te zetten zonder te moeten parkeren. Zo kunnen de wagens voortrijden zonder het verkeer in de omgeving van de school te bemoeilijken.

Elke woensdagochtend sta ik voor een Nederlandstalige school die dit initiatief ingevoerd heeft, om de kinderen te helpen uitstappen. Alles verloopt er vlot. De Franstalige school met dezelfde naam vlak ernaast heeft dit soort inrichting nog niet en de auto's parkeren eender waar en dus ook op de plaats voor de schoolbus.

Enkele ouders van kinderen uit de Franstalige school hebben het voordeel van dit systeem goed begrepen en gebruiken de "kiss & ride" van de bussen om hun kind af te zetten!

Kinderen onder de 12 jaar zijn nog niet in staat zich alleen in het verkeer te begeven. Daarom is er een verschil in het aanleren van de begrippen rond verkeersveiligheid voor de lagere en de middelbare school. Die laatste moeten veeleer verantwoordelijkheidszin krijgen.

Het initiatief "**tandem-generatie**" draait rond peterschap en is zeer interessant in dat opzicht.

Waarom niet zo'n project tonen tussen een tiener en een kind bij het nemen van het openbaar vervoer? Een tiener kan peter worden van een kind. Dat stelt de ouders gerust en de tiener krijgt meer zin voor verantwoordelijkheid. Uiteraard kan dit slechts als men alle nodige voorzorgsmaatregelen neemt inzake veiligheid en verzekering, met de ondertekening van een "handvest" waarin alle betrokken partijen zich engageren.

Daarenboven kunnen de begrippen i.v.m. verkeersveiligheid en de gevaren op de weg opgenomen worden in de algemene vakken, zoals maatschappijleer, aardrijkskunde, wiskunde en natuurkunde."

2.2.4. Politiezones

PZ 5340

Brussel West

Cel voor de ontwikkeling van het politiebeleid

Mevr. Mels

Briefdragerstraat 2

1080 Brussel

T: 02/412.12.12,

PZ 5339

Brussel-Elsene - Cel preventie - Directie verkeer

Chantal d'Hoker

Paleizenstraat 321

1020 Brussel

T: 02/279.83.71

polbru_tra_p@skynet.be

PZ 5342

- **Ukkel** - Cel preventie

Mevr. Kathy Debelva - Dhr. Camerman

Marlowsquare 3

1180 Brussel

T: 02/333.78.93

- **Oudergem**
Mevr. Vernuyten

Emile I diersstraat 12

1160 Oudergem

T: 02.676.49.13

PZ 5341

Zone Zuid - Dienst Jeugd en Preventie

Patrick Mauen - Sonja Baert

Démosthènestraat 36

1070 Anderlecht

T: 02/559.80.43

fax 02.559.80.16

poland.1070@irisnet.be

- **Watermaal Bosvoorde** - Centrum voor Verkeers-veiligheid

Mevr. Guldemont - Dhr. Haesevoets

(Nederlands- en Franstalige scholen) -

Mevr. Dederen (Nederlandstalige scholen)

Ruytinxstraat 33

1170 Brussel

T: 02/675.55.90

PZ 5343

Montgomery - Cel Preventie

J. Desmedt, Politiecommissaris

Charles Thielemanslaan 93

1150 Brussel

T: 02/788.95.30

Fax: 02/788.95.15

PZ 5344

Brussel Noord

Cell Preventie

Victor Michaux - Diensthoofd

T: 02/249.22.21-51

Vanessa Poncelet

T: 02/249.22.20

dircirc@polbruno.be

Hoedemaekerssquare 9

1140 Evere

Federale Politie

Cel Preventie en Educatie

Werner van Kant (hoofdinspecteur)

Fritz Toussaintstraat 47

1050 Brussel

T: 02/642.65.65

werner.vankant7351@police.be**Wat zij ervan denken: "Waar moet men rekening mee houden bij verkeersopvoeding?" - Mevr. D'hoker (politiezone Brussel-Elsene)**

"Het verkeerspark biedt een week theorie- en praktijklessen aan in de scholen die dat wensen. Om de twee jaar gaat het team langs in iedere school. Dat is te weinig, maar méér kunnen zij niet doen met het personeel waarover zij beschikken.

Er wordt een theorieles gegeven, maar het team spitst zich voornamelijk toe op de praktijk, met behulp van het verkeerspark dat op de speelplaats geïnstalleerd wordt. Dat dient om toe te passen wat de kinderen in de theorieles geleerd hebben.

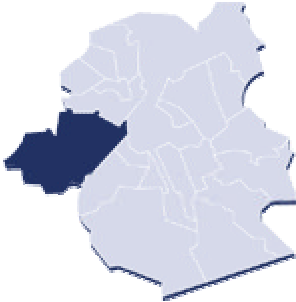
Maar het voornaamste is daarna op de weg oefenen, zodat de kinderen de gevaren in het verkeer opmerken en goede reflexen aanleren. Jammer genoeg heeft het team onvoldoende tijd om meerdere keren met de kinderen op pad te gaan.

Ik stel ook vast dat naarmate het kind ouder wordt, het minder aandacht heeft voor de instructies, vandaar dat men de lessen vooral op het tweede tot het vierde leerjaar tracht af te stemmen. Op die leeftijd zijn de kinderen immers het best gemotiveerd en het meest enthousiast. De leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar zijn minder oplettend tijdens de oefeningen.

Het behendigheidsparcours is ook interessant om de nodige reflexen aan te leren en rijvaardigheid aan te leren. Dit soort oefeningen mag niet met te jonge kinderen gedaan worden, omdat zij daar fysiek niet klaar voor zijn."

2.2.5. De schepenen en diensten voor onderwijs

Anderlecht

Walter Vandenbosche, Schepenen voor het Nederlandstalig onderwijs

Luc Van Waeyenberge, dienstchef

T: 02/558.08.88

onderwijs@anderlecht.iris.net.be

Pierre Noiret, dienst onderwijs

T: 02/558.08.32

pnoiret@anderlecht.irisnet.be

Jean-Jacques Boelpaep, Echevin de l'Enseignement Francophone

Francine D'hondt, service Enseignement

T: 02/558.08.24

fdhondt@anderlecht.irisnet.be

Adres:

Raadsplein

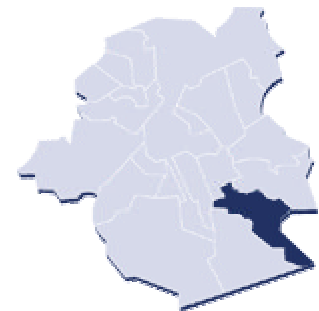
1070 Brussel

Oudergem

Guy Willem, Schepenen van Onderwijs

T: 02.676.48.21

g.willem@auderghem.be

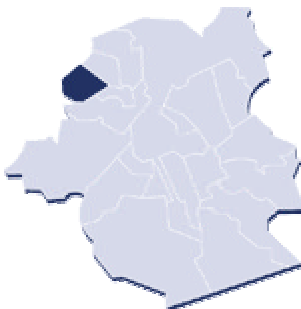

Adres:

Jules Génicotlaan 2/16

1160 Brussel

Sint-Agatha-Berchem

Monique Dupont, Schepenen voor het Franstalig onderwijs

Peter Decabooter, Schepenen voor het Nederlandstalig onderwijs

T: 02/464.04.11

Adres:

Koning Albertlaan 33

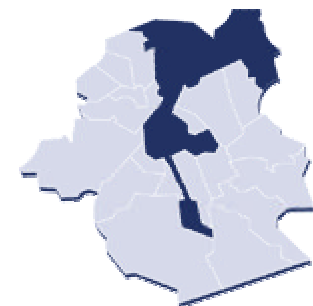
1082 Brussel

Brussel-Stad

Faouzia Hariche, Schepenen voor het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs

T: 02/279.49.10

cabinet.f.hariche@brucity.be

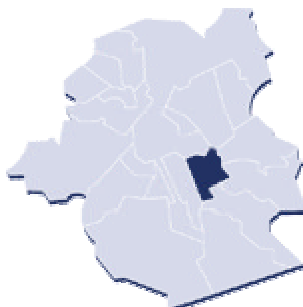

Adres:

Grote Markt

1000 Brussel

Etterbeek

Jean-Luc Robert, Schepenen voor Openbaar Onderwijs

Dienst onderwijs - Nederlandstalig en Franstalig net

T: 02/627.24.37 - 02/627.21.11

education@etterbeek.be

Adres:

Oudergemlaan 113-117

1040 Brussel

Evere

Rudy Vervoort, Burgemeester, bevoegd voor onderwijs

T: 02/247.63.31

Yolande Kaulen, hoofd van de dienst onderwijs

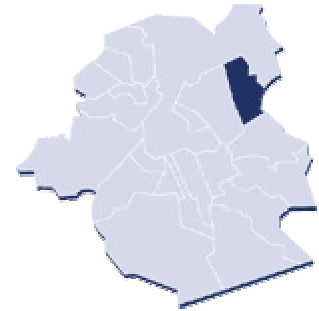
T: 02/247.64.58, education@evere.irisnet.be,

Jean-Luc Liens, Schepen voor het Nederlandstalig onderwijs

T: 02/247.62.13

Adres:

Servaes Hoedemaekerssquare 10
1040 Brussel

Vorst

Lucile Baumerder, Schepen voor het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs

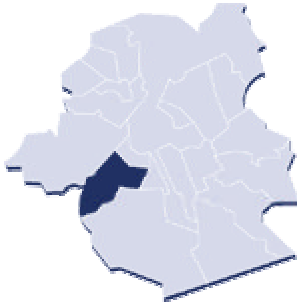
Thérèse De Jonge, dienst openbaar onderwijs

T: 02.370.22.11

theresedejonge@forest.irisnet.be

Adres:

Pastoorstraat 2
1190 Brussel

Ganshoren

Michel Carthe, Burgemeester, bevoegd voor onderwijs

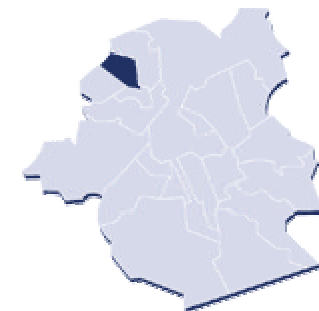
T: 02/464.05.26

Bourgmestre.g@ganshoren.irisnet.be

Daisy Soukiassian, Directrice, dienst openbaar onderwijs

Adres:

Keizer Karellaan 140
1083 Brussel

Elsene

Françoise Picqué, Schepen voor openbaar onderwijs

f.picque@brutele.be,

Nine Muret, Kabinetschef van Françoise Picqué

T: 02/515.64.85

nine.muret@ixelles.be

instruction.publique@ixelles.be

Adres:

Elsense steenweg 168
1050 Brussel

Jette

Didier Paternotte, Schepen voor het Franstalig onderwijs

T: 02/423.12.08

dpaternotte@jette.irisnet.be

Jean-Yves Mosray, Pedagogisch adviseur

T: 02/423.13.50

jymosray@jette.irisnet.be,

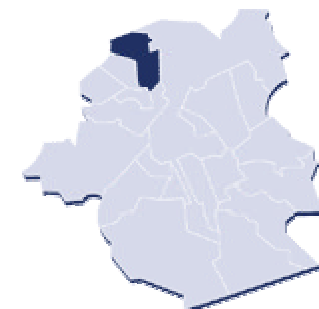
Werner Daem, Schepen voor het Nederlandstalig onderwijs

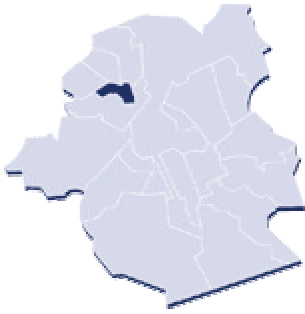
T: 02/423.12.23

wernerdaem@jette.irisnet.be

Adres:

Steenweg op Wemmel 100
1090 Brussel

Koekelberg

Arlette Genicot-Van Hoeymissen, Schepen voor het Franstalig onderwijs

T: 02/412.14.73

Dienst Franstalig onderwijs

Willy Van der Perre

T: 02/412.14.24

Pascale Quertainmont

T: 02/412.14.85

Dirk Lagast, Schepen voor het Nederlandstalig onderwijs

Adres:

Henri Vanhuffelplein 6
1081 Brussel

Sint-Jans-Molenbeek

Philippe Moureaux, Burgemeester, bevoegd voor openbaar onderwijs

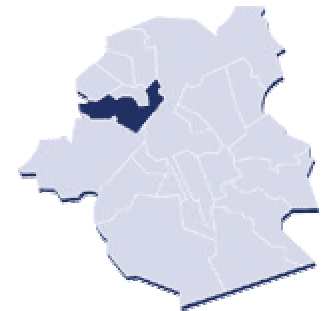
T: 02/410.39.96

Dienst onderwijs

Danielle Dewaele, Pedagogisch adviseur

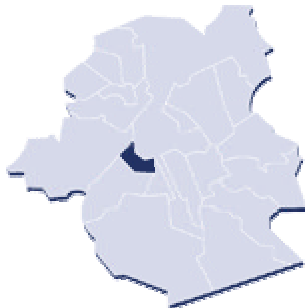
T: 02/410.39.96

cel_pedagogique1080@molenbeek.irisnet.be

Adres:

Graaf van Vlaanderenstraat 20
1080 Brussel

Sint-Gillis

Martine Wille, Burgemeester (wnd), Schepen van onderwijs

T: 02/536.02.11

Jennifer Zwickel, Dienst openbaar onderwijs

T: 02.536.02.26

jzwikel@stgilles.irisnet.be

Adres:

Maurice Van Meenenplein 39
1060 Brussel

Sint-Joost-ten-Node

Dorah Ilunga - Kabulu, Schepen van het basisonderwijs

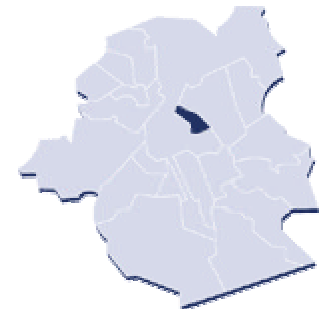
Houri Karakaya

T: 02/220.28.84

hkarakaya@stjosse.irisnet.be

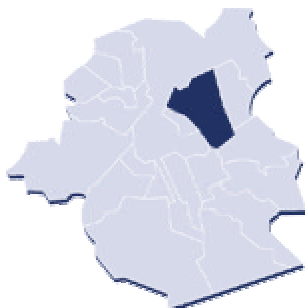
Jules Spooren, Schepen van het Nederlandstalig onderwijs

T: 02/220.26.11

Adres:

Sterrenkundelaan 13
1210 Brussel

Schaarbeek

Mohamed Lahlali, Schepen van het Franstalig openbaar onderwijs,

Mme Clairbois, Dienst onderwijs

Luc Denys, Schepen van Vlaamse cultuur en Vlaams onderwijs,

T: 02/244.70.27

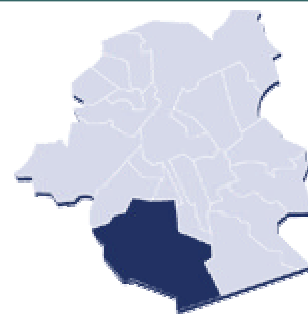
Adres:

Collignonplein
1030 Brussel

Ukkel

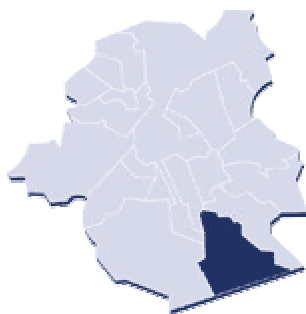
Marianne Gustot, Schepen van onderwijs
Francis Barideau, pedagogisch inspecteur
T: 02/348.65.69

Adres:
Auguste Dansestraat 25
1180 Brussel

Watermaal-Bosvoorde

Xavier Baeselen, Schepen van onderwijs,
T: 02/674.74.61
xbaeselen@wb.irisnet.be

Adres:
Antoine Gilsonplein 1
1170 Brussel

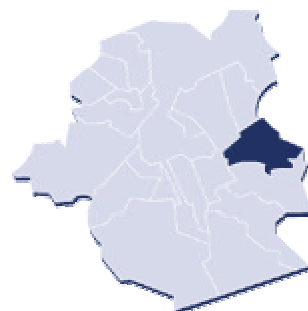
Sint-Lambrechts-Woluwe

Monique Louis-Halkin, Eerste Schepen
van Nederlandstalig en Franstalig onderwijs
T: 02/761.28.21
m.louis@woluwe1200.be

Adres:
Paul Hymanslaan 2
1200 Brussel

Dienst onderwijs
T: 02/761.28.73
educ.opv@woluwe1200.be

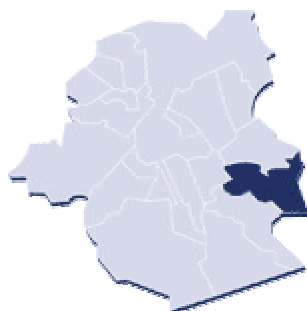
Adres:
Jean Monnetlaan 2
1200 Brussel

Sint-Pieters-Woluwe

Jean-Claude Laes, Schepen van het Franstalig onderwijs
T: 02/773.05.08
jclaes@woluwe1150.irisnet.be,
T: 02/773.05.66

Carla Dejonghe, dienst onderwijs, Vlaamse Gemeenschap
T: 02/773.05.05

Adres:
Ch. Thielemanslaan 93
1150 Brussel

2.2.6. De mobiliteitsambtenaren, gemeente per gemeente

NAAM-VOORNAAM	GEMEENTE	TEL	FAX	E-MAIL
Jadoul Muriel	Anderlecht	02/800.07.78	02/521.91.53	mobilite1070@anderlecht.irisnet.be
Cumps Christian	Oudergem	02/676.48.76	02/660.98.38	mobilite@auderghem.be
Opdekamp Karin	Sint-Agatha-Berchem	02/464.04.43	02/464.04.92	kopdecamp@1082berchem.irisnet.be
Dandoy Marianne	Brussel	02/279.31.81	02/279.21.89	marianne.dandoy@brucity.be
Levie Michel	Etterbeek	02/627.27.34	02/627.27.10	mlevie@etterbeek.irisnet.be
Noël Catherine	Evere	02/247.62.44	02/245.50.80	mobilite-1140@evere.irisnet.be
Solfa Alain	Vorst	02/348.17.62	02/348.17.63	alainsolfa@forest.irisnet.be
Libert Philippe	Ganshoren	02/464.05.47	02/465.16.59	plibert@ganshoren.irisnet.be
Larose Stéphane	Elsene	02/515.67.26	02/515.67.66	larose@ixelles.be
Caudron Philippe	Jette	02/421.42.09	02/421.70.92	phcaudron@jette.irisnet.be
Desmet Jean-Jacques	Koekelberg	02/412.14.49	02/414.10.71	jjdesmet@koekelberg.irisnet.be
Lekeu Joëlle	Sint-Jans-Molenbeek	02/412.36.24	02/412.37.32	jlekeu@molenbeek.irisnet.be
Toussaint Christine	Sint-Joost-ten-Node	02/220.26.38	02/220.28.42	ctoussaint@stjosse.irisnet.be
De Blicke Christophe	Sint-Gillis	02/536.02.16	02/536.02.02	cdeblieck@stgilles.irisnet.be
Velghe Benoît	Schaerbeek	02/244.72.35	02/244.72.49	bvelghe@schaerbeek.irisnet.be
Caes Michel	Ukkel	02/348.65.50	02/348.65.44	travaux@ucclle.be
Brackelaire Myriam	Watermaal-Bosvoorde	02/674.74.34	02/674.74.25	mbrackelaire@watboitsfort.irisnet.be
Lieben Philippe	Sint-Lambrechts-Woluwe	02/774.35.67	02/761.29.26	p.lieben@woluwe1200.be
Cloetens Johan	Sint-Pieters-Woluwe	02/773.06.10	02/773.18.19	jcloetens@woluwe1150.irisnet.be

2.2.7. Buitenschoolse opvang en preventiediensten, gemeente per gemeente

Preventiedienst

Mr. Abdallah Saouaidi, coördinator VPW

T: 02/523.55.62

Mevr. Dominique Joachim

T: 02/526.11.75

djoachim@anderlecht.irisnet.be

Adres:

Kasteleinsplein 2
1070 Anderlecht

Gemeentebestuur Anderlecht - Onderwijs Cultuur

Maud Rousard

T: 02/558-08-87

Fax : 02/522-17-19

maud.rousard@mail.be

Pascale Verhaegen

T: 02/523-04-17

pverhaegen@anderlecht.irisnet.be

Adres:

Georges Moreaulaan 7
1070 Anderlecht

Preventiedienst

Séverine Dohet, Coördinatie VPW
Preventiehuis
1160 Oudergem
T: 02/649.77.44
Fax: 02/648.14.40
maisonprevention.aud@skynet.be

Adres:

Henri Schoofsiaan 1
1160 Oudergem

Buitenschoolse activiteiten

Céline Joos

T: 02/672-28-67
Fax : 02/672-96-87
celinejoos@yahoo.fr
www.extrascolaireaudergem.be

Adres:

Waversesteenweg 1649
1160 Oudergem

Gemeentebestuur Sint-Agatha-Berchem
Jeugd en Senioren

Philippine De Grunne

T: 02/464-04-87 (voormiddag)
Fax: 02/464-04-91
pdegrunne@1082berchem.irisnet.be

Adres:

Koning Albertlaan 33
1082 Sint-Agatha-Berchem

Preventiedienst

Sophie Bastiaens, preventieambtenaar

T: 02/465.99.15
sbastiaens@1082berchem.irisnet.be

Adres:

J. Mertensstraat 15 (Villa Pirsoul)
1082 Sint-Agatha-Berchem

Preventiedienst

Salahddine Aaiachi, Coördinatie VPW
T: 02/503.34.00
salahaaiachi@yahoo.be

Adres:

Van Arteveldestraat 137
1000 Brussel

Coördinatie BSQ

Nele Mahy - Amina Bakkali

T: 02/204-00-04
Fax : 02/204-00-08
coordaesbxl@hotmail.com

Adres:

Helihavenstraat 56
1000 Brussel

Preventiedienst

T.: 02/627.27.95 - 02/627.28.57
Fax: 627.27.90

Adres:

Generaal Tombeurstraat 51
1040 Etterbeek

Preventiedienst

Déborah Corten

T. : 02/247.63.96
prevention.evere@brutele.be

Adres:

E. Deknoopstraat, 9
1140 Evere

Gemeentebestuur Evere - Dienst ontspanning

Fanchon Martens

T: 02/247-62-47
Fax : 02/248-07-69
acevere.aes@brutele.be
www.evere.be/aes/index.html

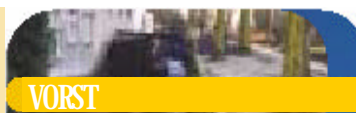
Adres:

Hoedemaekerssquare , 10
1140 Evere

Dienst buitenschoolse opvang**Hicham Mokhtari**hichammokhtari@forest.irisnet.be

T: 02/370.22.38

Fax : 02/370.22.96

Adres:Brusselse Steenweg, 273
1190 Vorst**VORST**Preventiedienst**Nathalie Jurion**

T: 02/334.72.80

Nathalie.jurion@forest-prevention.beAdres:J-B Vanpéstraat
1190 VorstASBL « Activités sportives, culturelles et de loisirs de Ganshoren »**Joelle Bouffieux**

T: 02/464-95-73

Fax : 02/465-73-73

jobouffieux@ganshoren.irisnet.beAdres:Keizer Karellaan 140
1083 Ganshoren**GANSHOREN**Preventiedienst**Delphine Pelsteen**

T: 02/424.02.22

Fax : 02/420.70.62

Prevention.ganshoren@pro.tiscali.beAdres:Negenprovincieslaan 36
1083 Ganshoren**IXELLES • ELSENE**Dienst Jeugd - 9e directie**Catherine Arijs**

T: 02/515.69.04

Fax : 02/515.69.05

extrascolaire_xl@hotmail.comwww.extrascolaire-xl.beAdres:Elsensesteenweg 168
1050 ElsenePreventiedienst**Benoît Rothe**, coördinator

T: 02/515.77.83

rothebenoit@hotmail.comAdres:Neststraat 7
1050 ElsenePreventiedienst**Théo Bossuyt**, Directeur**Stéphanie Hugo**, Diensthoofd

T: 02/423.11.50

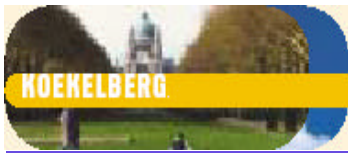
Fax: 02/423.11.51

prevention.jette@skynet.beAdres:Vandenschriekstraat 77
1090 Jette**JETTE**Dienst Onderwijs**Paul Spitaels**

T: 02/423-11-59

Fax : 02/423-13-77

aesjette@hotmail.comwww.jette.beAdres:Steenweg op Wemmel 100
1090 Jette

KOEKELBERG

Dienst buitenschoolse opvang

Aude Ghistelinck

T: 02/412-14-84

Fax : 02/414-10-71

aghistelinck@koekelberg.irisnet.be

Adres:

H. Vanhuffelplein 6
1081 Koekelberg

Dienst Beveiligingsagenten

Geoffroy De Ligne, Coördinator beveiligingsagenten

T: 02/412 14 22

gdeligne@koekelberg.irisnet.be

Adres:

H. Vanhuffelplein 6
1081 Koekelberg

Dienst buitenschoolse opvang

Caty De Bremaeker

catrachm@hotmail.com

T: 02/410-59-17

Fax : 02/410-59-17

Anne Dohogne

anne.do@tiscali.be

www.molenbeek.be/fr/CAES/Index.htm

Adres:

Taziauxstraat 25
1080 Sint-Jans-Molenbeek

MOLENBEEK

Preventiedienst

Michel Thibaut, Adjunct van de preventieambtenaar

T: 02.422.06.73 - 02/422.06.00 - 02/422.06.11

Fax : 02/422.06.27

Thibaut.michel@busmail.net

Adres:

Jean Dubrucqlaan 82
1080 Sint-Jans-Molenbeek

SAINT-GILLES - SINT-GILLIS

Preventiedienst

Philippe Bellis - Angelo Sferrazza

T.: 02/538.97.05

Fax: 02/538.91.06

pbellis@stgilles.irisnet.be - asferrazza@stgilles.irisnet.be

Adres:

Denemarkenstraat, 77
1060 Sint-Gillis

Netwerk Coördinatie Kinderen

Geneviève Adam

T: 02/537.52.34

Fax : 02/537.97.84

genevieveadam@yahoo.fr

www.cemoasbl.be/CLE/framecle.htm

Adres:

Parmastraat, 86
1060 Sint-Gillis

SCHAERBEEK • SCHAARBEEK

Netwerk Coördinatie Kinderen

Michelle Uthurry

Frédérique Maerlan

T: 02/219-26-04

Fax : 02/218-87-34

saes@extrascolaire-schaerbeek.be

www.extrascolaire-schaerbeek.be

Adres:

Philomènestraat 37
1030 Schaarbeek

Preventiedienst

Sophie Rosmant

T.: 02/244.74.78

aps1030@skynet.be

Adres:

Jeruzalemstraat 46
1030 Schaarbeek

Dienst buitenschoolse opvang**Julienne Mpia**

T: 02/220.25.62

Fax : 02/220.25.86

jmpia@stjosse.irisnet.beAdres:Verbondsstraat 2
1210 Sint-Joost-ten-Node**SAINT-JOSSE-TEN-NOODE • SINT-JOOST-TEN-NODE**Preventiedienst**Christine Pauporté**

T.: 02/220.27.55

Adres:Sterrenkundelaan 12-13
1210 Sint-Joost-ten-Node**UGCLE • UKKEL**Departement Preventie**Raphaël Cornelissen**, coördinator van de veiligheids- en preventiedienst

T: 02/348.67.90

www.uccle.be/Uccle/FR/P_Service/Action/uccleprevention.htmAdres:Centre Homborch
Krienkenputstraat 14
1180 UkkelDiensten buitenschoolse opvang en sport**Brigitte Buisson****Pascale Meunier**

T: 02/378-48-64

Fax : 02/348-68-04

accueil.extrascolaire@uccle.bewww.uccle.be/EXTRA/recherche.cfmAdres:Alsebergse steenweg 860
1180 UkkelDienst buitenschoolse opvang**Josiane Vander Smissen**

T: 02/674-41-20

Fax : 02/674-74-61

jvandersmissen@watboitsfort.irisnet.beAdres:Bisschoffsheimplein 12
1170 Watermaal-Bosvoorde**WATERMAEL-BOITSFORT • WATERMAAL-BOSVOORDE****WOLUWE-SAINTE-LAMBERT • SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE**Dienst preventie VPW**Catherine Pulinx**

T.: 02/761.28.83

c.pulinx@woluwe1200.beAdres:Paul Hymanslaan 2
1200 BrusselCoördinatie buitenschoolse opvang**Joëlle Bouffioux**

T: 02/773.07.65

Fax : 02/773.18.80

jbouffioux@woluwe1150.irisnet.be<http://www.woluwe.be/homefr.html>Adres:Charles Thielemanslaan 28
1150 Sint-Pieters-Woluwe**WOLUWE-SAINTE-PIERRE • SINT-PIETERS-WOLUWE**Dienst preventie en veiligheid

Florence Croughs

T: 02/773.07.79 - 02/773.07.25

Fax : 02/773.07.79

espace_74@hotmail.comAdres:François Gaystraat 74
1150 Sint-Pieters-Woluwe

2.3. Bronnen voor financiering en ondersteuning van projecten met het oog op de verbetering van de verkeersveiligheid

2.3.1. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

1. Raamconvenant – GMP

Sinds eind 2002 kunnen de gemeenten een raamconvenant mobiliteit afsluiten met het Gewest, de MIVB en de politiezone om de mobiliteit, de verkeersveiligheid en de stadsomgeving op hun grondgebied op een gecoördineerde manier te verbeteren. Het begint altijd met de opstelling van het gemeentelijk mobiliteitsplan (GMP), medegefinancierd door het Gewest en gestuurd door de gemeente, met de actieve deelname van de andere partners. De opstelling van het GMP is de gelegenheid om de inwoners en de lokale organisaties, waaronder de scholen, te informeren en te raadplegen. In de eerste fase van het plan wordt de stand van zaken opgemaakt van alle problemen i.v.m. mobiliteit, verkeersveiligheid en stadsomgeving. Er wordt een openbare raadpleging georganiseerd over het GMP. Voor de uitvoering van de acties van het GMP moet de gemeente bijakten ondertekenen met de partners, om hun samenwerking en de financiering te concretiseren. De minister kan andere bijakten voorstellen voor alle gemeenten, zoals de subsidie voor de mobiliteitsadviseur of een gemeentelijk fietsrichtplan.

Acht Brusselse instrumenten ten dienste van de mobiliteit

1. Raamconvenant – GMP
2. Richtplannen zone 30
3. Inrichtingen rond gewestelijke scholen
4. Inrichtingen rond gemeentescholen
5. Fietsbrigades
6. Gewestelijke impuls cel verkeersveiligheid en lokale coördinatiecommissies
7. Omkadering van de schoolvervoerplannen
8. Subsidies voor projecten in de Week van Vervoering
9. Subsidies voor beperkt eenrichtingsverkeer

2. Richtplannen zone 30

Subsidies vanwege het Brussels Gewest aan de 19 gemeenten, met het oog op de uitwerking van richtplannen voor de inrichting van zone 30, woonerven en voetgangerszones.

De doelstellingen zijn enerzijds de verbetering van de verkeersveiligheid, o.a. door de terugschroefing van de maximaal toegelaten snelheid, en anderzijds 77 % van het Brussels wegennet om te zetten in zone 30 (doel van de gewestplannen). De cofinanciering kan tot 80 % gaan van de realisatie van een richtplan voor zone 30, woonerven en voetgangersgebieden in de gemeente.

3. Inrichtingen in de omgeving van gewestelijke scholen

Gewestelijk budget van 1.260.000 euro per jaar voor het onderdeel "inrichtingen en infrastructuur schoolomgevingen". Dat betreft de scholen op gewestwegen of in de nabijheid ervan, en het gaat van de minimale tot de meest volledige inrichting. (jschollaert@mrbc.irisnet.be, www.verkeersveiligheid.irisnet.be)

4. Inrichtingen in de omgeving van gemeentescholen

De inrichting, van hetzelfde type als bij de gewestelijke scholen, gebeurt ondermeer in functie van de hiërarchie van de wegen.

5. Fietsbrigades

Eenmalige subsidies vanwege het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de 19 gemeenten, zodat zij uitrustingen kunnen aankopen voor de fietsbrigades.

De doelstellingen zijn enerzijds de veiligheid verbeteren en anderzijds de nabijheid verhogen tussen politie en burger in het kader van het veiligheidsbeleid. De subsidie dekt tot 80 % van de kosten van de aankoop van fietsen en toebehoren, en tot 80 % van de kostprijs voor de aankoop van gepaste kledij.

De VSGB heeft een forum daaromtrent georganiseerd, op 18 oktober jl., waarvan de conclusies binnenkort op de website beschikbaar zullen zijn (www.vsgb.be).

Praktische inlichtingen kunnen verkregen worden bij het Bestuur Uitrustingen en Vervoerbeleid (BUV) – tel. 02 204 22 11 – mail pbertrand@mrbc.irisnet.be.

Om de toekeningsmodaliteiten te kennen kan u tevens de volledige fiches raadplegen, die binnenkort ook beschikbaar zullen zijn op de website www.vsgb.be

6. Gewestelijke impuls cel verkeersveiligheid en lokale coördinatiecommissies

De cel heeft als voornaamste taak informatie te verspreiden, vormingen i.v.m. verkeersveiligheid voor niet-onderwijzend personeel te organiseren, en het werk van de 6 lokale coördinatiecommissies te ondersteunen en te harmoniseren. Naar gelang van het type actor en de vraag kunnen er verschillende instrumenten ter beschikking gesteld worden.

De commissies hebben tot doel de inventaris op te maken van de bestaande acties, transversaal te werken tussen de verschillende betrokken diensten, informatie te verspreiden, initiatieven te coördineren, de dienstverlening te harmoniseren, te wijzen op de eigenheden en verschillen in middelen zodat er efficiënter opgetreden kan worden. (cdecock@mrbc.irisnet.be, www.verkeersveiligheid.irisnet.be)

Verschillende projecten kunnen ook gewestelijke en/of gemeentelijke financiële bijstand genieten voor de aankoop van materiaal. Verschillende fiches in het praktische deel van deze Katern verwijzen daarnaar.

7. Omkadering van de schoolvervoerplannen (SVP)

Een werkgroep vergadert sinds het begin van dit jaar en bestudeert de verschillende mogelijkheden en elementen om voorstellen te doen voor de komende jaren. Eén ervan zou kunnen zijn dat het Gewest een beleid uitstippelt met stimuli die voorstellen dat een deel van de inrichtingen in schoolomgevingen verbonden zou zijn aan de opstelling van een SVP en pedagogische begeleiding voor de scholen. Er zal daarvoor een verantwoordelijke aangeworven worden bij het Gewest voor het jaar 2006. Momenteel hebben in het Brussels Gewest twee testscholen een SVP opgesteld (zie fiches). Het Gewest subsidieert overigens Nme-Link om de scholen te begeleiden bij de opstelling van een SVP (110.000 euro). Er werd een werkgroep opgericht, met als doel enerzijds de uitwerking tegen eind 2007 van een gestructureerde aanpak die een wettelijk kader moet creëren, en anderzijds de uitwerking van praktische instrumenten om de opstelling van een SVP te vergemakkelijken.

8. Subsidies voor projecten in de Week van Vervoering

De minister die mobiliteit in zijn bevoegdheden heeft, geeft logistieke, methodologische en financiële steun voor de projecten die ingediend worden in het kader van de Week van Vervoering.

De 5 voornaamste Waalse instrumenten ten dienste van de mobiliteit

1. Impulskredieten
2. Driejarenplan
3. Inrichtingsbudgetten
4. Schoolvervoerplannen
5. Subsidies voor projecten van de Week van Vervoering

2.3.2. Het Waalse Gewest

1. Impulskredieten verlenen financiële steun aan de gemeentelijke inrichtingsprojecten (GMP, SVP) die de mensen aanmoedigen om andere verplaatsingsmiddelen te gebruiken dan de auto. De subsidie dekt 75 % van de kosten van het project; de bijkomende financiering moet door de gemeente gedragen worden. De projecten moeten ingediend worden bij de Directie-Generaal Vervoer van het Waalse ministerie van Uitrusting en Vervoer (MET), dat een advies geeft aan de minister die bevoegd is voor vervoer.

2. Driejarenplan: gemeenten, provincies en verenigingen kunnen een voorstel van driejarig investeringsprogramma indienen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. Zij kunnen subsidies verkregen voor 60 tot 75 % van hun bedrag. Op advies van zijn administratie en rekening houdend met de budgetten van het Waals Gewest stelt de minister de lijst op van de investeringen die gesubsidieerd worden, verdeeld over drie jaar. Projecten op gemeentewegen kunnen gesubsidieerd worden tot 75 % van de geïnvesteerde bedragen, voor zover zij de verbetering van de verkeersveiligheid en de gezelligheid van het wegennet tot doel hebben. (Meer info op www.wallonie.be > Thèmes > Pouvoirs locaux > Financement)

3. Inrichtingsbudgetten voor gewestwegen. Het gaat om een specifiek budget voor inrichtingen met het oog op de veiligheid in de buurt van scholen, uitgetrokken uit het gewestelijk budget van de Directie-Generaal Autosnelwegen en Wegen van het Waalse Ministerie van Uitrusting en Vervoer (MET).

4. Schoolvervoerplannen (SVP) worden momenteel tot uitvoering gebracht in de vorm van testprojecten. Volgens het decreet van 1 april 2004 betreffende de schoolvervoerplannen beogen deze plannen de verbetering van de veiligheid, het leefmilieu en de levenskwaliteit op de weg naar school en in de buurt van scholen, door de sensibilisering en de responsabilisering van het schoolpubliek ten aanzien van de problemen van vervuiling en veiligheid.

De deelnemende scholen genieten financiële bijstand om materiaal te kopen dat rechtstreeks verband houdt met verkeersopvoeding (fietshelmen, fietsrekken, ...). De omkadering van de schoolvervoerplannen houdt ook logistieke steun in als hulp bij de uitvoering:

- secretariaat van territoriale commissies voor schoolverplaatsingen van de Directie-Generaal Vervoer (MET-D311);
- het observatorium van de mobiliteit, dat de enquêteformulieren behandelt;
- de dienst toegankelijkheidsfiches van het Waals ministerie van Vervoer (MET);
- Steun aan de verenigingen die de diagnose opmaken en helpen bij de uitvoering van het project (Gracq, Pro-Velo, BIVV, Coren).

5. Subsidies voor projecten van de Week van Vervoering via de Directie-Generaal Vervoer. De projectleiders genieten logistieke en methodologische steun. De technische follow-up wordt verzekerd door een operationeel secretaris van de Week van Vervoering, die begeleidt, bijstand biedt en advies verleent. Er is ook financiële steun voor ieder geselecteerd project.

2.3.3. Het Vlaamse Gewest

1. Het mobiliteitsconvenant - GMP

Het mobiliteitsconvenant werd in 1996 in het leven geroepen en vastgelegd in het decreet betreffende de mobiliteitsconvenanten van 20 april 2001.

De doelstellingen zijn de verhoging van de verkeersveiligheid, de verbetering van de levenskwaliteit door de organisatie van de verkeersveiligheid en inspelen op de vraag naar vervoer. Die 3 doelstellingen tracht men te bereiken via ruimtelijke herstructurering en een selectieve(re) bereikbaarheid met de wagen, gekoppeld aan een verhoogde bereikbaarheid tot alternatieve vervoermiddelen en hun versterking.

Het mobiliteitsconvenant is een basisinstrument voor het voeren van een duurzaam mobiliteitsbeleid in Vlaanderen. Het mobiliteitsconvenant is dus een logisch uitvloeisel van het Vlaamse mobiliteitsbeleid, maar het spreekt voor zich dat een goed gemeentelijk mobiliteitsplan ook – en voor de gemeenten in de eerste plaats – een enorme hulp is voor de uitbouw van het gemeentelijk mobiliteitsbeleid waarvoor de gemeente autonoom bevoegd is. Het aanvangspunt van dit initiatief is een multimodaal mobiliteitsbeleid dat opgenomen is in het "Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen" (RSV), dat verwerkt is in het "Mobiliteitsplan Vlaanderen".

"Het mobiliteitsconvenant is een basisinstrument voor het voeren van een duurzaam mobiliteitsbeleid in Vlaanderen. (...) De doelstellingen zijn de verhoging van de verkeersveiligheid, de verbetering van de levenskwaliteit door de organisatie van de verkeersveiligheid en inspelen op de vraag naar vervoer. Die 3 doelstellingen tracht men te bereiken via ruimtelijke herstructurering en een selectieve(re) bereikbaarheid met de wagen, gekoppeld aan een verhoogde bereikbaarheid tot alternatieve vervoermiddelen en hun versterking."

Het mobiliteitsconvenant voorziet in een structurele samenwerking tussen verschillende partners:

- het Vlaamse Gewest (bevoegd voor zijn gewestwegen, ruimtelijke ordening en de dotatie aan De Lijn);
- de gemeentelijke overheden (bevoegd inzake lokale ruimtelijke ordening en parkeerbeleid, beheerders van het gemeentelijk wegennet en met politionele bevoegdheid);
- in voorkomend geval ook de provincies (bevoegd voor de provinciewegen);
- De Lijn (bevoegd voor de exploitatie en investeringen in stads- en streekvervoer);

- eventuele "derden" (= scholen, bedrijven, organisaties, ...) die het convenant onderschrijven.

Die partners moeten hun respectieve plannen en maatregelen op elkaar afstemmen, teneinde een coherent mobiliteitsbeleid te kunnen voeren.

Verschillende gemeenten kunnen ook samen een mobiliteitsconvenant afsluiten.

Het mobiliteitsconvenant bestaat uit een moederconvenant, dat de algemene verbintenissen vastlegt, met daarnaast één of meerdere 'modules'.

Om steun te bieden verbindt de gemeente zich ertoe een gemeentelijk mobiliteitsplan op te maken: dat is een kader voor alle acties i.v.m. mobiliteit. Die acties worden opgenomen in de modules.

Het moederconvenant stipuleert dat de toekomstige projecten het voorwerp dienen uit te maken van een evaluatie en feedback naar de initiatiefnemers en de ontwerpers van het lokaal mobiliteitsplan.

Het systeem van de 'modules'

Een gemeente die een moederconvenant ondertekend heeft, kan (naar gelang van de behoeften) modules afsluiten. Er zijn 3 soorten modules.

1. De eerste soort zijn modules die de financiering van de planning regelen. Module 1 regelt de subsidie en begeleiding voor de gemeente bij de opmaak van het mobiliteitsplan (2/3 van de studiekosten en eventuele personeelskosten). Module 19 regelt een subsidie voor de gemeenten bij het maken van een studie voor een gewestweg met een bovenlokale of regionale verbindingfunctie (2/3 van de studiekosten).
2. De tweede soort zijn modules voor infrastructuur en/of openbaar vervoer. Het aantal modules dat binnen het kader van een convenant kan worden afgesloten, wordt niet vooraf bepaald. Dankzij de modulaire opbouw van het convenant is dat ook geen probleem. Nieuwe (project)-modules kunnen steeds aan het moederconvenant vastgehangen worden via een koepelmodule.
3. De derde soort zijn modules die de subsidiëring van infrastructurele projecten of flankerende maatregelen regelen. Zo regelt b.v. module 13 de subsidiëring van de aanleg van fietspaden langs gewestwegen door de lokale overheid en module 15 de subsidiëring van projecten rond flankerende maatregelen. Deze derde soort is combineerbaar met de tweede soort en wordt eveneens via een koepelmodule aan het moederconvenant vastgehangen.

Specifieke afspraken over de realisatie van projecten worden via een *koepelmodule* vastgelegd. Iedere koepelmodule bestaat uit een voorblad met enkele algemene bepalingen en één of meerdere modules (bv. de module voor de herinrichting van de schoolomgeving kan gekoppeld worden met de module voor de aanleg van fietspaden).

De 19 prioritaire actielijnen in het kader van de mobiliteitsconvenanten

- Module 1: de ondersteuning van strategische planningsactiviteiten bij het mobiliteitsconvenant
- Module 2: aanleg van rondwegen en andere nieuwe verbindingswegen
- Module 3: herinrichting van doortochten
- Module 4: wegverlichting in de doortochten
- Module 5: geluidswerende maatregelen langs gewestwegen
- Module 6: bevorderen van de netheid op de wegen
- Module 7: informatieverschaffing over het openbaar vervoer
- Module 8: aanleg van vrijliggende bus- en/of trambanen
- Module 9: verhoging van het openbaar vervoersaanbod
- Module 10: de subsidiëring van de herinrichting van schoolomgevingen
- Module 11: aanleg van nieuwe verbindende fietspaden langs gewestwegen
- Module 12: aanleg van nieuwe, afzonderlijk liggende verbindende fietspaden langs gemeente- of provinciewegen
- Module 13: de subsidiëring van nieuwe verbindende fietspaden langs gewestwegen
- Module 14: aanleg of herinrichting van aansluitingsinfrastructuur ter verbetering van de bereikbaarheid van specifieke zones van commerciële activiteiten in privaat of op openbaar beheer
- Module 15: de subsidiëring van flankerende maatregelen ter ondersteuning van een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid
- Module 16: herinrichting van wegvakken die niet als doortocht kunnen beschouwd worden
- Module 17: wegverlichting van kruispunten en wegvakken die niet als doortocht kunnen beschouwd worden
- Module 18: herinrichting van singuliere kruispunten en oversteekplaatsen buiten de bebouwde kom
- Module 19: streefbeeld (subsidie bij het maken van een studie voor een gewestweg met een bovenlokale of regionale verbindingfunctie)

Het is de koepelmodule die door alle betrokken partijen ondertekend wordt. Dankzij de modules is maatwerk mogelijk én kunnen projecten integraal worden bekeken. Het heeft immers geen zin om alleenstaande projecten te realiseren zonder dat die passen binnen de algemene mobiliteitsvisie van de betrokken gemeente. De afzonderlijke projecten moeten elkaar versterken binnen het kader van het gemeentelijk mobiliteitsplan.

2. De omkadering van de schoolvervoerplannen

De school verbindt zich ertoe een plan voor schoolvervoer op te stellen met een visie op korte en op lange termijn, en een reeks concrete acties op het vlak van informatie, organisatie van het transport en sensibilisering. Zo wordt het Schoolvervoerplan voor de Vlaamse Gemeenschap gedefinieerd in het ministerieel besluit van 18 december 2002 betreffende de mobiliteitsconvenanten.

Zoals we kunnen vaststellen, heeft de Vlaamse Gemeenschap via voorvermelde module 10 van het mobiliteitsconvenant voorzien dat de gemeenten de herinrichting kunnen voorstellen van de schoolomgevingen op gewestwegen (of in de nabijheid ervan). Als tegenprestatie verbinden de gemeenten zich ertoe een schoolvervoerplan op te stellen. Momenteel hebben reeds 150 à 200 scholen een SVP opgesteld en hebben zij hun schoolomgeving kunnen herinrichten dankzij de toepassing van module 10. Een afgevaardigde van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (info@verkeerskunde.be, www.verkeerskunde.be) gaat naar de scholen toe om bijstand te verlenen aan de werkgroep die bestaat uit de directie van de school en 3 bevoorrechte partners: leerkrachten, ouders, bureaus (eventueel gemeente en MIVB, ...). Deze werkgroep stelt een rapport op dat vervolgens aan de gemeente overgemaakt moet worden.

Eerste etappe: enquête in de klassen, noodzakelijk opdat de gemeente waar de school zich bevindt, subsidies zou kunnen krijgen.

Tweede etappe: analyse van de gevaarlijke zones in de onmiddellijke buurt van de school (wegen, parking). De studie bekijkt de infrastructuren en het gedrag van de weggebruikers.

Er wordt een actieplan uitgestippeld met een kortetermijnvisie (1 jaar) en een langetermijnvisie (2, 3 jaar).

De aspecten "informatie" en "sensibilisering" zijn primordiaal. Bijv. de opstelling van een kaart van de buurt van de school met "groene wegen" en "rode wegen". De veilige wegen worden geïnventariseerd op basis van tests die met de fiets afgelegd worden (veiligheid).

Meer informatie over de SVP: in het derde deel van deze Katern.

2.3.4. Varia

Er zijn nog andere mogelijke financieringsbronnen voor de scholen die een project op het getouw willen zetten. Enkele voorbeelden: de Koning Boudewijnstichting, het Electrabelfonds, de ouderverenigingen, de winkelketen C&A, ...

Bron : school Aurore

2.4. Enquête i.v.m. verkeersopvoeding in scholen – de voornaamste resultaten

Om in te gaan op de aanbevelingen van het onderdeel "Informatie, sensibilisering en vorming" van de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben de Vereniging en het Bestuur Uitrustingen en Vervoer in 2004 een enquête gedaan bij de Brusselse scholen van alle netten (gemeentelijk, vrij, katholiek, Nederlandstalig en Franstalig). De vragenlijst had tot doel de graad van belangstelling en betrokkenheid van de scholen bij de verkeersveiligheid in te schatten, de voornaamste remmingen aan te stippen voor de ontwikkeling van een nog actiever beleid terzake en een overzicht te krijgen van de initiatieven die de scholen op dat vlak reeds genomen hebben. De resultaten van de rondvraag en de interessantste acties zullen opgenomen worden in een Katern van de Mobiliteitsgids en onder de betrokken partijen verspreid worden.

Methodologie

In de loop van de maand juni 2004 werden er 600 vragenlijsten verzonden. In juli hebben we reeds een honderdtal ingevulde lijsten ontvangen. In september werd een herinneringsbrief geschreven naar de scholen die nog niet geantwoord hadden. Daardoor ontvingen we nogmaals bijna 100 antwoorden. In totaal kregen we 177 ingevulde vragenlijsten terug, wat een respons van 28,5 % betekent.

Dat representatief staal werd verwerkt met het programma SPSS, wat borg staat voor een optimale behandeling en verwerking. Zo werden de resultaten zichtbaar per gemeente, per taal, per onderwijsnet, per cyclus, alsook een raming van het aantal leerlin-

gen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het Brussels Gewest.

De eerste resultaten van de enquête werden voorgesteld op twee rondetafelvergaderingen op 26 november 2004, met enerzijds de minister van Mobiliteit, de organiserende machten, de schepenen voor onderwijs, de vertegenwoordigers van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, de politiezones en anderzijds de verenigingen die in dat kader werkzaam zijn.

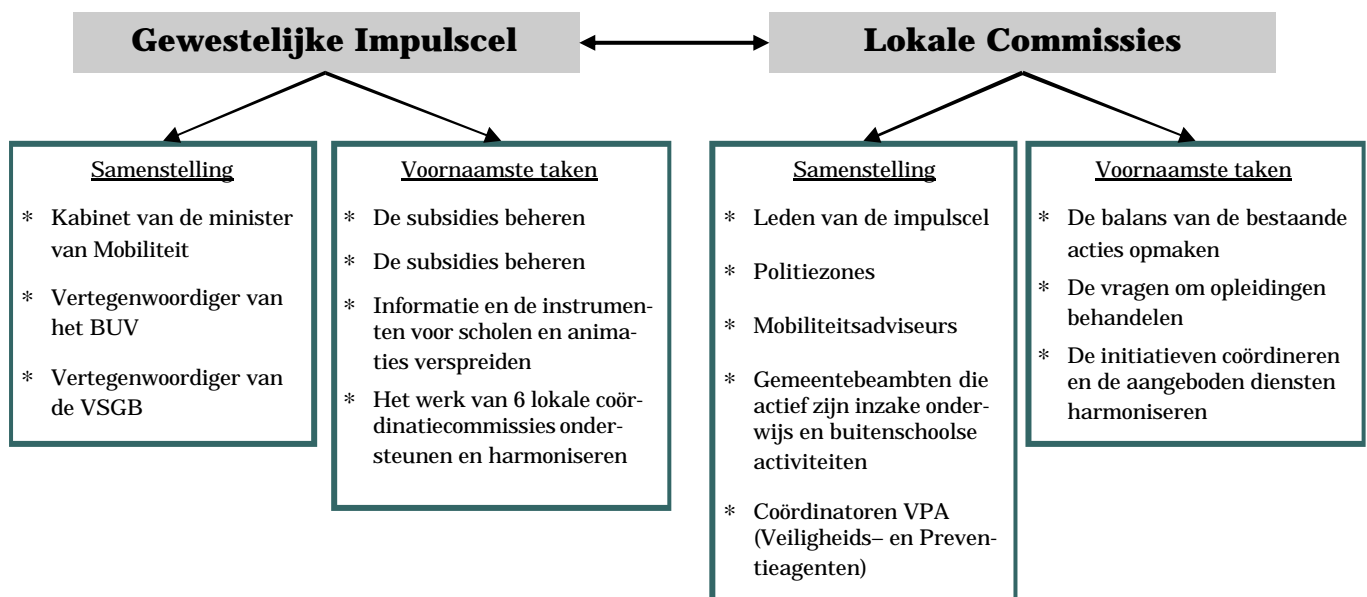
De resultaten van de enquête worden integraal als bijlage bij deze Katern van de Mobiliteitsgids gevoegd.

Eerste conclusies

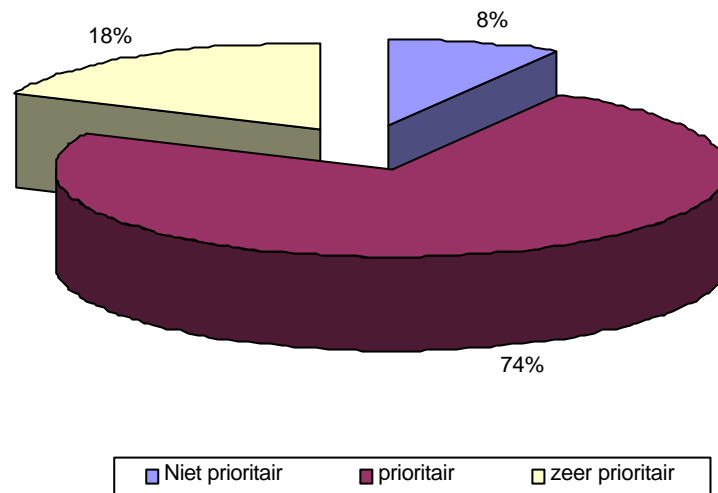
De antwoorden hebben ondermeer betrekking op het behalen van het fietsbrevet, een specifieke opleiding rond verkeersveiligheid voor de leraren, het standpunt van de scholen betreffende de systematische lessen verkeersveiligheid in de officiële programma's. Dankzij de gedachtewisseling die aansluitend plaatsvond, werd op 6 december 2004 een concreet voorstel gedaan voor 2005 in aanwezigheid van de beleidsvoerders en zo werd aan de vooropgestelde doelstellingen voldaan.

In januari 2005 werd een nieuwe structuur in gebruik genomen, bestaande uit een regionale impuls cel en lokale commissies. Binnen de commissies wordt de nadruk gelegd op complementariteit en medeverantwoordelijkheid van de verschillende actoren.

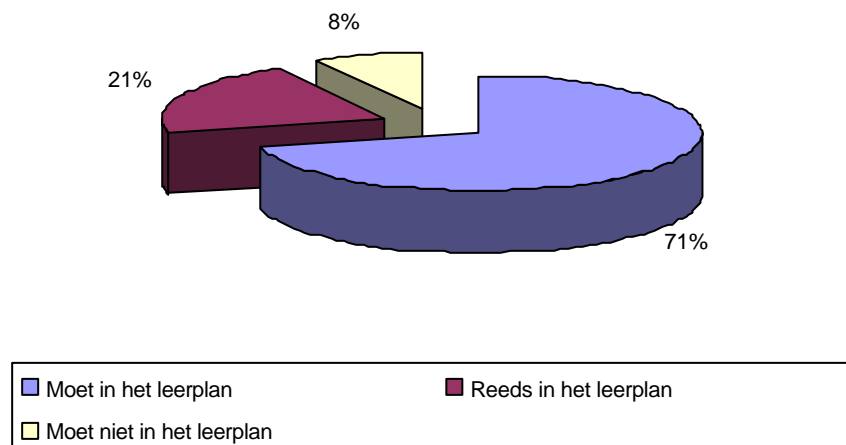
De lokale commissies volgen het schoolritme en moesten in de eerste plaats een programma opstellen voor schooljaar 2005-2006.

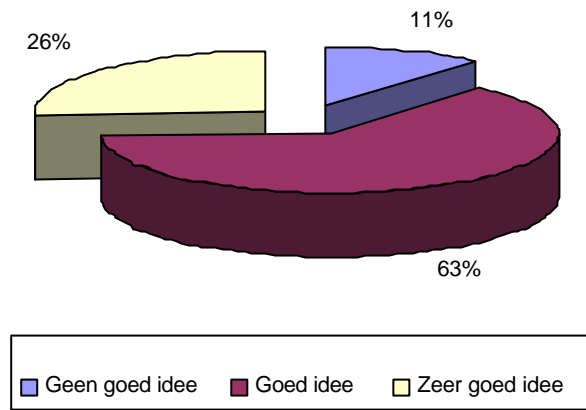
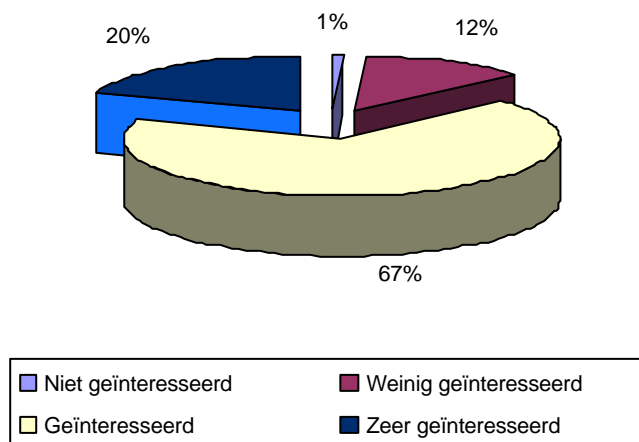

Prioriteit verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid en de officiële leerplannen

Wat denkt u over de invoering van een fietsbrevet in het zesde leerjaar ?**Belangstelling van de kinderen voor verkeersopvoeding**

3. Goede praktijkvoorbeelden inzake verkeersopvoeding

3.1. Repertorium van goede praktijkvoorbeelden

VPW IN DE SCHOOL "MOUETTES"

Doel

- Verkeersongevallen in de schoolomgeving voorkomen.
- De verkeersveiligheid verbeteren, de automobilisten sensibiliseren voor de gevaren die zij vormen voor voetgangers.
- Het wildparkeren binnen de perken houden.

Hoe?

Twee veiligheids- en preventiewerkers (VPW) komen langs in de klas (eerst in de laagste klassen en daarna in de hogere). Zij leggen uit waarom zij aan de schoolpoort staan en wijzen op het nut van de naleving van het verkeersreglement en de elementaire regels inzake verkeersveiligheid.

Na die presentatie worden er documenten uitgedeeld voor de ouders die hun kinderen met de wagen naar school brengen en didactisch materiaal voor de kinderen zelf.

Wie?

De deelnemende school en de veiligheids- en preventiewerkers.

Resultaten

Het project werd slechts één keer uitgevoerd in een school die het aangevraagd had. De deelname van de leerlingen was uitstekend: er is een blijvende verandering merkbaar in hun houding tegenover het verkeer en de veiligheids- en preventiewerkers, wat aantoont dat dit soort project ook in andere scholen uitgevoerd zou moeten worden.

Moelijkheden en oplossingen

- Er zouden meer mogelijkheden moeten gecreëerd worden om dit soort projecten in de scholen op touw te zetten (de aanvraag van de nodige vergunningen vereenvoudigen).
- Er moeten financiële middelen gezocht worden om didactisch materiaal te kopen (ongeveer 3 euro per kind).

Financiële middelen en ondersteuning

Het materiaal wordt gefinancierd door het Samenlevings- en Preventiecontract van de gemeente Elsene, waarvan de Coördinatie van de VPW afhangt.

Oprichting

Het project vond plaats in september 2003.

Contact :

Coördinatie Veiligheids- en Preventiewerkers (VPW)

Neststraat 7

1050 Elsene

Tel. 02 515 77 83 of 85

SCHOOLVERVOERPLAN VAN DE SCHOOL CLAIR-VIVRE

Doel

De doelstellingen van het schoolvervoerplan (SVP) zijn:

1. de veiligheid en levenskwaliteit op de weg naar school en in de schoolomgeving verbeteren;
2. leerlingen sensibiliseren rond leefmilieu en verkeersveiligheid;
3. gewoontes veranderen om zo het aantal voertuigen in de buurt van scholen terug te dringen en het gebruik van andere vervoersmiddelen te bevorderen.

Hoe?

Enkele jaren na het oprichten van de fietspool besefte de oudervereniging dat andere acties nuttig zouden zijn om de mobiliteitsproblemen op te lossen. Om nog een stapje verder te gaan en om een beter totaalbeeld te krijgen werd het SVP gelanceerd (oudervereniging Clair-Vivre en NMe-Link).

Voor een functioneel SVP is het nodig een **werkgroep** op te richten, bestaande uit verschillende actoren:

- binnen de school: ouders, leerkrachten, directie, leerlingen;
- buiten de school: politie, mobiliteitsadviseurs, veiligheids- en preventiewerkers, gemachtigde opzichters, diverse vzw's, ...

In de school Clair-Vivre werden diverse **acties** uitgewerkt:

- **Fietspool.** Een bijzonderheid van dit project is dat ouders hun eigen kinderen minimaal 1 keer per week met de fiets begeleiden.
- Fietsvaardigheidstraining in de school en op de rijweg. Deze fietslessen gaan gepaard met sensibilisering.
- Workshops fietsreparatie voor volwassenen en kinderen.
- Vraag en aanbod rond **carpooling** raadpleegbaar via de website van de school en via het mededelingenbord.
- Sensibilisering voor het naleven van de "**kiss & ride**" zone vóór de school en klassikale begeleiding van de leerlingen.
- Invoering van **schoolpatrouilles** (leerlingen van het 6^e leerjaar) bij kruispunten in de omgeving van de school Clair-Vivre Centre.
- Sensibilisering rond mobiliteit in de klassen.

Er werden ook verschillende instrumenten uitgewerkt:

- "herkomstkaart" van de leerlingen;
- "bereikbaarheidskaart" van de school;
- enquête.

Met wie?

Verschillende actoren werken mee aan de verschillende acties:

- **Fietspool:** *oudervereniging, kabinet van de schepenen van leefmilieu en mobiliteit van de gemeenten Evere en Schaarbeek, GRACQ, Pro-Velo, politiezone 5344.*
- Fietsvaardigheidstraining in de school en op de rijweg: *Pro-Velo en de school Clair-Vivre.*
- Workshops fietsreparatie voor volwassenen en kinderen: *oudervereniging, vzw Pignon sur Roue.*
- **Carpooling:** *oudervereniging.*
- Sensibilisering voor de "kiss & ride" zone vóór de school: *school en oudervereniging.*
- Invoering van **schoolpatrouilles** (leerlingen van het 6^e leerjaar): *politiezone 5344.*
- Sensibilisering rond mobiliteit in de klassen: *NMe-Link.*

Er werden verschillende instrumenten uitgewerkt in samenwerking met diverse actoren:

- de "herkomstkaart" van de leerlingen: *NMe-Link en de oudervereniging, in samenwerking met het CIBG;*
- de "bereikbaarheidskaart" van de school: *NMe-Link en de oudervereniging, in samenwerking met de MIVB;*
- enquête: *NMe-Link en de oudervereniging.*

Resultaten

De fietspool van Clair-Vivre kadert binnen de fietspool die opgericht werd in de zone Evere, Schaarbeek, Sint-Joost. Deze telt ongeveer 70 kinderen die zich naar 7 gebouwen van 5 verschillende scholen begeven.

De kinderen worden begeleid door 11 gemeentelijke begeleiders en ongeveer 40 vrijwillige ouders die 1 tot 9 trajecten per week rijden.

Problemen en oplossingen

De volgende moeilijkheden zijn opgedoken:

1. het is moeilijk om het mobiliteitsgedrag te wijzigen,
2. het is moeilijk om een werkgroep op te richten met de verschillende actoren en verantwoordelijken te vinden op verschillende niveaus, om te vermijden dat éénzelfde persoon het volledige project dient te dragen.

Mogelijke oplossingen zijn:

- een betere communicatie,
- sensibilisering in de school,
- de organisatie van meer vergaderingen binnen de werkgroep.

Stap voor stap moeten de verschillende partners worden geïntegreerd in het project, om uiteindelijk te komen tot een dynamische werkgroep.

Middelen voor de continuïteit van het project

- Een werkgroep oprichten binnen de school om de uitgewerkte acties te laten voortduren in de tijd.
- Ouders, leerkrachten en leerlingen sensibiliseren voor een mentaliteitswijziging op lange termijn.
- Een persoon aanstellen (binnen of buiten de school) die het project controleert en volgt tijdens en na de realisatie van het SVP.

Financiële middelen of ondersteuning

NMe-Link, subsidié par le Ministre de la Mobilité de la Région de Bruxelles Capitale, aide à élaborer le PDS (soutien et coordination, sensibilisation et éducation, contacts avec les administrations, réalisations techniques, etc.).

Oprichting

Fietspool: schooljaar 2000-2001

SVP: schooljaar 2004-2005

Het schoolvervoerplan (SVP)

Het schoolvervoerplan (SVP) omvat alle initiatieven die de school heeft uitgewerkt om het vervoer van leerlingen te verzekeren met respect voor mens en leefmilieu. Deze aanpak is globaal, besteedt aandacht aan alle aspecten van mobiliteit en verkeersveiligheid en omvat initiatieven rond infrastructuur, organisatie van het vervoer en educatie.

Het SVP bevat een analyse van het mobiliteitsgedrag, een definitie van de acties met het oog op veilig vervoer van en naar de school (maar ook van en naar buitenschoolse activiteiten) en tot slot een evaluatie van de acties.

Contact :

NMe-Link Brussel

Koningsstraat 171 bus 3

1210 Brussel

Tel.: 02 209 16 30

Oudervereniging van de school Clair-Vivre

Daniel Aperbaum: Tel. 02 242 42 54

Website van de school: www.clairvivre.be ("Association des parents" > "Mobilité")

In het kort ...

“STRAATVEILIG” - BSGO MOZAÏEK

Doel

Het project werd gestructureerd in overleg met Taalvaart (VSG). Om aan het thema te beginnen werd eerst gezocht naar een opzet voor de leerlingen (d.w.z. een algemeen doel waaraan de leerlingen kunnen werken). Er werd gekozen voor een verkeersstoet als apotheose van het project. Tijdens de 14-daagse werkten alle klassen aan de uitwerking van de stoet. Met de stoet wil de school de buurt en de weggebruikers wijzen op de zone 30 in de schoolomgeving. Daarnaast werd ook gewerkt rond praktische fietsvaardigheden. Het thema fiets werd niet weerhouden als hoofdthema wegens de onaangepaste verkeersinfrastructuur en de onaangepaste snelheid in de schoolomgeving. Toch vond de school het belangrijk om fietsvaardigheden reeds dit jaar aan te leren, met de bedoeling er volgend schooljaar op verder te bouwen. Met het project werd ook de basis gelegd voor een schoolvervoerplan. Zo zal de school verdere acties op het vlak van infrastructuur, vervoersorganisatie en VME (Verkeers- en Mobiliteitseducatie) beter kunnen plannen.

Hoe?

Er werd een werkgroepje samengesteld met de directie, een leerkracht uit het lager onderwijs en een leerkracht uit het kleuteronderwijs, de vzw NMe-Link Brussel en Taalvaart. Deze werkgroep kwam reeds meerdere malen samen voor de grote vakantie. Het project zelf had plaats van 3 oktober tot 14 oktober 2005.

Het zesde leerjaar werd gekozen als voortrekkersklas. Zij hadden de opdracht de andere klassen met een toneeltje te motiveren om aan het project deel te nemen. De zesdes kregen een vorming van NMe-Link Brussel die hen in staat stelde het project te gaan voorstellen in de andere klassen. Die kregen dan 2 weken de tijd om de verkeersstoet voor te bereiden. De leerkrachten selecteerden aangepaste thema's voor hun klas. Als ondersteuning konden zij een beroep doen op de leskoffer verkeer van NMe-Link Brussel.

De kleuters konden rekenen op animaties van NMe-Link Brussel.

Er werd een planning uitgestippeld waarbij elke klas een beroep kon doen op het fietsvaardigheidsparcours, ontleend bij de Vlaamse Stichting Schoolsport.

Er werd ook samengewerkt met de politie van de zone Noord. Zij hielden, samen met de leerlingen van het zesde, een wegbarrage en begeleidden hen op het verkeersparcours in Schaarbeek. De wegbarrage werd voorafgegaan door een introductie in de klas. Het verkeersparcours bevindt zich op de openbare weg zelf, met de nadruk op het aanleren van praktische verkeersvaardigheden.

Wie?

- Nme-Link Brussel (vzw)
- politiezone Noord
- Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS)
- BIVV
- Taalvaart

Behaalde resultaten

- * Elke klas van de kleuter- en de lagere school heeft rond verkeer gewerkt.
- * De lagere school heeft aan de verkeersstoet deelgenomen.
- * Er werd een stramien uitgewerkt om jaarlijks het project te herhalen.
- * Meer contact met de ouders.
- * Een opstap naar een schoolvervoerplan.

De Schaarbeekse school Mozaïek besliste in 2005 om een 14-daags project te organiseren rond het thema verkeersveiligheid. Centraal stond de verkeersstoet (sensibilisering) op het einde van het project waarbij zowel de school, de leerlingen, de ouders als de buurt betrokken werden. Tijdens het project werden fietsvaardigheden ontwikkeld en leerden de kinderen (van de 1^e kleuterklas tot het 6^e leerjaar) vaardigheden om veiliger op straat te komen.

Beperkingen en oplossingen

De belangrijkste problemen waren er op het niveau van de planning van het fietsparcours voor alle klassen en de beschikbaarheid van voldoende fietsen, ...

Financiële middelen en ondersteuning

- SVS: fietsparcours en begeleiding
- BIVV: gordeldiertjes en folders gratis
- Taalvaart: éénmalige ondersteuning van de VGC
- NMe-Link: gratis begeleiding, subsidiëring via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gratis ontlening (mits waarborg) van de leskoffer mobiliteit
- Politie Evere: gratis begeleiding bij wegblokkade en begeleiding verkeersparcours

Oprichting

2005

Contact :

BSGO Mozaïek

Van Ysendyckstraat 24-32

1030 Schaarbeek

tel. 02/215.09.50

fax: 02/215.40.31

bs.mozaiek@rago.be

DE SCHOOL AURORE OP DE FIETS

Doel

De school Aurore heeft al een tiental jaar een echt beleid inzake verkeersopvoeding, meer bepaald de bevordering van het fietsgebruik, om de jongeren te sensibiliseren voor een veiliger gebruik van de fiets. In het mobiliteitsbeleid van de school komen verschillende activiteiten aan bod.

Hoe?

Atelier Vel'Aurore

Tweemaal per week organiseert de school fietsinitiatie op de speelplaats, op een speciaal daartoe aangelegd circuit. Alle leerlingen van de school kunnen eraan deelnemen, van het eerste tot het zesde leerjaar, goed voor 320 kinderen. De animator bespreekt de theorie in zijn atelier en de praktijk op het parcours. Een meer theoretische les wordt gegeven in de klassen, met het materiaal van het BIVV.

Sinds 2005 hebben de kleuters een tweede parcours, dat aangepast is aan hun capaciteiten en waarin meer kleuren gebruikt zijn. Het werd vorig jaar ingericht door een klas van het zesde leerjaar.

In het kader van dit atelier en de verkeersopvoeding heeft de school in september 2004 ook een enquête verricht.

Fietstochten

Met de leerlingen van het vijfde leerjaar organiseert de school zeeklassen per fiets. De ouders geven de fietsen mee en gedurende die week aan zee gebeuren alle verplaatsingen per fiets. Het vlakke landschap en de Vlaamse cultuur zijn daar bevorderlijk voor. Zo leggen de leerlingen en hun leraars een honderdtal kilometer af.

Er worden ook andere excursies per fiets georganiseerd: bezoek van de gemeente Jette, het kasteel van Beersel, het Zoniënwood, ... Allemaal per tweewieler!

De fietsrij

Enkele leerlingen nemen deel aan een fietsrij van september tot oktober en van maart tot juni.

Het grillige reliëf en de ligging van de school (op een hooggelegen deel van de gemeente) blijft een rem voor de uitbouw van deze activiteit.

Het fietsbrevet

In 2004 heeft de school als pionier deelgenomen aan het project van het fietsbrevet. Het had een groot succes bij de kinderen. De activiteit werd in 2005 voortgezet, onder leiding van Sébastien Viste.

Mobiliteitsdagen

In het kader van de autoloze zondagen organiseert de school een fietsrally met als doel de ontdekking van de muurschilderingen met stripfiguren in de hoofdstad.

Wie?

- Pro-Velo (omkadering)
- BIVV (didactisch materiaal)
- ouders.

Resultaten

De sensibilisering van de kinderen voor het gebruik van de fiets gebeurt niet alleen in de klas, maar ook in echte situaties naar aanleiding van excursies. Zo assimileren de kinderen beter de goede houding die ze in het verkeer moeten aannemen.

Financiële middelen

Voor het fietsbrevet geniet de school de steun van Pro-Velo. Voor de theorielessen stelt het BIVV didactisch materiaal ter beschikking van de school.

Contact :
School Aurore
 Van Rollegemstraat 4
 1090 Jette
 T: 02 / 478.89.19
 Fax: 02/478.65.52

VEILIG NAAR SCHOOL - EEN SCHOOLVERVOERPLAN VOOR DE SCHOOL POELBOS

Doel

School Poelbos bevindt zich op een gewestweg nabij een druk en onoverzichtelijk kruispunt. Het is geen buurtschool, de leerlingen komen de helft uit het Brussel Hoofdstedelijk Gewest, de andere helft uit het Vlaamse Gewest. Uit een verkeersenquête blijkt 92 % van de ouders hun kind met de wagen naar school brengen. Meer dan de helft van de ouders brengen hun kinderen net voor de school begint en doet dit vlak voor de schoolpoort, met gevaarlijke manoeuvres tot gevolg.

Daarom worden volgende doelstellingen naar voor geschoven:

1. een verkeersveilige schoolomgeving, met een goed georganiseerde "kiss & ride" (infrastructuur en organisatie)
2. een sensibiliseringsactie vanuit de leerlingen om de "kiss & ride" goed te communiceren naar de ouders toe en verkeerd parkeren aan te pakken (sensibilisering)
3. de organisatie van een schoolproject om verkeersveiligheid in alle klassen onder de aandacht te brengen (kennis en vaardigheden)

Hoe?

1. Het schoolvervoerplan - de stuurgroep 'verkeersouders'

De vzw NMe-Link Brussel en de directie van de school Poelbos staan in voor de opstelling van het schoolvervoerplan. De directie stuurde alle ouders een uitnodiging voor een vergadering waarop het pilootproject schoolvervoerplan zou worden toegelicht en de knelpunten in de schoolomgeving konden worden besproken. Een vijftiental ouders ging in op de uitnodiging.

Al gauw bleek dat 'objectieve gegevens' nodig waren om de verkeerssituatie en de knelpunten te inventariseren. Daarom stelden enkele geëngageerde ouders, met behulp van de andere leden van de stuurgroep een enquête op. 142 enquêtes werden verstuurd, 130 werden ingevuld teruggestuurd. Uit de enquête bleek dat de problemen zich voornamelijk stelden op vlak van het parkeren. De zones vlak voor de schoolpoort bleken de gevaarlijkste.

Op een volgende vergadering werden de resultaten van de enquête voorgesteld aan het gewest. Op de vergadering werd ook het Academisch Ziekenhuis VUB uitgenodigd, omdat die een heel grote verkeersstroom genereert die de verkeerssituatie in Poelbos sterk beïnvloedt. Op de vergadering werd op basis van de resultaten uit de enquête nagedacht over mogelijke oplossingen.

Er werden *infrastructurele aanpassingen* voorgesteld: een tijdelijke 'kus- en rijzone' en op lange termijn een vaste 'kus- & rijzone'. Deze aanpassingen werden aangevraagd bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Daarenboven bleek ook dat het beleid van de school een grote rol speelde. Er moest ook en vooral gewerkt worden aan *de mentaliteit van de ouders*. De school vond *participatie van de leerlingen* en hen bijbrengen van verkeersvaardigheden heel belangrijk en organiseerde een schoolproject 'veilig naar school'.

Een volgende stap in het schoolvervoerplan is de evaluatie van de 'kus- en rijzone', het organiseren van een 'car-pooling', de bereikbaarheid van de school met het openbaar vervoer onder de loep nemen, zowel vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als vanuit het Vlaamse Gewest. Als afsluitmoment wordt een bereikbaarheidsfiche opgesteld, met daarop de verschillende vervoerswijzen om school Poelbos te kunnen bereiken.

2. Schoolproject 'Veilig naar school'

De directie, NMe-Link en een stuurgroep van leerkrachten gingen rond tafel zitten om het project vorm te geven. Als doelstellingen werden *sensibilisering van de ouders*, *participatie van de leerlingen* en *verkeerskennis en vaardigheden* voorop gesteld.

Als startmoment (17 november) van het schoolproject voerde een voortrekkersklas (de zesdes) een toneeltje op voor alle andere klassen. De bedoeling was de leerkracht en de leerlingen warm maken om deel te nemen aan het schoolproject.

In het kort ...

School Poelbos besliste vorig schooljaar om stap voor stap een schoolvervoerplan op te stellen. De school was niet aan haar proefstuk. Vorig jaar organiseerde ze reeds een mobiliteitsproject rond fietsvaardigheden, samen met Pro-Velo en NMe-Link Brussel. De school had ook reeds contacten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeente Jette voor de inrichting van haar schoolomgeving. Om deze redenen en het engagement van de directie werd de school geselecteerd voor een pilootproject schoolvervoerplannen.

De opmaak van het schoolvervoerplan wordt georganiseerd door de stuurgroep 'verkeersouders', waarin ook de directie en telkens een leerkracht zitten.

Elke dag van het schoolproject stelt één van de klassen een zelfgekozen thema voor aan de andere klassen. Op die manier wordt de hele school betrokken bij dit verkeersproject en komen verschillende verkeersthema's aan bod.

Om de ouders te *sensibiliseren* om hun kinderen op een veilige manier af te zetten werd geopteerd voor een

Startactiviteit	Do 17 november	Zesde lj voortrekkersklas
Fiets veilig met helm en fluovestje	Vrij 18 november	Vijfde lj
Noodnummers 100/101/112	Ma 21 nov	Vierde lj
Veilig oversteken, voetganger in het verkeer	Di 22 nov	Derde lj
Zichtbaarheid in het verkeer	Woe 23 nov	2 ^e lj
Zone 30	Do 24 nov	1e lj
Uitstappen en stappen aan de juiste kant	Vrij 25 nov	3 ^e KK
Klik je vast - gordeldiertjes	Ma 28 nov	2 ^e KK
We nemen de bus	Di 29 nov.	Onthaalklas + 1 ^e KK
Showmoment met verkeerslied, dansanimaties	Wo 30 nov	Hele school + dansinitiatie door 3 ^e KK

actie met valse pv's. Leerlingen van het vijfde en het zesde vatten 's morgens, begeleid door een leerkracht, post aan de verschillende zones waar geparkeerd wordt. Diegene die de 'kus- & rijzone' juist gebruiken krijgen een groen pv met daarop een bedanking. Ouders die verkeerd parkeren een oranje pv, met daarop een vermaning én tips om de volgende keer veilig hun kind(eren) af te zetten.

De voortrekkersklas kreeg een animatie van NMe-Link, in samenwerking met de politie van Jette, en bereidde de pv's voor.

Een goed gebruik van de 'kus- en rijzone' veronderstelt een duidelijke communicatie van de school naar de ouders. Daartoe werd een speciale nieuwsbrief opgesteld en meegegeven aan alle leerlingen.

Tijdens de actie zelf wordt nauw samengewerkt met de gemachtigde opzichters, de leerlingen en begeleiding van de leerkrachten.

Ook na de actie blijft de voortrekkersklas verder werken: ze inventariseert de knelpunten in de schoolomgeving en bestudeert de bereikbaarheid van de school met het openbaar vervoer.

Wie?

De directie, de leerkrachten, de leerlingen, de ouders, NMe-Link Brussel vzw, Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de gemeente Jette (de mobiliteitsambtenaar), het BIVV, de buurt (het AZ-VUB), de politie (het verkeerspark), de gemachtigde opzichters gemeente Jette.

Resultaten

De 'kus- en rijzone' wordt operationeel vanaf maandag 28 november. De sensibiliseringsactie gaat ook dan van start. Een evaluatie volgt achteraf.

In het kort ...

Om parkeerproblemen in de schoolomgeving efficiënt aan te pakken werd beslist om te werken aan de schoolinfrastructuur, de organisatie van het vervoer en de mentaliteit van de ouders. Het project 'Veilig naar school' kadert binnen deze aanpak. Centraal staat een sensibiliseringsactie van de leerlingen naar de ouders toe. De participatie van de leerlingen is hierin heel belangrijk.

Financiële middelen

- NMe-Link: gratis begeleiding en animaties, subsidiëring via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Gratis ontlending leskoffer mobiliteit.
- Ondersteuning politie Jette: opzetten "kiss & ride" en educatie
- Mobiliteitsambtenaar Jette en NMe-Link: contact Brussels Gewest.

Contact :

Basisschool Poelbos

Directie: Arianne Geysens

Tel. 02/479 58 92

Arianne.geysens@belgacom.net of

gbs.poelbos@belgacom.net

Laarbeeklaan 110

1090 Jette

LE FESTIVAL DE L'ENFANCE

Doel

1. De promotoren van de SVP een middel bieden om een project op te zetten, dankzij de workshops "liedjes" en "busdecoratie" en een instrument om een lopend project nieuw leven in te blazen (workshops "plastische kunsten"). De workshops "media" kunnen in beide fasen of bij de evaluatie gebuikt worden.
2. Door middel van creatieve en ludieke activiteiten de kinderen sensibiliseren voor de problematiek van de verplaatsingen van huis naar school in een perspectief van zachte mobiliteit (pedibus, fiets, bus).
3. De aandacht trekken van alle betrokken volwassenen (ouders, leerkrachten, lokale overheden, omwonenden, ...).
4. Een aangename sfeer creëren die borg staat voor het voortbestaan van het experiment..

Hoe?

Met de hulp van artiesten en professionele animatoren en met de medewerking van leerkrachten kunnen de kinderen (doorgaans van 6 tot 12 jaar, maar er is ook uitbreiding mogelijk tot 4-6-jarigen en 12-18-jarigen):

- liedjes (teksten en muziek) maken rond mobiliteit;
- reportages maken over de schoolvervoerplannen (SVP);
- grafische of plastische kunstwerken maken, ofwel om leerkrachten of buurtbewoners te sensibiliseren voor mobiliteit, ofwel om hun voetgangers- of fietscircuits af te bakenen (haltes, bewegwijzering, uurroosters, ...) of nog om het verkeer binnen de school te vergemakkelijken;
- een school- of lijnbus versieren.

De verantwoordelijken voor het SVP brengen hun partners (scholen of verantwoordelijken voor parascolaire activiteiten) in contact met de mogelijkheden van de vzw "Festival de l'Enfance".

Een eerste ontmoeting dient om het project te preciseren en een gepaste artiest te kiezen.

De workshops verlopen als volgt:

1. animatie "liedjes" en "media": 3 keer 90 minuten, vlak na elkaar;
2. animatie "plastische kunsten": 4 keer 90 minuten, voorafgegaan door een bezoek van de artiest-animator, wat noodzakelijk is om de plaats te leren kennen en de praktische aspecten te bekijken;
3. animatie "busdecoratie": 6 keer 150 minuten.

De voorstelling aan het publiek is belangrijk, zowel om de spots te richten op de creatie van de kinderen als om de volwassenen aan te spreken: officiële inhuldiging van de "bakens" in situ en/of de gedecoreerde bussen, publicatie van de reportages in het schoolkrantje of in de lokale pers, presentatie van de liedjes op één of ander feest, ...

Wie?

De verantwoordelijken voor de schoolvervoerplannen, de eigenaars van de bussen, de vervoersmaatschappijen, de artiesten, de kinderen, de leerkrachten, de schooldirecties en de lokale politieke overheden.

Resultaten

Van januari 2004 tot juni 2005 heeft het "Festival de l'Enfance" 96 cycli georganiseerd rond muziekanimatie, plastische kunst of journalistiek en de decoratie van 13 bussen, in 17 Waalse gemeenten die betrokken zijn bij schoolvervoerplannen (Châtelet, Chimay, Durbuy, Ecaussines, Estinnes, Gesves, Incourt, Jambes, Libramont, Spa, Spy, Tamines, Thuin en Visé).

Er werden meer dan 60 liedjes gemaakt, 7 klassen hebben artikels geschreven over mobiliteit en 13 versierde bussen hebben minstens drie maanden lang op de openbare weg gereden of rijden er nog steeds.

De sporen van de workshops "plastische kunsten" zijn gevarieerd: mobiliteitsspelletjes op een speelplaats in Ottignies, bewegwijzering rond de scholen van Gesves en Louvain-la-Neuve, bakens voor de pedibus in Heyd, Estinnes en Visé, ...

Moeilijkheden en oplossingen

De gewoontes op het vlak van de verplaatsingen veranderen is niet gemakkelijk. Daarvoor moeten grootschalige sensibiliseringsacties op het getouw gezet worden, zowel voor kinderen als voor volwassenen, en bovendien moet iedere actie aangepast worden aan de eigenheden van het terrein.

Financiële middelen en ondersteuning

Het project wordt gedragen door het ministerie voor Uitrusting en Vervoer (MET) van het Waals Gewest, via 3 conventies voor 100.375 euro in totaal. Bovendien hebben de vervoersmaatschappijen en de buseigenaars hun voertuigen gratis ter beschikking gesteld en hebben de gemeenten de plaatsing van de bakens in situ op zich genomen.

Oprichting

De vzw werd in 1985 opgericht.

Contact :

Colette FORIR - Daniel BURY
Festival International de l'Enfance et de la Jeunesse (vzw)

A. Demeurlaan 9

1060 Brussel

Tel./Fax: 02/734.49.47

E-mail: festival.enfance@yucom.be

HET FIETSBREVET

Doel

Autonomie: de autonomie van het kind verbeteren zodat het de fiets kan gebruiken als vervoermiddel naar school, sportactiviteiten, ...

Responsabilisering: burgerzin aankweken, zich veilig leren voelen in het verkeer en zijn verantwoordelijkheidszin ontwikkelen (vaardigheden in het verkeer, net zoals voor het zwembrevet).

Fysieke gezondheid: de algemene gezondheidstoestand verbeteren, fysieke vaardigheden verwerven, zijn motoriek ontwikkelen en inspanningen leren beheersen.

Zelfontplooiing: een positief zelfbeeld versterken en zichzelf leren overtreffen.

Milieu en levenskader: nadenken over en ingrijpen in zijn levenskader, en ook nadenken over andere verplaatsingswijzen dan de wagen.

Hoe?

Er wordt in de loop van het schooljaar een opleiding van verschillende dagen aangeboden aan de leerlingen van het vijfde leerjaar. Die opleiding wordt afgesloten met een test in het verkeer: de leerling krijgt een fietsbrevet als hij slaagt voor alle proeven.

De opleiding en de test omvatten 4 aspecten:

1. Verkeersveiligheid (kennis van de voorrangsregels, sensibilisering voor defensief autorijden) en het verkeersreglement (voornaamste verkeersborden).
2. Kennis van de uitrusting en controle van de staat van de fiets: daarom brengen de kinderen bij voorkeur hun eigen fiets mee.
3. Fietsvaardigheid op privé-terrein: door middel van een behendigheidsparcours en de Pauwels-test. Vervolgens gaat de groep het verkeer in, waar de verkeersregels concreet bekeken worden.
4. Fietsvaardigheid in het verkeer: door middel van individuele oefeningen in het verkeer. Als test volgen de kinderen een vooraf uitgestippeld parcours rond de school, waarbij zij op verschillende plaatsen gecontroleerd worden door de organisatoren (politie, leerkrachten, schepenen, ouders) om hun vaardigheden en gedrag te evalueren.

Tot nog toe verliepen de eerste projecten rond het fietsbrevet met scholen die gekend stonden voor hun dynamisme op het vlak van fietsgebruik of zich vrijwillig aanboden.

De voorwaarden voor het voortbestaan van het project berusten op de volgende punten:

- De school moet de volledige cursus aanvaarden, wat verschillende lessen inhoudt.
- De leraars moeten vrijwillig de "macro"-opleiding volgen die 2 dagen in beslag neemt en plaatsvindt op het IFC (BIVV/Pro-Velo).

Het tweede jaar nemen de leraars het project op zich (onderwijzers, leraar lichamelijke opvoeding, opvoeders), maar een animator van Pro-Velo staat in voor het gedeelte in het verkeer en is ook aanwezig bij het afleggen van de test voor het behalen van het fietsbrevet.

Het derde jaar neemt de school alles zelf in handen, met de partners die zij zelf kiest.

Wie?

- Verantwoordelijke voor de opleiding en contactpersoon: Pro-Velo
- Didactisch en pedagogisch materiaal: BIVV
- Algemeen: leerkrachten en directie
- Dag waarop de test voor het fietsbrevet afgelegd wordt: ouders, politiezone, gemeentepersoneel
- Het Gewest financiert Pro-Velo. Het project is gratis voor de school gedurende de experimentele fase.

Resultaten

Schooljaar 2003-2004: 4 klassen

Schooljaar 2004-2005: 16 klassen, in totaal 450 leerlingen

Schooljaar 2005-2006: 32 klassen voorzien

Moelijkheden en oplossingen

Het aantal uren dat uitgetrokken moet worden voor de theorie (max. 5 à 6 uur) en voor de praktijk (max. 16 à 20 uur). Het is een keuze. De uren fietsvaardigheidstraining kunnen kaderen in de les lichamelijke opvoeding en de andere uren in de lessen verkeersopvoeding. De planning: sommigen kiezen alles op 1 of 2 weken te doen, anderen spreiden alles over het hele schooljaar (bijv. in workshops). De kinderen moeten een fiets hebben: dat is makkelijker en zo leren zij hun vervoermiddel beter kennen.

Voor een positiever resultaat moet de gemeente aan het project meewerken.

Oprichting

Februari 2004

Contact :

Pro-Velo (vzw)

Educatieve dienst

Tel. 02/517.17.68 of 02/502.73.55

veloeducation@provelo.be

SCHOOLPOOL, SAMEN MET DE WAGEN

Doel

Schoolpool is een variante op carpooling. Terwijl carpooling gericht is tot werknemers, doet Schoolpool een beroep op studenten en scholieren, meer bepaald hun ouders. Men wil mensen samenbrengen die met de wagen naar school komen en een stuk van het traject gemeenschappelijk hebben.

Hoe?

Via Schoolpool wil men het aantal auto's in de omgeving van scholen terugschroeven. Daartoe wordt een campagne gevoerd voor de sensibilisering van de ouders, die vaak wildparkeren in de buurt van de school. Dat zal de verkeerssituatie in de schoolomgeving verbeteren en de veiligheid in de buurt verhogen.

Er wordt contact opgenomen met verschillende scholen, zodat zij aansluiten op de gegevensbank van Schoolpool. Met die scholen wordt een promotiecampagne op het getouw gezet om Schoolpool bekendheid te geven en de gegevensbank te beginnen in te vullen.

Er worden 3 voorbereidende vergaderingen georganiseerd met de scholen. Op die vergaderingen worden de volgende punten besproken:

1. Initiatie: wat is Schoolpool? hoe kan men eraan beginnen (verschillende fasen) en hoe wordt het later gevolgd?
2. Voorbereiding: de gegevens van de school in de database toevoegen, aan promotie doen, de vooropgestelde planning volgen, de verantwoordelijkheden vastleggen;
3. Opleiding: coördinatoren opleiden voor de promotie en de uitbouw van Schoolpool; leren werken met een gegevensbank;
4. Evaluatie: gedeeltelijk evaluatie van de werking van Schoolpool en overleg over de toekomst van het project.

Resultaten

Het project Schoolpool is momenteel in de voorbereidende fase. Het is pas van start gegaan en de resultaten kunnen nog niet in cijfers uitgedrukt worden. De resultaten hangen af van het vertrouwen dat de ouders in het project zullen stellen. Goede communicatie en grondige informaticakennis zijn noodzakelijk om dat vertrouwen te winnen en de eerste deelnemers te kunnen inschrijven.

Financiële middelen

Taxistop is de enige vzw die momenteel dit soort project organiseert. Voor de uitwerking van dit project wordt Taxistop volledig gesubsidieerd door het kabinet van minister Smet. Technische ondersteuning en promotiemateriaal (affiches, folders, cd-rom) wordt ter beschikking gesteld voor alle deelnemers.

Oprichting

2004

Contact :

TAXISTOP

David Doumont – Projectleider

Wolvengracht 28

1000 Brussel

Tel. 02 227 93 04

Fax: 02 223 22 32

E-mail: dad@taxistop.be

GÉNÉRATION TANDEM SCOLAIRE

Doel

Dit testproject is over 2 jaar gespreid. Het tracht tussen een lagere en een middelbare school uit dezelfde buurt een "peterschap" te creëren tussen een kind en een tiener die naar school fietsen.

Er zijn verschillende doelstellingen:

1. het dagelijks gebruik van de fiets (traject huis-school) bevorderen;
2. de jongeren autonomer en verantwoordelijker maken;
3. op lokale schaal (gemeente) een burgerdynamiek teweegbrengen.

Een tiener uit het hoger middelbaar begeleidt een kind van een naburige lagere school per fiets naar school (de tiener zorgt voor het kind vanaf diens huis tot de school).

Waarom?

- veel kinderen fietsen graag en willen met de fiets naar school gaan, maar de ouders vinden dat te gevaarlijk (niet veilig en geen begeleiding);
- onder begeleiding in groep naar school fietsen werkt, maar heeft grenzen (beschikbaarheid van een volwassen begeleider);
- de tieners zijn enthousiast en kunnen verantwoordelijkheid dragen voor een project op lange termijn.

Hoe?

Voor dit project zijn de minimale vereisten:

- "groen licht" van de directie
- aanwerving van leerkrachten die het project "dragen" in iedere school
- persoonlijke motivatie van de jongeren
- de tieners aanleren hoe ze iemand per fiets kunnen begeleiden
- de kinderen rijvaardigheid op de fiets aanleren
- de lokale politie erbij betrekken voor het tracé "beveiligde wegen"
- de schepen van mobiliteit en/of jeugd op de hoogte houden van het project en het project door iemand van het gemeentepersoneel doen volgen (bijv. mobiliteitsadviseur)
- een handvest opstellen en ondertekenen (met duidelijke informatie over het traject, beperkte aansprakelijkheid van de tiener, verzekeringen, ...)

Resultaten

- ⇒ 30 "tandems" het eerste jaar, die het experiment dit jaar voortzetten;
- ⇒ mobilisering van talrijke lokale actoren (leerkrachten, ouders, politie, gemeentebestuur, ...).

Wie?

- De vzw Empreintes, de initiatiefnemer, kan het project coördineren.
- Bevoorrechte partners voor de opleidingen en de informatie: Pro-Velo, BIVV, Ecole Wallonne de Moniteur Vélo-Ecole, ...

Moeilijkheden en oplossingen

De angst van de ouders van de kinderen uit de lagere school kan op verschillende manieren weggewerkt worden:

- eens samen met de begeleider gaan fietsen
- een gezellige ontmoeting met de "peters" (die hun kinderen begeleiden) om een klimaat van vertrouwen te scheppen
- communicatie en bespreking van de parcours met de ouders

De verzekeringen:

- nagaan of de school een goede verzekering afgesloten heeft (die moet de studenten op de weg naar school dekken)
- via de school een bijkomende verzekering afsluiten: gegroepeerde uitbreiding (die alle soorten ongevallen zonder derden dekken)

De beschikbaarheid en het engagement van de leerkrachten (dat vraagt persoonlijke betrokkenheid) vormt een basisvoorwaarde voor het welslagen van het project en berust op vrijwillige basis.

Génération Tandem Scolaire

Financiële middelen en ondersteuning

Financiële steun voor 2 jaar vanwege het Electrabelfonds van de Koning Boudewijnstichting en door het Waalse Gewest

Oprichting

September 2004

Contact :

Empreintes (vzw)

44, rue Godefroid

5000 Namur

Tel. 081/22.96.28

www.empreintesasbl.be

PEDI BUS, TE VOET ONDER BEGELEIDING

Doel

Steeds meer kinderen krijgen gewichtsproblemen door een gebrek aan fysieke activiteit en luchtwegaandoeningen zoals astma door de luchtvervuiling. Wij weten ook dat het kind tot de leeftijd van 10-11 jaar geen notie heeft van gevaar. Bovendien is 30 % van de CO₂-uitstoot te wijten aan het wegverkeer. Het is bewezen dat de vervuiling in de nabijheid van scholen verergert als veel mensen hun kinderen met de wagen naar school brengt. Bovendien is de vervuiling bij vertraagd verkeer groter in de auto dan erbuiten. Een ander probleem is de vicieuze cirkel waarin de ouders terechtkomen door een subjectief onveiligheidsgevoel te creëren, waardoor zij het traject met de wagen willen afleggen, en zo zij zelf het aantal wagens verhogen en dus ook de onveiligheid in de schoolomgeving. Het gaat om een subjectief gevoel, omdat studies aangetoond hebben dat ongevallen op de weg naar school vaker vlakbij huis dan voor de schoolpoort gebeuren.

Voor al deze klachten heeft *PediBus* een oplossing:

- Naast de reeds gekende en algemeen erkende troeven verbetert fysieke activiteit ook de capaciteit om te leren en de concentratie. Het kind komt in goede fysieke conditie aan op school, is rustiger en aandachtig.
- Deze "bus te voet" maakt het kind bewust voor de problemen op het vlak van de veiligheid en de gevaren op de weg. Zo leert het de goede reflexen en zal het dus sneller autonoom zijn.
- Stappen is een aangenaam moment om met ouders en vrienden te delen, of gewoon om even samen te zijn. De kinderen worden socialer door met andere kinderen om te gaan en krijgen zo meer zelfvertrouwen.
- Er zijn minder auto's aan de school en er is minder wildparkeren, dus minder uitlaat van broeikasgassen en lawaaihinder. Minder vervuiling, minder lawaai, minder stress, een aangename omgeving, een nauwere band met de kinderen, ... dragen volop bij tot een betere levenskwaliteit.
- De ophaling van de kinderen ontlast de ouders van een dagelijkse taak. Als zij een keer per week aan de *PediBus* deelnemen, winnen de ouders kostbare tijd.

Definitie van *PediBus*

PediBus is de begeleide verplaatsing van een groep voetgangers. Het principe is uitermate eenvoudig: een groep kinderen vanaf 4 jaar wordt om de beurten door begeleiders naar school gebracht. Het parcours duurt 5 à 15 minuten.

Ofwel komt de *PediBus* langs in een buurt en haalt die, net zoals de gewone bus, kinderen op verschillende plaatsen op, op een vooraf bepaald traject en volgens een vast uurrooster. Ofwel vertrekt de *PediBus* op een parking waar veel kinderen afgezet worden, vlak bij de school, zodat de ouders hun kinderen daar veilig kunnen achterlaten en er geen verkeersproblemen zijn voor de schoolpoort.

Hoe?

De organisatie van een *PediBus* blijkt makkelijk als men op de medewerking en de steun van een groep ouders kan rekenen.

In de praktijk zijn de verschillende etappes:

- de meest geschikte weg uitstippelen;
- de haltes en uurroosters vastleggen;
- de "zwarte" punten op de weg naar school inventariseren, in samenwerking met de gemeente, en er iets aan doen;
- contact opnemen met ouders om het initiatief toe te lichten, hun vragen te beantwoorden en hun angst weg te nemen, maar ook om nieuwe begeleiders te vinden;
- tekens zoeken voor erkenning en veiligheid van de leerlingen en de begeleiders (helm, reflecterende vestjes of banden, ...);
- de elementaire verkeersregels in herinnering brengen;
- met humor een persoonlijke noot geven aan de markeringen.

Wie?

Om voetgangersbegeleiding tot stand te brengen, moeten verschillende betrokken partijen rond de tafel gaan zitten: leerkrachten, politie, kinderen, gemeente, ouders, ...

De meeste begeleiders van de *PediBus* zijn vrijwilligers. Soms stelt de gemeente Veiligheids- en Preventiewerkers ter beschikking, die veelal voetgangers voor de scholen helpen oversteken. Die contractuele werknemers worden door de gemeente aangeworven. Die moet een veiligheidscontract afgesloten hebben met de minister van Binnenlandse Zaken. De Regering doet een bijdrage in de loonkost en kent kortingen op RSZ-bijdragen toe (meer informatie: bij FOREM).

Problemen en oplossingen

Een aantal problemen kunnen het welslagen van de *PediBus* in het gedrang brengen. Maar voor ieder probleem is er een oplossing.

Het is moeilijk het initiatief vol te houden als er onvoldoende vrijwilligers zijn. Sommige ouders begeleiden hun kinderen reeds te voet naar school: zij hebben dan de keuze om er nog meer in hun groepje op te nemen. Andere ouders gaan niet werken: zij kunnen wat tijd vrijmaken om kinderen te begeleiden.

Sommigen vinden slecht weer een probleem, maar dat probleem kan gemakkelijk opgelost worden met gepaste kledij. Bovendien duurt het parcours minder dan een kwartier.

Sommige boekentassen wegen tot 33 % van het gewicht van het kind, terwijl dat niet meer dan 10 % zou mogen zijn. De boekentas moet licht zijn en bij voorkeur op de rug gedragen worden. Het gebruik van een kar op wieltjes is zeer praktisch om boekentassen te vervoeren..

Financiële middelen

De vzw GAMAH organiseert animaties voor de leerlingen van het 3de en 4de leerjaar.

De animatie duurt ongeveer 2 uur en vindt deels plaats in de klas en deels op het terrein. Het kost 100 € + verplaatsingskosten (0,35 €/km).

Besluit ...

*Het is evident dat de *PediBus* de lichaamsvoeding bevordert, sociale vaardigheden bijbrengt, de gevaren van de straat toont en de autonomie van de kinderen bevordert, en tegelijk solidariteit creëert tussen gezinnen en generaties. Het is ook een vervoerswijze die toegankelijk is voor een grote meerderheid van de bevolking, ongeacht de leeftijd en het sociaal statuut. Het is dus een praktische, goedkope en gezellige oplossing.*

Contact :

GAMAH (vzw)

Axelle FUKS

Communicatieverantwoordelijke

10, rue Piret Pauchet

5000 Namur

Tel.: 081/24 19 37

Fax: 081/24 19 50

E-mail: axelle.fuks@gamah.be

Website: www.gamah.be

“De aandacht voor verkeersveiligheid en luchtvervuiling, de sensibilisering van de ouders voor de gezondheid, de wil om het wijkleven een nieuwe dynamiek te geven, het verschijnsel overgewicht, de problemen van het wegbrengen van kinderen met de wagen, ... zijn een gunstig terrein om de mensen te overtuigen niet langer de wagen te nemen, maar te voet naar school te gaan”.

PREVENTIEDAGEN OP SCHOOL VOOR GEMOTORISEERDE TWEEWIELERS

Doel

Jongeren zijn de voornaamste slachtoffers van ongevallen waarbij gemotoriseerde tweewielers betrokken zijn. Daarom heeft de vzw Fedemot een programma voor preventie en informatie voor hen samengesteld.

Een bromfiets besturen is minder gevaarlijk dan men denkt. Maar men moet een goede houding aanleren, valstrikken vermijden, gevaren zien, zijn rechten en vooral zijn plichten goed kennen.

Hoe?

Om de jongeren te ontmoeten is de beste manier ze op school te gaan bezoeken. Daar wordt theoretische en praktische informatie gegeven over het besturen van een bromfiets.

Wie?

De betrokken zijn professionals (motorrijders of politieagenten van de preventiedienst, rij-instructeurs, verzekeringsconsulenten) of vrijwilligers die ervaren motorrijders zijn.

Resultaten

Het technisch instituut René Cartigny in Elsene, het instituut Marius Renard in Anderlecht en het atheneum Emile Bockstael hebben deze infosessie rond veiligheid en preventie voor jongeren reeds gehad (in 2004 en 2005). De reacties van de directie van die instellingen en van vele anderen in Wallonië zijn doorgaans zeer positief en enthousiast.

Moeilijkheden en oplossingen

Het risico bestaat dat het succes van de formule een vraag creëert die de beschikbaarheid van de leden van de vzw overstijgt. Daarvoor worden momenteel oplossingen gezocht.

Een klassiek bezwaar tegen dit soort infosessie is de verwarring tussen de sensibilisering voor de veiligheid voor gemotoriseerde tweewielers en de promotie van het gebruik van gemotoriseerde tweewielers, met aansporing tot de aankoop, waar vele ouders van tieners bang voor zijn. Een correcte presentatie van de infodagen kan dat soort bezwaren voorkomen.

Financiële middelen en ondersteuning

De vzw Fedemot wordt gesubsidieerd door het Waalse Gewest voor deze informatiedagen in de Waalse scholen. Een soortgelijke betoelaging voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is momenteel ter studie voor vergelijkbare infodagen in Brusselse scholen.

Tweewielers, slachtoffers van hun eigen succes...

Net als in andere grote Europese steden (Parijs, Rome, ...) is ook in Brussel een van de oplossingen voor een betere mobiliteit het gebruik van de gemotoriseerde tweewieler.

De recentste cijfers tonen echter aan dat motorrijders een zware tol betalen op de weg. Het is dus essentieel de toekomstige chauffeurs te sensibiliseren en hun verantwoordelijkheidszin te ontwikkelen.

Motorfietsen, bromfietsen of scooters zijn op zich niet gevaarlijk, maar men moet een verantwoorde houding aannemen in het verkeer. Daar streeft de vzw Fedemot naar met de informatiedagen in scholen.

Contact :

FEDEMOT (vzw)

Jean-Marie Jorssen, Voorzitter

fedemot@skynet.be

T.: 04/227.26.82

GSM : 0479/203 337

Visé Voie 600

4041 Vottem

Benoît Matthys, Verantwoordelijke Brussels Gewest :

benoit.matthys@skynet.be

GSM : 0475 / 704 504

ASSOCIATION DES PARENTS POUR LA PROTECTION DES ENFANTS SUR LES ROUTES (APPER)

Doel

Het doel van deze Waalse vzw is de bevordering van de veiligheid van kinderen op de weg.

In 1980 werd de Service Itinérant d'Education Routière opgericht door de vzw. Elk jaar geven 8 leraren (onderwijzers of regenten) lessen in verkeersveiligheid, 3 lessen per schooljaar, aan de kinderen van de scholen (alle netwerken) van de provincies Luik, Namen en Luxemburg die ons dat vragen. Zo krijgen ieder jaar meer dan 30.000 leerlingen uit het basisonderwijs onze lessen.

Hoe?

Na een opleiding door APPER geven de leerkrachten hun lessen in de scholen zelf. Zij hebben goed didactisch materiaal: een dvd-speler, ongeveer 300 foto's en filmpjes om de risico's op ongevallen te illustreren, didactische blaadjes voor de kinderen, ...

Wie?

Het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap, alsook de schooldirecteurs die een aanvraag indienen om onze lessen te kunnen krijgen, zijn de voornaamste partners van het project.

Moeilijkheden en oplossingen

Bij gebrek aan onderwijzend personeel kan de vzw niet ingaan op de aanvragen van scholen in Waals-Brabant en in het arrondissement Charleroi.

Financiële middelen en ondersteuning

De bezoldiging van de leerkrachten komt van de Franse Gemeenschap, op basis van subsidies gestort door de Waalse Regering. Alle andere kosten zijn ten laste van de vzw: aankoop en onderhoud van materiaal, verplaatsingen, telefoon, briefwisseling, verzekeringen, ...

Die uitgaven zijn gedekt door diverse subsidies, alsook door de provincie Luik, het BIVV, bepaalde gemeenten of nog de bijdragen van onze leden. Bovendien wordt er aan de scholen een deelname van 0,5 euro per kind gevraagd voor het pakket van 3 lessen.

Oprichting

De vzw Apper werd opgericht in 1965. De Service Itinérant d'Education Routière werd opgericht in 1980.

Contact :

APPER (vzw)

T./fax : 04/264.25.37

40 rue Jean-Vercheval

4040 Herstal

www.apper.be

HET BELGISCH INSTITUUT VOOR DE VERKEERSVEILIGHEID

Doel

Het voornaamste doel van de Cel Educatie is de verbetering van de verkeersveiligheid van kinderen en tieners (tot 17 jaar), ongeacht hun verplaatsingswijze.

Om die doelstellingen te bereiken werkt de Cel op verschillende aspecten tegelijk. In de eerste plaats wordt er een brede waaier aan informatiedocumenten en didactisch materiaal ter beschikking gesteld van de ouders en leerkrachten. Dat materiaal staat in de catalogus van het BIVV, die op aanvraag verkregen kan worden en geraadpleegd kan worden op de website van het BIVV. In de tweede plaats organiseert de Cel opleidingen voor leerkrachten. Tot slot werkt de Cel samen met de Gewesten en Gemeenschappen om projecten rond verkeersopvoeding op het getouw te zetten (fietsbrevet, schoolvervoerplan, ...).

Hoe?

De Cel Educatie van het BIVV:

- werkt **informatie- en pedagogisch materiaal** uit (didactische sets voor leerkrachten, algemene brochures over het vervoer van kinderen met de wagen voor de ouders, ...);
- organiseert **opleidingen voor leerkrachten**. De vorming "*Verkeerswijzers / Clefs pour la Route*" is daar een voorbeeld van. Die tweedaagse opleiding bereidt de leerkrachten van het middelbaar voor om met hun leerlingen de thema's te behandelen zoals het nemen van risico's op de weg, rijden onder invloed, agressiviteit, mobiliteit, ... In samenwerking met Pro-Velo organiseert de Cel voor de Franse Gemeenschap ook opleidingen voor leerkrachten van het lager onderwijs. Aan de hand van die opleiding moeten de leerkrachten de kinderen op het fietsbrevet kunnen voorbereiden;
- neemt deel aan de **projecten rond verkeersveiligheid van Gewesten en Gemeenschappen**. Momenteel werkt de Cel aan een opleiding voor de externe animatoren (politie, personeel van vzw's die werkzaam zijn rond verkeersveiligheid, ...) voor het Brussels Gewest. De cel heeft o.a. meegewerkt aan de totstandkoming in het Waals Gewest van het fietsbrevet. De Cel Educatie is ook lid van de werkgroep Onderwijs van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde, met wie zij pedagogisch materiaal ontwerpen (video's "Je brommer, je leven", "Het verkeer ... dat zijn WIJ!");
- werkt samen met **privé-organisaties** die een project rond verkeersveiligheid willen opzetten, in het bijzonder uitgeverijen (De Boeck "*Stop en route*", handboek voor 10-12-jarigen; Wolters Plantijn "*Knipperlicht*" voor de eerste graad van het lager onderwijs, Averbode: supplementen in de tijdschriften Zonnekind/Bonjour, Zonneland/Dauphin, Zonnestraat/Tremplin);
- werkt samen met vzw's die actief zijn rond verkeersveiligheid voor jongeren tot 18 jaar: Nme-Link, Pro-Velo, Apper, Mobiel 21, ... Een voorbeeld: het BIVV neemt deel aan het project "*Meester op fiets*" met de Fietsersbond. "Startbaners" worden opgeleid en naar scholen toe gestuurd om de leerkrachten te helpen als zij fietsopleidingen organiseren;
- werkt samen met de begeleidingscomités van **studies** i.v.m. verkeersveiligheid bij jongeren (het project "PODO II: belevingsonderzoek autonome mobiliteit van kinderen" analyseert de manier waarop jongeren tussen 10 en 13 jaar het verkeer zien en eraan deelnemen).

Wie?

De Cel Educatie werkt samen met:

- officiële partners: de Gemeenschappen en Gewesten (ministeriële kabinetten, administraties, ...)
- vzw's: Pro-Velo, Fietsersbond, Nme-Link, Coren, Leef-sleutels/Clefs pour la Jeunesse, Mobiel 21, ...
- privé-partners: bedrijven, uitgeverijen, ...
- de federale politie en de lokale politiezones: het BIVV levert het nodige materiaal aan de verkeerscellen van de federale politie.

Moeilijkheden en oplossingen

Eén van de voornaamste moeilijkheden is het informatieve en didactische materiaal zo precies mogelijk te verspreiden. Daarom werkt de Cel Educatie met gespecialiseerde organisaties samen die de informatie kunnen verspreiden: bijvoorbeeld Pro-Vélo en Gracq voor het fietsgebruik, en Kind&Gezin / ONE voor baby's en peuters.

Een tweede moeilijkheid is het gebrek aan statistische studies over ongevallen waarbij kinderen en tieners betrokken zijn. Het is dus soms moeilijk om de pedagogische instrumenten goed op de doelgroep af te stemmen.

Resultaten

Het BIVV is gekend bij leerkrachten en schooldirecties als referentie inzake verkeers-veiligheid. Een voorbeeld: in 2002 bestelden 60 % van de scholen de (gratis) didactische set voor de derde graad van het lager onderwijs.

Het BIVV tracht ook de ouders zo goed mogelijk te informeren. Zo wordt contact gezocht met toekomstige ouders op baby-beurzen (twee maal per jaar in Brussel). Sinds 2003 worden jaarlijks 125.000 brochures "*Kinderen klikvast in de auto / Attachons les enfants en voiture*" in de "roze doos" gestoken die de jonge mama's vlak na de bevalling krijgen.

Financiële middelen en ondersteuning

De financiering en de werking van de cel Educatie is in het beheer van het BIVV vervat

Contact :

Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV)

Tel.: 02/244.15.11

Fax: 02/216.43.42

www.bivv.be

Haachtsesteenweg 1405

1130 Brussel

"ECOLE MOBILE ET CITOYENNE"

Doel

De campagne "*Ecole mobile et citoyenne*" wil de burgerzin bij de jongeren bevorderen voor een beter gebruik van het openbaar vervoer. Men wil ook de jongeren sensibiliseren voor de problematiek van de mobiliteit en motiveren om als alternatief het openbaar vervoer te gebruiken, met het oog op de bescherming van de leefomgeving en het milieu.

Hoe?

De campagne verloopt in 3 fasen:

1. Animatie in de klassen rond leefmilieu-mobiliteit-burgerzin in samenwerking met COREN/Nme-Link/MIVB.
2. Bezoek van de MIVB-opslagplaats in Haren, om nader kennis te maken met de MIVB, de werking en het personeel.
3. Begeleiding van de klassen bij de uitwerking van een project rond mobiliteit en openbaar vervoer. De campagne wordt afgesloten met een forum waarop de scholen hun projecten voorstellen aan de minister en aan de andere klassen die aan de campagne deelgenomen hebben.

Wie?

De campagne is een nauwe samenwerking tussen COREN en de preventiecel van de MIVB. Nme-Link staat in voor de contacten met de Nederlandstalige scholen.

Resultaten

Ieder jaar neemt een vijftiental scholen deel aan de campagne, waarvan een derde Nederlandstalige scholen.

Enkele cijfers uit 2004:

- aantal deelnemende scholen: 18, waaronder 13 Franstalige (7 secundaire en 6 lagere)
- aantal deelnemende klassen: 37
- aantal gesensibiliseerde leerlingen: 700
- aantal pedagogische activiteiten (animaties, bezoeken, ...): 40
- aantal uitgevoerde projecten: 8
- aantal deelnemers aan het forum: ± 130

Financiële middelen en ondersteuning

Het project geniet de financiële steun van de Brusselse minister van Mobiliteit en van de MIVB, in het kader van het beleid voor de preventie van vandalisme in het openbaar vervoer.

Voor de derde editie is de campagne verbeterd met een kleine pedagogische handleiding voor de leerkrachten over de thema's die aan bod komen: mobiliteit, leefmilieu, openbaar vervoer en MIVB en tot slot vandalisme.

Deze brochure is beschikbaar voor het onderwijzend personeel.

Contact :
COREN (vzw)
Van Elewijckstraat 35
1050 Brussel
Tel./fax: 02 640 53 23
E-mail: info@coren.be
Website: www.coren.be

Contact :
Nme-link (vzw)
Koningsstraat 171/3
1210 Brussel
T. : 02/209.16.37
fax : 02/209.16.31
info@nme-link.be

DE EDUCATIEVE ROUTE

Doel

Dit circuit heeft tot doel een duurzame verandering teweeg te brengen van de gewoonten om een goede voetganger te worden.

Zoals vermeld op het eerste paneel van het circuit, is het doel van het parcours meer dan een gewone kennismaking met het verkeersreglement: het doel van het parcours is gevaarlijke situaties te leren onderscheiden, analyseren, en zichzelf te leren kennen om beter gedrag aan te kweken om zich in alle omstandigheden veilig te verplaatsen.

Het parcours is zodanig opgevat dat de leraar of de veiligheids- en preventiewerker het kan volgen zonder begeleiding van de politie van de zone.

Het staat constant open voor de scholen, wat een pedagogische meerwaarde biedt.

Een compleet project

Burgerzin: verantwoordelijkheidszin en autonomie aankweken

Analyse: de weg beter analyseren en goede keuzes leren maken

Aardrijkskunde: het kind leert zich te oriënteren en leert kaartlezen

Autonomie: in staat zijn zich alleen en in groep te verplaatsen zonder gevaar te lopen

Hoe?

De Educatieve Route Evere is een pedagogisch circuit in reële situaties, dat vertrekt aan de respectieve gemeentehuizen om er 45 minuten later terug aan te komen. Het moet te voet afgelegd worden en wil de kinderen van 10-12 jaar geleidelijk vertrouwd maken met het verkeer. Rond die leeftijd krijgen kinderen immers een zekere autonomie in hun verplaatsingen. Zij moeten daar dus goed op voorbereid worden.

De kinderen maken er kennis met het verkeer op straat en een reeks situaties (voetgangers, fietsers, openbaar vervoer en automobilisten). De thema's van het parcours van Schaarbeek werden verruimd tot personen met beperkte mobiliteit en de regelgeving voor woonerven.

Aan het begin van het parcours krijgen de leerlingen een oefenboek en de begeleiders een handleiding. De volwassene kan de situaties die men op het terrein tegenkomt, uitdiepen dankzij de tips uit de handleiding.

De methode is als volgt opgevat: het parcours bestaat uit 9 situaties met de gevaarlijke situaties die het vaakst in het verkeer voorkomen. Het handboek voor de volwassenen is gedetailleerder: zo kan de leraar in de klas erbij aansluiten nadat ze samen het parcours afgelegd hebben en de kennis van de kinderen evalueren. Popol, een sympathiek personage, staat op iedere fiche, om het kind te begeleiden en tips te geven.

Over het hele parcours moeten de kinderen zich vragen stellen bij iedere halte, de oefeningen op iedere fiche en het advies van Popol helpen daarbij. Aan het einde van het parcours krijgen de kinderen het diploma van de perfecte voetganger, ondertekend door de commissaris die instaat voor het project.

60 kinderen hebben in september 2005 het parcours van Schaarbeek in gebruik genomen en hebben hun diploma persoonlijk van de burgemeester gekregen.

Wie?

- de dienst leefmilieu van de gemeente,
- de dienst mobiliteit van de gemeente,
- de dienst onderwijs van de gemeente,
- de veiligheids- en preventiewerkers (de veiligheids- en preventiewerkers zijn bij het project betrokken om minstens 2 parcours per school per maand te doen; zo wordt het parcours regelmatig gebruikt en gecontroleerd),
- de directie Verkeer van de politiezone 5344,
- het BIVV.

Resultaten

1.700 Everse kinderen hebben reeds een diploma gekregen.

Problemen en oplossingen

Jaarlijks moeten jammer genoeg beschadigde borden vervangen worden (wat hoge kosten met zich meebrengt) en oefeningenfiches herwerken omdat er wijzigingen aangebracht zijn aan de signalisatie of werken uitgevoerd zijn aan het parcours.

Financiële middelen

Het project geniet de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Oprichting

Voor Evere : 22/09/04 - Voor Schaarbeek : 22/09/05

Contact :

Vanessa Poncelet & Victor Michaux

Directie Verkeer van de zone Noord

Gemeentehuis Evere

Hoedemaekerssquare 10

1140 Evere

FIETSBRIGADE

Oprichting : 2002

Gemeenten

Doel

- Aan lichaamsbeweging doen en fysieke en mentale zelfstandigheid verwerven.
- De nodige maturiteit aankweken om zich correct in het verkeer te bewegen.
- Minder kinderen worden met de wagen naar school gebracht, minder luchtvervuiling, tijdswinst voor de ouders, een goedkoper vervoermiddel.

Hoe?

De actie is van start gegaan in 2002, na een projectoproep van de Staatssecretaris van Mobiliteit. De toenmalige coördinatrice VPW heeft een enquête i.v.m. mobiliteit gedaan onder de leerlingen van scholen in Elsene. Op basis van de antwoorden werd een selectie uitgevoerd (woonplaats t.o.v. de school en t.o.v. een mogelijk parcours, leeftijd, ...).

Sinds maart 2003 begeleiden veiligheids- en preventiewerkers 's morgens en 's avonds, volgens een vast uurrooster en parcours, kinderen tussen een bepaald punt vlakbij hun huis en de school.

In 2005 doen 6 scholen mee aan deze fietsbrigade, nl. de scholen Bois de la Cambre, Jardin d'Elise, Saint-Joseph, Saint-André, Saint-Philippe en dit jaar is de nieuwe de Lugardisschool. Elke morgen vertrekt een team op het Fernand Cocq-plein en een ander op de brug in de Mouterijstraat.

Drie veiligheids- en preventiewerkers staan in voor de veiligheid. Daar komt in november 2005 een vierde bij. Er zijn 25 kinderen ingeschreven. Elke dag begeleiden de VPW tussen de 6 en de 15 kinderen. Beide rangen komen samen aan het ziekenhuis van Elsene en rijden dan samen voort.

De fietsbrigade moet een ludieke activiteit blijven. Het is bestemd voor de kinderen van het vierde tot het zesde leerjaar. Om de kinderen te bedanken en aan te moedigen hebben de VPW een badge gemaakt met de naam van het kind, zijn school en het aantal jaren dat hij reeds deelneemt.

De operatie stopt van 1 november tot midden maart, omdat de weersomstandigheden dan minder aangenaam zijn.

In september 2005 werd een 2^e circuit uitgetekend voor de scholen Tenbosch en Ma Campagne (tijdelijk, in het kader van de Week van Vervoering).

Wie?

Veiligheids- en preventiewerkers (VPW), ouders, Pro-Velo (vorming i.v.m. begeleiding), een leraar van de school als referent.

Resultaten

Balans voor het jaar 2005:

- regelmatigere aanwezigheid van de leerlingen en meer investering vanwege de ouders,
- de kinderen die deelnemen, verplaatsen zich vlotter in de stad: dat stellen de VPW ook vast bij het afleggen van de testen voor het fietsbrevet,
- aanleren van reflexen en initiatieven,
- ontwikkelen van teamgeest.

Problemen en oplossingen

Het gebrek aan personeel is een handicap voor het project: slechts 1 begeleider voor 6 kinderen.

Bovendien zou er meer gratis materiaal ter beschikking gesteld moeten worden (gratis fiets of fietsherstel) voor mensen die het financieel moeilijk hebben.

Tot slot stellen wij vast dat het project enkel kan blijven voortbestaan als de ouders nog meer meewerken bij de organisatie van de fietsbrigade.

Financiële middelen

Zes fietsen en het materiaal voor de VPW werden gefinancierd door het kabinet van de Staatssecretaris voor Mobiliteit. De kinderen krijgen een fluo vestje en een helm van de vzw Pro-Velo.

Contact :

Coördinatie VPW

Tel. 02 515 77 83 of 85

Neststraat 7

1050 Elsene

EDUCATIEVE FIETSROUTE

Doel

Dit circuit heeft tot doel de regels te tonen die in het verkeer nageleefd moeten worden en te helpen om valstrikken in het verkeer te vermijden. Langs het hele parcours worden nuttige tips verstrekt. Men moet gewoon de pijltjes volgen. Het circuit is geschikt voor fietsers, ook kinderen onder begeleiding van volwassenen.

Hoe?

De gemeente Evere heeft een fietsparcours uitgestippeld van 8 km, dat begint aan het gemeentehuis, met 11 haltes voor informatieborden. De 11 borden geven tips en informatie langs het hele parcours.

Voor het vertrek vermeldt het eerste bord de 10 geboden van de fietser en daarna volgen een aantal inlichtingen naar gelang van de situatie. Aan de 4^e halte kunnen de kinderen nuttige manoeuvres in het verkeer oefenen en hun fietsremmen testen. Daarna volgen aanbevelingen voor de manier waarop men zich best in het verkeer gedraagt, valstrikken die vermeden kunnen worden, het verkeersreglement voor de fietser. Er is ook een bord dat allerlei inlichtingen geeft over de ophaling om in groep naar school te fietsen.

Het circuit wordt afgesloten met een bord over de regelgeving i.v.m. BEV en informatie over de opstelvakken voor fietsers aan kruispunten.

Op de didactische borden en in een handboek worden alle situaties beschreven. Het plan is beschikbaar op de website www.evere.be (rubriek mobiliteit).

Aan het einde van het parcours ontvangen de kinderen een diploma.

Wie?

- dienst stedenbouw – leefmilieu van de gemeente,
- dienst mobiliteit van de gemeente,
- cel Preventie (VPW) van de gemeente,
- directie Verkeer van de politiezone Noord,
- het BIVV,
- Pro-Velo,
- Gracq

Resultaten

De inhuuldiging vond plaats op 21 september 2005, naar aanleiding van de Week van Vervoering.

Financiële middelen en ondersteuning

Het project geniet steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Contact :

Vanessa Poncelet & Victor Michaux
Directie Verkeer van de zone Noord
Gemeentehuis Evere
Hoedemaekerssquare 10
1140 Evere

OPERATIE BOB

Doel

- De impact van de BOB-actie versterken, meer zichtbaarheid geven om de preventie nog doeltreffender te maken.
- Acties voeren rond preventie, door te wijzen op de gevaren van rijden onder invloed van alcohol.
- De automobilisten informeren over de alcoholtests en de risico's in geval van sancties door de overschrijding van het toegelaten alcoholgehalte in het bloed (schrapping van de verzekering, geldboete, intrekking rijbewijs, ...).
- De samenwerking versterken tussen de politiezone Brussel-Elsene en de dienst van de veiligheids- en preventiewerkers (VPW).

Het doel is een publiek van jongeren tussen 18 en 25 jaar te sensibiliseren op een datum rond studentenanimatie (Sinterklaas en de eindejaarsfeesten).

Hoe?

Op het terrein: 5 of 6 politieagenten, 2 hostessen van het BIVV, 1 vrijwilliger van de Responsible Young Drivers (RYD) en de 18 VPW van de gemeente Elsene.

De BOB-bus van het BIVV (een simulator voor rijden onder invloed van alcohol), een speciale bril met troebel zicht "fatal vision" van de RYD, de auto die over kop gaat van de federale politie, de auto crash-test, een "reflex-test" op een motorfiets van de politie van politiezone Brussel-Elsene en ook een combi van de politiezone om uitleg te geven over de alcoholtest komen allemaal ter plaatse.

Wie?

Het project is een samenwerkingsverband tussen:

- het BIVV,
- de Responsible Young Drivers (RYD),
- de politiezone Brussel-Elsene,
- de veiligheids- en preventiewerkers (VPW),
- de ULB voor de terbeschikkingstelling van de plaats.

Financiële middelen en ondersteuning

Het project wordt gefinancierd door het Veiligheids- en Preventiecontract van de gemeente Elsene.

Oprichting

In 2002 (datum van het evenement is 1 december).

Contact :

Coördinatie VPW

Tel. 02 515 77 83 of 85

Neststraat 7

1050 Elsene

"ÇA MARCHE À IXELLES"

Oprichting

Tussen juni en september 2005

Gemeenten

Doel

De gemeente Elsene is ingegaan op de projectoproep van de Week van Vervoering en is 3 Elsense scholen gaan sensibiliseren voor mobiliteit en veiligheid op de weg en in de buurt van de school, door de ouders alternatieven aan te bieden, zoals de Pedibus en de Velobus.

Dit project kadert in de plannen van de gemeente om een schoolvervoerplan op te stellen met de scholen van de gemeente, teneinde oplossingen te vinden die enerzijds scholen zouden helpen bij hun problemen rond veiligheid en mobiliteit in de buurt van scholen, en anderzijds een globale mobilisering teweegbrengen van ouders en leerlingen naar een andere mobiliteit.

Hoe?

Het project is van start gegaan in juni 2005, met 3 scholen van verschillende netten in de buurt van het Kasteleinsplein. Het voornaamste doel was het schoolpubliek (leerlingen, ouders, leraars, directie) te mobiliseren, om ze vanaf het begin bij het project te betrekken.

Het doel van het project was een zone te creëren waar kinderen afgezet kunnen worden, op het Kasteleinsplein, zodat ouders niet langer zouden wildparkeren voor de school. Het tweede belangrijk punt van het project was de organisatie van een Velobus vanuit Sint-Gillis naar de 2 lagere scholen (Ma Campagne en Tenbosch).

Wie?

- de diensten openbaar onderwijs, mobiliteit en Nederlandstalige zaken;
- de veiligheids- en preventiewerkers voor de begeleiding van leerlingen te voet en met de fiets, de mobiliteitsadviseurs;
- de vzw **Coren** was de voornaamste steun bij de organisatie en de algemene coördinatie van het project;
- **Pro-Velo** heeft meegewerkt aan de uitstippeling van het fietsparcours, de opleiding van de begeleiders, de informatie aan de ouders en de begeleiding van de groepen in de Week van Vervoering;
- **Gamah** heeft bijgedragen tot de sensibilisering van de jongeren op te voet te gaan en algemeen voor verkeersveiligheid;
- het **kinderfestival** heeft ludieke activiteiten georganiseerd met de kinderen en heeft het Kasteleinsplein aantrekkelijk gemaakt;
- **Nme-Link** heeft steun geboden voor de sensibilisering in Nederlandstalige scholen;
- **ouders en/of ouderverenigingen** van de verschillende scholen begeleiden leerlingen in groep te voet of met de fiets.

Resultaten

Het succes van het project varieerde van school tot school. Het succes van de operatie werd met de dag groter, naarmate steeds meer jongeren op de afspraak verschenen. Sinds het project afgelopen is, hebben bepaalde ouders getoond dat zij de Pedibus en Velobus vanuit Sint-Gillis willen behouden. Anderen hebben gevraagd het programma voor carpooling Taxistop te kunnen blijven gebruiken.

Moeilijkheden en oplossingen

Er is geen precieze analyse gemaakt van de mobiliteitscontext van iedere school om het project aan iedere school te kunnen aanpassen en er een valabel alternatief te bieden voor de individuele wagen of wildparkeren voor de scholen. Het wantrouwen van de ouders is een rem, vandaar het belang van doeltreffende en betrouwbare begeleiding. Zodra er een systeem is voor de begeleiding van de scholieren te voet en per fiets, dat op lange termijn kan blijven bestaan en de scholen en ouders goede informatie krijgen, kan het project blijven bestaan.

Financiële middelen

Subsidie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voor de deelnemende vzw's en het nodige materiaal.

Contact :

Coren (vzw)

Amélie Grégoire

Van Elewijckstraat 35

1050 Brussel

Gemeente Elsene

Nine Muret

Dienst openbaar onderwijs

"BOBBY" GAAT NAAR SCHOOL

Doel

Het doel van dit project is de kinderen te sensibiliseren voor de gevaren op de weg en hun aan te leren om steeds voorzichtig te zijn en goed op te letten in het verkeer.

Hoe?

Bobby is een sympathieke stripfiguur in een realistische en ludiek kader, aangepast voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Dit programma confronteert het kind verschillende situaties die op de weg naar school kunnen voorkomen. Bij ieder obstakel dat Bobby ontmoet, wordt de kinderen gevraagd wat de gepaste reactie zou zijn. Er wordt een bord met antwoordknoppen gebruikt, dat opgenomen wordt in de mobiele informatica die de politiezone meebrengt. Zo kan men gemakkelijk ja of nee antwoorden. Er worden kleuren gebruikt en ook verschillende vormen, waardoor kleurenblinden en mindervaliden eveneens kunnen meedoen.

Het didactisch materiaal (boekjes) helpt de leraars om in de klas bepaalde punten uit te werken en uit te diepen die zij belangrijk vinden.

Wie?

Het gaat om een initiatief van de dienst Jeugd en Preventie van politiezone Zuid, op basis van een project dat in de zone Waver samen met de vzw Bobby op touw gezet werd. In politiezone Zuid kwam het project tot stand met de goedkeuring van de burgemeesters van de 3 gemeenten Anderlecht, Vorst en Sint-Gillis.

Naast de dienst Jeugd en Preventie van de zone wordt er samengewerkt met de schepenen van openbaar onderwijs, alsook de veiligheids- en preventiewerkers die werkzaam zijn voor de bezochte scholen.

Resultaten

Het testproject werd uitgevoerd in 6 scholen van de zone die een positief advies gegeven hebben over de impact van Bobby op hun leerlingen. Dankzij het project kwam er ook een behendigheidsparcours, met de steun van de zonechef, dat momenteel in aanleg is.

Voor het schooljaar 2005-2006 werd het project uitgebreid tot de Nederlandstalige scholen: de vertaling werd door onze diensten gedaan..

Moeilijkheden en oplossingen

Er zijn nog veel vragen.

Wat het budget betreft: Wie zal voor de financiering zorgen: openbaar onderwijs? het boetefonds?

Zodra het parcours in gebruik zal zijn, hoe zullen de leerlingen er naartoe komen: met de schoolbus? gehuurde bussen? medewerking van de MIVB? bekwame chauffeur?

Zal de zone personeel ter beschikking stellen, zowel voor de theorieles als de praktische aspecten van de vorming?

Er zijn nog heel wat vragen. Er bestaan oplossingen, maar veel details moeten nog geregeld worden.

Financiële middelen

Aanvankelijk werd Bobby door de politiezone Zuid gefinancierd, maar momenteel komt het nodige geld van het boetefonds.

Oprichting

September 2004

Contact :
Sonja BAERT, PC,
Dienst Jeugd en Preventie
Démosthènestraat 36
1070 Anderlecht
Tel. 02/559.80.31
Fax 02/559.80.16
E-mail: poland.1070@irisnet.be

VERKEERSPARK VAN DE POLITIE BRUSSEL-HOOFDSTAD/ELSENE

Doel

Theorie- en praktijklessen i.v.m. verkeersveiligheid, in scholen, voor leerlingen van 6 tot 12 jaar.

Hoe?

Het verkeerspark bestaat reeds 25 jaar en er wordt jaarlijks les gegeven aan meer dan 10.000 kinderen, in de scholen die erom vragen. Eerst zijn er theorielessen over verkeersveiligheid, aangepast aan de leeftijd en het niveau van het kind. Het tweede deel is de toepassing van de theorie op het praktische parcours, zijnde het verkeerspark dat op de speelplaats geïnstalleerd wordt.

De opleiding duurt 2 à 3 weken in eenzelfde school en wordt om de 2 jaar opnieuw gegeven.

• Theorie:

1 uur les voor 1e en 2e leerjaar; 2 uur les voor 3e en 4e leerjaar; 3 uur les voor 5e en 6e leerjaar. We doen ook wandelingen in de buurt van de school om de kinderen te leren oversteken en wij vestigen de aandacht op de gevaarlijke punten in de schoolomgeving.

• Praktijk:

Met kleine verkeerslichten en ander materiaal wordt een kruispunt nagebootst en een straat met een zebra-pad. In groepjes van 12 leerlingen brengen de kinderen 1 uur in het verkeerspark door.

Resultaten

Jaarlijks worden met de lessen zowat 12.500 kinderen bereikt. De lessen zijn gratis en worden zowel in het Nederlands als in het Frans gegeven.

Moeilijkheden en oplossingen

De kinderen moeten regelmatig gevolgd worden door de jaren heen, opdat zij zowel wat de theorie als de praktijk betreft vooruitgang boeken op het vlak van de verkeersveiligheid, wat een werk van lange adem is.

Financiële middelen

Het materiaal is van de politie Brussel/Elsene en wordt onderhouden door de politie zelf.

Het BIVV kent 500 euro per jaar toe en levert ook de gepaste folders.

Contact :

Inspecteur Chantal D'hoker
Politie Brussel-Hoofdstad/Elsene
Verkeerspark
Tel. 02 279 83 81

SCHOOLPATROUILLES

Doel

Schoolomgevingen zijn altijd gevaarlijk geweest voor de kinderen. Automobilisten passen er immers zelden hun snelheid aan en zijn ook uiterst verstrooid.

Schoolpatrouilles zijn dus noodzakelijk:

- om de verplaatsingen van de scholieren in goede banen te leiden;
- om de aandacht te trekken door opvallende kleding;
- om zowel de automobilisten als de scholieren te stimuleren om de verkeersregels na te leven, en dit gedurende het hele schooljaar in regen en wind, ernstig en vastberaden.

Om al die redenen is de voornaamste eigenschap van een schoolpatrouille hun **motivatie**.

Hoe?

De schoolpatrouille in Evere bestaat al twintig jaar. Het kwam tot stand op initiatief van bijzonder agent Soudan. Na de hervorming wilde zone Noord het project voortzetten: de lokale politie heeft het ook in andere scholen gekopieerd. Momenteel hebben 3 scholen van Evere patrouilleurs 's morgens, 's middags en 's avonds.

In een nabije toekomst zou zone Noord het systeem van de schoolpatrouilles willen invoeren in alle scholen van de zone. Ze zouden ondersteund worden door veiligheids- en preventiewerkers of gemachtigde opzichters.

Zo geeft men de leerlingen van het zesde leerjaar een verantwoordelijkheidsgevoel, maar sensibiliseert men ook de ouders en wijzigt men hun gedrag.

Wie?

- De dienst leefmilieu van de gemeente Evere
- De directie Verkeer van de zone Noord

Resultaten

Kinderen surveilleren alle dagen van het schooljaar: 's morgens, 's middags en 's avonds.

Financiële middelen

Er zijn weinig middelen nodig. Om de 2 jaar koopt de gemeente nieuwe vestjes voor de kinderen en verkeersborden A23 (plaats waar veel kinderen komen).

Contact :

Vanessa Poncelet & Victor Michaux
Directie Verkeer van Politiezone Noord
Gemeentehuis Evere
Hoedemaekerssquare 10
1140 Evere

SCHOOLADOPTIEPLAN MET "ROBBY"

Doel

Criminaliteitspreventie begint in de lagere school. Dat is het centrale idee van het "schooladoptieplan".

Dit project wil niet alleen verhinderen dat kinderen overtredingen begaan en misschien misdaden plegen. Het wil ook een brug slaan tussen de school, het kind en de adoptieagent.

De politiezone Brussel-West (bestaande uit de 5 gemeenten Ganshoren, Jette, Koekelberg, Sint-Agatha-Berchem en Sint-Jans-Molenbeek) erkent haar rol in de opvoeding van de kinderen en "adopteert" via het project kinderen van 10 tot 12 jaar, want dat is de leeftijd waarop zij het leven beginnen te ontdekken. "Schooladoptie" vergemakkelijkt en versterkt de contacten tussen de kinderen en de politie door hen te doen inzien dat de politie niet alleen de man of de vrouw is met de waarschuwende vinger. Dankzij die bevoorrechte band kan de agent ook verklaren dat hij begrijpt dat het soms moeilijk is om "nee" te zeggen tegen zijn vrienden.

De politieagent stelt zich op als iemand die je uitlegt hoe je de volgende keer moet gedragen, een beetje als een vriend, ook al draagt hij steeds een uniform en zo de grens trekt tussen vriend en politieagent.

Hoe?

De politiezone Brussel-West werkt al 3 jaar samen met de vzw "CAW Mozaïek" om een adoptieplan uit te werken voor de Nederlandstalige scholen. De lesinhoud wordt regelmatig bijgewerkt en de adoptieagenten krijgen een driedaagse opleiding.

In de lessen komen 5 onderwerpen aan bod (1 per maand):

1. Inleiding politie
2. Vuurwerk en de gevaren van vuur
3. Het wegverkeer
4. Vandalisme
5. Diefstal

De lessen worden gegeven in één testschool per gemeente en de adoptieagent brengt er ongeveer een halve dag door.

De lessen zijn boeiend voor de kinderen, o.a. dankzij het gebruik van video's en spelletjes. Voor de les over verkeersveiligheid gaan de adoptieagenten met de leerlingen en hun leraars naar het vast verkeerspark van Jette, met de goedkeuring van de schooldirectie.

De centrale slogan van het schooladoptieplan "Fais pas le dingue!" is didactisch gefundeerd omdat het de leerling op een positieve manier interpelleert. Het wordt ook ondersteund door "Polisson", een stripfiguurtje dat uitlegt wat in de ogen van de kinderen weinig plausibel kan lijken.

De les begint met een voor de kinderen herkenbare situatie, waarin het thema aangebracht wordt. Vervolgens wordt er op een ludieke manier bijkomende informatie toegevoegd, in korte hoofdstukken. Doorgaans volgt er ook nog een groepsgesprek.

Hoewel de les dan afgelopen is, kan het voor de kinderen nog voortgaan, in de vorm van huistaken, enquêtes of gewoon door een veilige weg naar school uit te stippelen of krantenknipsels te verzamelen over ongevallen met vuurwerk, ...

Daartoe is het belangrijk dat de klassenleraar de lessen bijwoont.

Wie?

Jaarlijks zijn er 14 politieagenten mee bezig. Zij geven de 5 lessen in de Nederlandstalige scholen.

Het pedagogisch programma wordt vooraf besproken met de leerkrachten en de schooldirectie. De belangrijkste voorwaarde voor het goede verloop van de lessen is de goede verstandhouding tussen leerlingen, leerkracht en adoptieagent, alsook hun investering in het project.

Resultaten

Momenteel bestrijkt het programma 24 Nederlandstalige scholen, meer bepaald 26 klassen met een twintigtal leerlingen.

De zone wil de 5 lessen over de politie in het Frans vertalen, met de mascotte "**Polisson**" en de slogan "Fais pas le dingue!".

De 5 testscholen (1 per gemeente van de zone) zullen één contact per maand hebben met een vrijwillige en gemotiveerde adoptieagent, die komt lesgeven, vanaf januari 2006.

Moeilijkheden en oplossingen

Aangezien er momenteel geen enkele subsidie is voor het project in het Brussels Gewest, zal de vertaling gemaakt worden door de preventiedienst van de politiezone Brussel-West. Zij zullen ook zorgen voor de kopieën voor de leerlingen.

Er bestaat momenteel geen enkele specifieke opleiding voor de adoptieagenten voor de Franstalige scholen, maar er zal een strenge selectie uitgevoerd worden voor de keuze van de personen: de voorkeur zal uitgaan naar de agenten die deel uitmaken van de nabijheidspolitie. Er kan per klas en per schooljaar nog een bijkomende les voorzien worden, in samenwerking met de spoeddiensten van de brandweer en het Rode Kruis.

Financiële middelen

De subsidies van de Vlaamse Gemeenschap dekken:

- de driedaagse opleiding in de politieschool van Antwerpen, die verplicht is om adoptieagent te kunnen worden;
- de lessen: uitwerking van de lesinhoud;
- gadgets met het figuurtje "**Robby**";
- de 5 andere lessen worden door het "CAW Mozaïek" gegeven;
- de kleurenkopieën van het lesmateriaal en de mappen voor iedere leerling;
- de afsluitingsdag "**Robby's doedag**".

Oprichting

Bestaat sinds 2002.

Contact :

Johan De Becker, Hoofdcommissaris, Directie Korpschef
Dienst Ontwikkeling van het Politiebeleid

Christel Mels

Verantwoordelijke van het project

Tel: 02/412.62.50

Fax: 02/415.62.96

Briefdragerstraat 2

1080 Sint-Jans-Molenbeek

HET NET VAN DE NETTEN

Doel

Wanneer de MIVB scholen ontvangt, wordt het debat niet beperkt tot de voorstelling van het netwerk. Het doel is immers de mobiliteit in het algemeen te bekijken en het MIVB-net in het bijzonder. Na een slideshow begint het echte debat. De kinderen vertrekken met verschillende documenten, brochures waarin de MIVB op een ludieke manier en in een vlotte taal voorgesteld wordt, het plattegrond van het hele net en van de metro, alsook de geschiedenis van het Brussels openbaar vervoer. Vervolgens bezoeken de kinderen het opleidingscentrum voor de metrobestuurders en de werkplaats in Delta waar voertuigen hersteld worden en hun onderhoud ondergaan.

De grootte van de onderneming en het aantal beroepen dat er aangeboden wordt, maken een diepe indruk op de kinderen.

Hoe?

De communicatiecel van de MIVB is verantwoordelijk voor de informatiemodules voor scholen. Op het net wordt er een plaatsje daarvoor voorbehouden, nl. de vergaderzaal in station Merode. Op vraag kunnen de lagere en middelbare scholen ernaartoe om aan de presentatiemodule deel te nemen. Er zijn veel aanvragen van technische scholen die de werkplaatsen van Haren in het kader van hun opleiding bezoeken. Zo wordt een concreet verband gelegd tussen wat zij leren en de beroepen die zij eventueel later zullen uitoefenen.

Resultaten

De kinderen zijn zeer geïnteresseerd, vooral wanneer ze de werkplaatsen bezoeken.

Moeilijkheden en oplossingen

Onvoldoende menselijke en financiële middelen.

Financiële middelen

Gratis module, in het Nederlands of het Frans, van maandag tot vrijdag, op verzoek van de scholen, van 6 tot 18 jaar.

Oprichting

Deze dienst aan de scholen bestaat al meer dan 25 jaar. In de loop der jaren werd hij aangepast en verbeterd.

Wie?

- de dienst communicatie,
- de dienst preventie van de MIVB en de vzw Coren, voor het aspect burgerzin.

De MIVB in het kort

De MIVB is niet alleen een netwerk van tram, bus en metro, ondergrondse lijnen en agentschappen. Het is tevens één van de grootste ondernemingen van het Brussels Gewest, die meer dan 6.000 personen (28 nationaliteiten) tewerkstelt in 268 verschillende beroepen. Bovendien investeert de MIVB in een aantal acties rond duurzame ontwikkeling, milieubescherming, de levenskwaliteit in de stad en de veiligheid van de reizigers. Zo kregen verschillende exploitatiesites reeds het ecodynamisch label. De maatschappij investeert ook in minder vervuilend rollend materieel en bevordert de intermodaliteit tussen het openbaar vervoer, de fiets en de wagen. De voorbije jaren kwam een proactief beleid tot stand voor de toegankelijkheid van personen met een beperkte mobiliteit. Tot slot vormen veiligheid en communicatie de kern van de strategische doelstellingen van de openbare vervoersmaatschappij.

In juni 2005 heeft de MIVB het handvest van de internationale vereniging van het openbaar vervoer voor duurzame ontwikkeling ondertekend, een proces waar de openbare vervoersmaatschappij sinds 2003 inspanningen voor levert.

De MIVB maakt ook gebruik van dagen zoals "Plaats voor kinderen" om meer bekendheid te geven aan haar diensten. Alle kinderen die aan de operatie deelnemen, hebben een abonnement. Zij krijgen ook informatie over het gratis jaarabonnement voor kinderen tot 12 jaar, dat gratis verkrijgbaar is bij de commerciële dienst.

Bron: MIVB

Contact :

Josiane Rose, Dienst communicatie

rosej@stib.irisnet.be

tel. 02 515 20 63

fax 02 515 32.85

4. De toekomst van de schoolvervoerplannen in het Brussels Gewest?

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft het BIVV de opdracht gegeven de goede praktijken inzake schoolvervoerplannen in Vlaanderen en Wallonië te bestuderen om soortgelijke plannen in Brussel uit te werken.

Definitie van het concept « Schoolvervoerplan »

De eerste noodzakelijke fase is een definitie van de doelstellingen die men wil bereiken met een SVP. Een goede basis hiervoor zijn de concrete resultaten in Vlaanderen en Wallonië.

1. In Vlaanderen

De Vlaamse gemeenschap definieert de Schoolvervoerplannen in het ministerieel besluit van 18 december 2002 betreffende de mobiliteitsconvenants⁴: « De school verbindt zich ertoe een schoolvervoerplan op te stellen met een visie op korte en lange termijn en een reeks van concrete acties op het vlak van informatie, vervoersorganisatie en sensibilisatie. Er wordt onder meer aandacht geschonken aan het organiseren van de toegangen tot de school, het op- en afhalen van de scholieren, het voorzien van voldoende en veilige fietsstallingen, het parkeren en halteren van de schoolbus, het begeleiden van de scholieren naar de dichtstbijzijnde halte van het openbaar vervoer, de inzet van gemachtigde opzichters, het langparkeren van de leerkrachten en het organiseren van een carpool, schoolpool of fietspool. Er wordt

aandacht geschonken aan niet-infrastructurele maatregelen zoals informatie, advies, sensibilisatie, transportgebonden producten en diensten. »

2. In Wallonië

In het Waalse Gewest definieert het decreet van 1 april 2004 betreffende het transport en de schoolvervoerplannen de doelstellingen van de SVP's: het doel van de schoolvervoerplannen is een verbetering van de veiligheid, het leefmilieu en de levenskwaliteit op de weg en in de schoolomgevingen

plannen de volgende kunnen zijn: voor een school of groep scholen, het gedrag van leerlingen, ouders en personeel wijzigen met het oog op een verbetering van de verkeersveiligheid (objectieve veiligheid); van de levenskwaliteit en het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid); van de toegankelijkheid van de school, ongeacht het vervoersmiddel; de vermindering van de vervuiling (hoofdzakelijk plaatselijke luchtvervuiling).

In deze ontwerp-definitie gaat bijzondere aandacht uit naar het gedrag. De schoolvervoerplannen be-

vatten een belangrijk infrastructuurlijk (inrichting van de schoolomgeving, fiets- en voetpaden...), maar moeten vooral aandacht schenken aan educatie en sensibilisering. Het hoofddoel is immers een gedragswijziging van het schoolpubliek op het vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid. Eén van de prioriteiten van een SVP is dan ook het aanbieden van activiteiten en pedagogisch en informaticamateriaal dat aan de schoolrealiteit aangepast is.

door sensibilisering en responsabilisering van het schoolpubliek rond problemen inzake vervuiling en veiligheid.

Ontwerp-definitie

Als we de Vlaamse en Waalse aanpak samenvatten, zou de doelstelling van Brusselse Schoolvervoer-

Hoe scholen motiveren om een SVP uit te werken?

Op het terrein lijkt het dat scholen verkeerseducatie niet als een prioriteit beschouwen. De realiteit is weliswaar anders in bepaalde regio's en scholen. Verder is het ook duidelijk dat de school jongeren moet opvoeden in een aantal domei-

4. Ministerieel besluit betreffende de mobiliteitsconvenants (18 décembre 2002) : « De school verbindt zich ertoe een schoolvervoerplan op te stellen met een visie op korte en lange termijn en een reeks van concrete acties op het vlak van informatie, vervoersorganisatie en sensibilisatie. Er wordt onder meer aandacht geschonken aan het organiseren van de toegangen tot de school, het op- en afhalen van de scholieren, het voorzien van voldoende en veilige fietsstallingen, het parkeren en halteren van de schoolbus, het begeleiden van de scholieren naar de dichtst bijzijnde halte van het openbaar vervoer, de inzet van gemachtigde opzichters, het langparkeren van de leerkrachten en het organiseren van een carpool, schoolpool of fietspool. Er wordt aandacht geschonken aan niet-infrastructurele maatregelen zoals informatie, advies, sensibilisatie, transportgebonden producten en diensten ».

5. De schoolprogramma's van de Vlaamse Gemeenschap voor het lager onderwijs bevatten onder meer een eindterm met betrekking tot mobiliteit (« verkeer en mobiliteit »). In de Franse Gemeenschap heeft geen enkele "vaardigheidssokkel" rechtstreeks betrekking op verkeersveiligheid of mobiliteit. Bepaalde werkpunten om de vaardigheidssokkels te bereiken houden evenwel rechtstreeks verband met verkeerseducatie (bijv. oplettend zijn, een kaart of plan kunnen lezen, ...).

6. Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV).

nen (gezondheidseducatie rond voeding, seksualiteit, burgerzin, ...)⁵. Bij het contact met deze scholen moet rekening gehouden worden met deze "overbelasting". Om scholen concreet aan te sporen om schoolvervoerplannen in te voeren, zijn er in het Vlaamse en Waalse gewest diverse promotieacties uitgewerkt.

De Vlaamse Gemeenschap heeft via module 10 van het Mobiliteitsconvenant (zie punt 2.3.3. van deze Katern) bepaald dat gemeenten de herinrichting kunnen voorstellen van de omgeving van scholen op (of in de nabijheid van) gewestwegen. Als tegenprestatie engageren de scholen zich om een schoolvervoerplan uit te werken. Het systeem lijkt te werken, aangezien de omgeving van een honderdtal scholen is heringericht dankzij de toepassing van module 10. Een afgevaardigde van de VSV⁶ bezoekt de scholen om de werkgroep te ondersteunen (idealiter samengesteld uit de directie, één of meerdere gemotiveerde leerkrachten, ouders, leerlingen en wijkbewoners) bij de concrete uitwerking van het SVP-project, dat ze vervolgens moeten overhandigen aan de gemeente.

In Wallonië worden schoolvervoerplannen momenteel uitgewerkt in de vorm van testprojecten. De deelnemende scholen hebben financiële ondersteuning gekregen voor de aankoop van materiaal dat rechtstreeks verband houdt met verkeerseducatie (fietshelmen; fietsrekken, ...). Vzw's gespecialiseerd in verkeerseducatie hebben subsidies ontvangen voor opleidingen verkeerseducatie. In dit kader is bijvoorbeeld in Wallonië het Fietsbrevet gelanceerd, in samenwerking met GRACQ, Pro-Velo en het BIVV.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou een aantal stimulerende maatregelen kunnen invoeren: een herinrichting van de schoolomgeving verbonden met de opstelling van een SVP en een pedagogische begeleiding van scholen.

Hoe een eenvoudige en efficiënte structuur uitwerken?

Om scholen aan te sporen Schoolvervoerplannen in te voeren zijn er

stimulerende maatregelen nodig, alsook een duidelijke en efficiënte structuur die de scholen kan ondersteunen.

Deze structuur zou idealiter ook een contactpersoon moeten bevatten op gemeentelijk en gewestelijk niveau. De gemeentelijke verantwoordelijke brengt scholen in contact met partners in de gemeente (bijv. de politie, in het kader van de fiets- en voetpools). De gewestelijke contactpersoon coördineert de gewestelijke SVP's en brengt scholen op de hoogte van gewestelijke en federale organismen werkzaam rond verkeerseducatie, wegeninfrastructuur en transport (BUV, VSGB, BIVV, organismen gespecialiseerd in verkeerseducatie, openbare vervoersmaatschappijen, ...). Een pedagogisch team is nodig om scholen te ondersteunen bij de concrete uitwerking van hun SVP (voorbereiding van vergaderingen in scholen, vorming van leerkrachten, opvolging van diagnose-enquêtes, ...). Een ideale situatie zou zijn dat scholen een beroep kunnen doen op de administratie indien er een infrastructuurprobleem rijst. Het is immers duidelijk gebleken dat de scholen niet steeds hun noden inzake infrastructuraanpassingen correct kunnen uitdrukken. Een specialist zou hen kunnen helpen om hun vraag op een concrete en realistische manier te formuleren.

Evaluatie?

Naast de noden inzake te creëren pedagogische instrumenten, het vrij te maken budget en aan te werven personeel, rijst ook de vraag van de evaluatie. Een functioneel SVP houdt in dat de kwaliteit ervan jaarlijks geëvalueerd wordt. Een school verandert ieder (school)jaar: de leerlingen zijn anders, de leerkrachten blijven niet altijd in dezelfde school, ... Daarom is het nodig om het luik "verkeersveiligheid" te analyseren op basis van statistieken (BIVV-NIS, politie, ...). Met

« Om scholen aan te sporen Schoolvervoerplannen in te voeren zijn er stimulerende maatregelen nodig, alsook een duidelijke en efficiënte structuur die de scholen kan ondersteunen. Deze structuur zou idealiter ook een contactpersoon moeten bevatten op gemeentelijk en gewestelijk niveau. ».

behulp van kwalitatieve enquêtes kan informatie verkregen worden over het veiligheidsgevoel van leerlingen, ouders en leerkrachten. Het is ook interessant om na te gaan of de school toegankelijker is geworden voor alle transportmiddelen.

Besluit

Schoolvervoerplannen zijn zeker een dragend project voor de verkeerseducatie van kleuters en de verbetering van de schoolomgeving. Niettemin slorpt de uitvoering veel energie, geld en personeel op. Het is een illusie te denken dat scholen alleen SVP's zouden kunnen uitwerken en toepassen. Het schoolpersoneel beschikt niet altijd over de nodige kennis en bevoegdheid om een dergelijk project te kunnen coördineren (meerdere partners, gevarieerde onderwerpen, ...). De nodige tijd en energie ontbreken soms in scholen om acties rond verkeerseducatie op middellange en lange termijn op te starten. Technische ondersteuning op het vlak van pedagogie en infrastructuur blijft noodzakelijk. Niettemin mogen we niet in de andere valkuil trappen, namelijk de volledige verantwoordelijk voor het project aan de scholen onttrekken (door bijv. systematisch opleiders van politie of vzw's naar scholen te sturen voor animaties rond verkeerseducatie; deze animaties zijn interessant omdat ze een externe visie op de problematiek bieden, maar onvoldoende om de leerlingen te vormen). Kortom, de moeilijkheid zal erin bestaan scholen te motiveren en te ondersteunen en hun daarbij toch de nodige bewegingsvrijheid te laten.

5. Referentiewerken en nuttige websites

5.1. Referentiewerken

Sacoche pédagogique t.a.v scholen

« Tous les chemins mènent à ... la mobilité »

Info: <http://www.nme-link.be>

Bien conduire. c'est pas sorcier !

DVD i.v.m. sensibilisering en verkeersopvoeding, bestaande uit 8 hoofdstukken en een informatieboekje

France 3 / Association de la Prévention, RIFF, 2004

Patacaisse

Pedagogisch dossier met fiches voor 9-13-jarigen, 40 €

Sensibilisering voor de problemen van verplaatsingen en milieuvervuiling. Alternatieven met projecten en acties die in scholen uitgevoerd kunnen worden, contact@cardere.org, <http://www.cardere.org>

Mobilité futée

Pedagogisch dossier rond 20 praktische activiteiten voor +11-jarigen. Globale, ludieke en didactische aanpak.

WWF-Suisse & ATE, 1996, 8,68 €

info@wwf.be, <http://www.wwf.be>

A toile à mobilité

Gratis, nog niet verschenen.

Pedagogische handleiding voor een ludiek sensibiliseringsprogramma.

DVD met 3 filmpjes in het kader van SVP, gemaakt door kinderen.

Olivier Lejeune, T: 081/77.31.24

lejeune@met.wallonie.be

Farde met een overzicht van de verenigingen die gesubsidieerd worden door het Brussels Gewest, wordt momenteel samengesteld publicatie voorzien in januari 2006

<http://www.nme-link.be>

Green Taecher

Tim Grant & Gail Littlejohn, uitg. Multimondes, Canada, 2001

Librairie Océan, 14 €

Tervurenlaan 139 - 1150 Brussel

T.: 02/732.35.32-13

Trans...portez vous bien !

Cahier ARENA n° 4 voor de 10-12-jarigen, met een pedagogische handleiding voor de leraar, 3 €, Ariena@wanadoo.fr, <http://www.ariena.org>

Ma planète – Transports

Dossier met 3 nummers 'la mobilité à l'heure des choix', 'transports en mutation', 'les transports du futur sont déjà là'.

Cécile Ostria, Fondation Nicolas Hulot, 1998.

<http://www.planete-nature.org> > se documenter > dossiers thématiques > thème = transports

Symbioses

Magazine voor milieu-educatie.

N° 67 - juin, juillet, août 2005,

'Mobilité : carrefour de pratiques'

<http://www.reseau-idee.be/bruxelles/index.htm>

5.2. Belgische en buitenlandse websites

Groot-Brittannië:

www.sustrans.co.uk

www.saferoutestoschool.org.uk

Canada:

www.qoforgreen.ca/araspe of <http://vertlaction.ca> :

Actief en veilig van en naar school

Europese netwerken en programma's:

www.schoolway.net / www.allerverslecole.net :

Europees netwerk voor een aangenaam en veilig traject van en naar school

www.eltis.org

www.iwalktoschool.org

www.mobility-week.org

www.who.int/world-health-day/en/

EPOMM

www.epommweb.org :

Europees platform voor mobiliteitsbeheer

MOST

www.mo.st

België:

www.billy-globe.org :

Belgisch webzine voor de vulgarisering van duurzame ontwikkeling, met informatiedossier over mobiliteit.

FOD Mobiliteit en Vervoer

Dienst Mobiliteit en Veiligheid

www.mobiliteit.fgov.be/fr/index.htm

Rubriek mobiliteit op :

www.bruxelles.irisnet.be

www.securiteroutiere.irisnet.be

www.prendre-la-route.be :

overzicht van 9 vervoermiddelen.

De Mobiliteitsgids

www.vsgb.be

Cémathèque

<http://cem.mobilite.wallonie.be>

Dossiers i.v.m. mobiliteit

MET - Direction des études de la programmation-D311 portail mobilité

O.a. hoe een toegankelijkheidsfiche opstellen:

<http://mobilite.wallonie.be>

MET - Direction du transport scolaire-D322

<http://transportscolaire.wallonie.be/index.html>

Uitweg « Het blad voor een betere Mobiliteit »

www.uitweg.be

Dankwoord

Deze publicatie is het resultaat van samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Gewest (vzw)

Directie : Alain Broes (BUV) — Marc Thoulen (VSGB)

Redactie : Sonja Baert (PZ Zuid, dienst jeugd en preventie), Christian Brodtkom (vzw ProVelo), Marie-Noëlle Collart (BIVV), Johan De Becker (PZ West, korpschef, dienst ontwikkeling verkeersbeleid), Caroline De Cock (BUV), Barbara Decupere (VSGB), Marc De Ridder (school Aurore), Patricia Deuse (Nme-link), Chantal D'Hoker (PZ Brussel-Elsene, dienst verkeerspark), David Doumont (vzw Taxistop), Colette Forir (vzw Festival de l'Enfance), Axelle Fuks (vzw Gamah), Amélie Grégoire (vzw Coren), Francis Herbert (PEVR), Benoît Matthys (vzw Fedemot), Christel Mels (PZ West, dienst ontwikkeling verkeersbeleid), Victor Michaux (PZ Noord, directie verkeer), Christian Moureau (vzw APPER), Nine Muret (gemeente Elsene), Thierno N'diaye (vzw Coren), Vanessa Poncelet (PZ Noord, directie verkeer), Thibaut Quintens (vzw Empreintes), Josiane Rose (MIVB), Benoit Rothe (hoofd van de dienst VPW van de gemeente Elsene), Jeroen Van Hoorne (Nme-link)

Lezerscomité : Pierre-Jean Bertrand (BUV), Erik Caelen (VSGB), Caroline De Cock (BUV), Patricia Courange (BUV), Christine Heine (BUV), Jef Van Damme (Kabinet van de Minister van Mobiliteit en Openbare Werken), Jean-Michel Reniers (VSGB)

Lay-out : Jean-Michel Reniers (VSGB)

Vertaling : Liesbeth Vankelecom (VSGB)

Coördinatie : Barbara Decupere (VSGB) - Jean-Michel Reniers (VSGB)

Adres : Aarlenstraat 53/4 — 1040 Brussel

Tel. : 02/233.51.40

Fax : 02/280.60.90

erik.caelen@avcb-vsgb.be

<http://www.vsgb.be>